khazar-view.com

mart - 2011

294

KHAZAR VIEW

XƏZƏR XƏBƏR

ELMİ-KÜTLƏVİ, ƏDƏBİ-PUBLİSİSTİK TOPLU

Novruz

ISSN 2218 - 2772

AYLIQ DƏRGİ

"XƏZƏR"DƏ NOVRUZ ŞƏNLİYİ

Universitetin rəhbərliyi, müəllim heyəti və tələbələrinin birgə Novruz şənliyi keçirildi. Bayram tonqalının ətrafında tələbələrin ifaları, rəqsləri bir-birini əvəz etdi. İştirakçılar şənlənib əyləndilər, bir-birlərini təbrik edib, xoş arzularını bildirdilər, xatirə şəkilləri çəkdirdilər. Bayram şənliyində universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı, universitetin rektoru Con Rayder və qonaqlar iştirak edirdilər.

Fevralın 19-da Sumqayıt şəhərinin Səməd Vurğun adına Dram Teatrında şəhər təhsil işçiləri, valideynlər, 11-ci sinif şagirdləri və qeyri-hökümət təşkilatları nümayəndələrinin Xəzər Universitetinin rəhbərliyi ilə görüşü keçirildi. Görüşü giriş sözü ilə Sumqayıt Şəhər Təhsil Şöbəsinin müdiri Vidadi Bağırov açaraq, qonaqları və salona toplaşanları salamladı, toplantının məramını açıqladı və iştirakçılara Xəzər Universitetindən gələn qonaqları - universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlını, universitetin rektoru professor Con Rayderi, universitetin prorektoru, Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin dekanı professor Rafiq Əhmədovu, universitetin İctimai əlaqələr və media üzrə direktoru Əlövsət Əmirbəylini, İngilis dili departamentinin müdiri dosent Eldar Şahgəldiyevi və digərlərini təqdim etdi.

V. Bağırov çıxış üçün ilk sözü Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlıya verdi. H.İsaxanlı universitetin dünəni və bu günü haqqında geniş məlumat verdi, müasir universitetin mahiyyəti haqqında danışdı. Xəzər Universitetinin rektoru professor Con Rayder dünyanın müxtəlif universitetləri ilə olan əlaqələr və bundan sonra da bu əlaqələrin genişlənməsi ilə əlaqədar görüləcək işlərdən danışdı. Universitetin prorektoru professor Rafiq Əhmədov Xəzər Universitetində tədris edilən ixtisaslar, tələbələrə yaradılmış demokratik şəraitdən və universitetin nəzdində fəaliyyət göstərən "Dünya" məktəbinin uğurlarından, Bey-

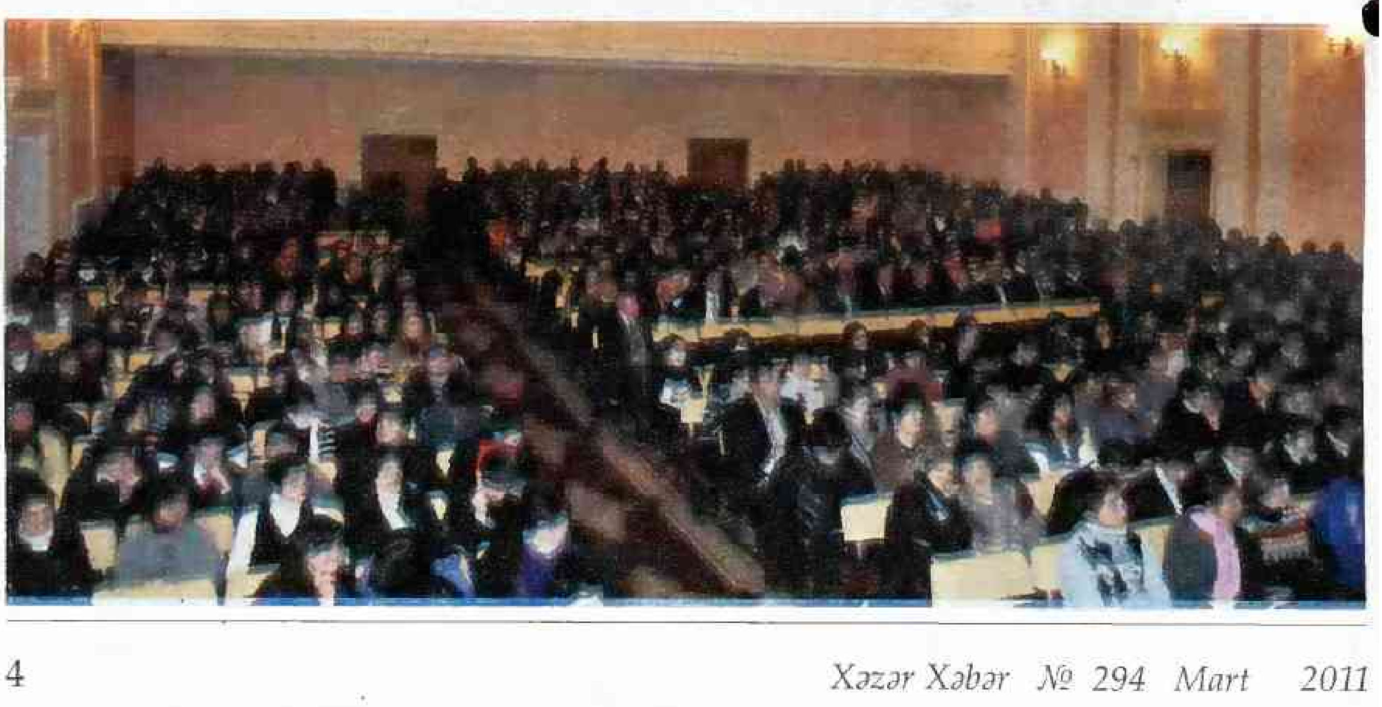

nəlxalq Bakalavr statusu almasından danışdı. Universitetin İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktoru Əlövsət Əmirbəyli Xəzər Universitetində keçirilən olimpiadalardan danışdı və orta məktəblərin son sinif şagirdlərini aprel ayında keçiriləcək VIII olimpiadada fəal iştirak etməyə çağırdı. Rəsmi hissənin sonunda universitetin rektoru professor Con Rayder Sumqayıt Şəhər Təhsil Şöbəsinin müdiri V. Bağırova "Xəzər Universiteti ilə Fəal Əməkdaşlığa görə" Təşəkkür Plaketini təqdim etdi.

Rəsmi hissədən sonra Xəzər Universiteti tələbələrinin və "Dünya" məktəbi şagirdlərinin hazırladığı konsert proqramına başlandı. Konsert "Dünya" məktəblilərinin ifasında səslənən "Çırpınırdı Qara Dəniz" şərqisi ilə başladı. Şagirdlərin ingilis dilində ifa etdikləri "Arşın mal alan" operettasından səhnələr sürəkli alqışlarla qarşılandı və salondakılar şagirdlərin peşəkarcasına oynadıqları səhnəni xatirə olaraq öz mobil telefonlarına köçürdülər. Tələbələrdən Elvin Əliyev, Vüsal Arzumanlı və musiqi müəllimi Fərid Əliyevin ifasında səslənən mahnılar böyük rəğbətlə qarşılandı. Universitetin qızlardan və oğlanlardan ibarət rəqs qruplarının ifasında nümayiş etdirilən "Uzundərə" və "İgidlər" rəqsləri salondakıları riqqətə gətirdi. Konsert Fərid Əliyev, Elvin Əliyev və Vüsal Arzumanlının ifasında möhtəşəm "Azərbaycan" mahnısı ilə sona çatdı. Xəzər Universitetinin 20 illiyinə həsr edilmiş Sumqayıt səfəri, yəqin ki, uzun müddət yaddaşlardan silinməyəcək. Qarşıda universitet kollektivinin Mingəçevir şəhərinə səfəri gözlənilir.

Əlövsət Əmirbəyli,
İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktor,
Xəzər Universiteti

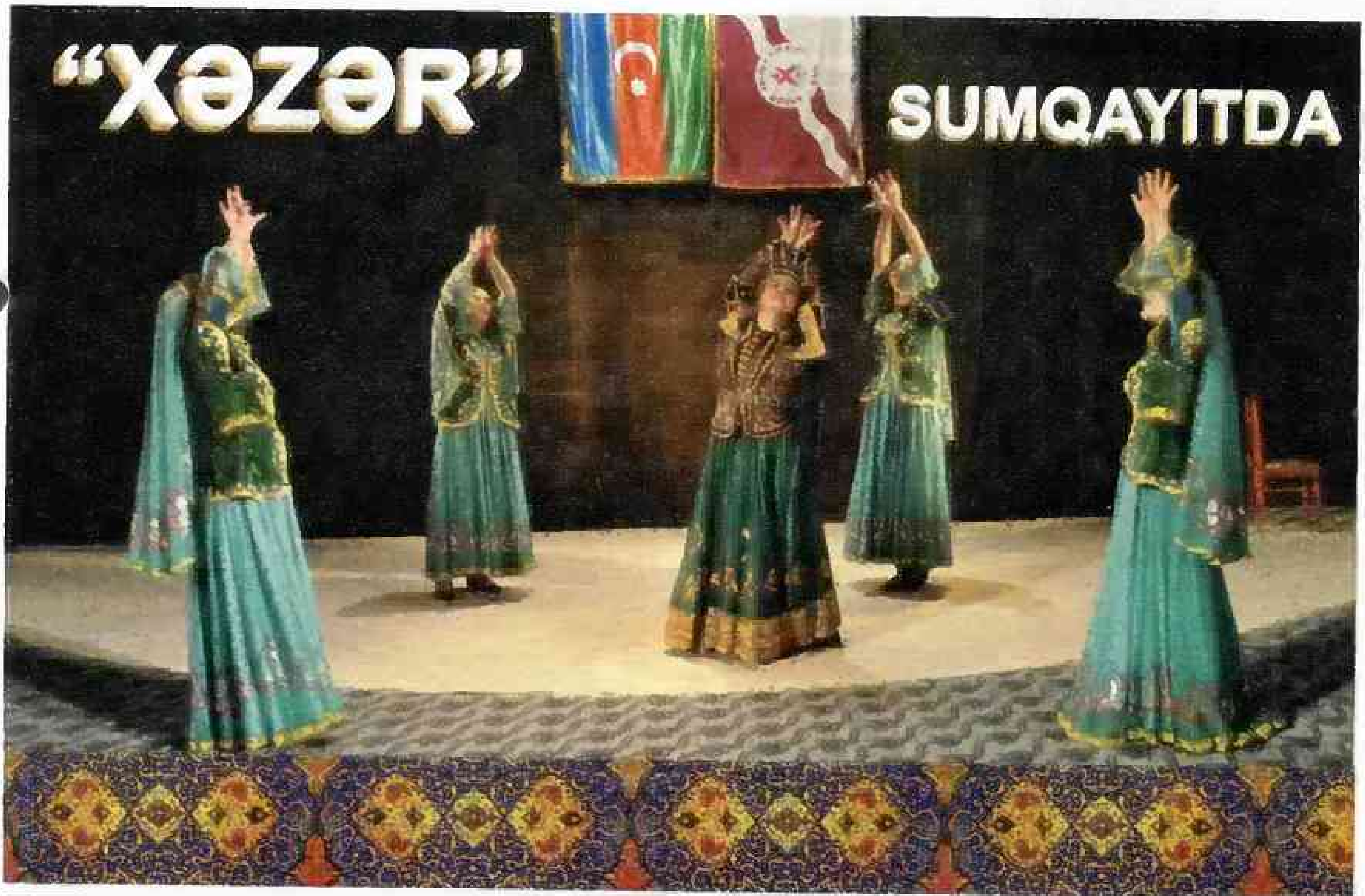

"ELM VƏ SƏNƏT MƏCLİSİ"NİN MƏŞĞƏLƏSİ

Fevralın 22-də Xəzər Universitetində ənənəvi "Elm və Sənət Məclisi"nin 45-ci məşğələsi keçirildi. Məşğələni giriş sözü ilə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı açaraq, müzakirəyə çıxarılan "Novruz çərşənbələri: tarixi kökləri və regional özəllikləri" mövzusuna aid mülahizələrini bildirdi və sözü məruzəçi - tarix elmləri doktoru Güllü Yoloğluya verdi. G.Yoloğlu novruz çərşənbələrinin tarixi kökləri və regional özəllikləri haqqında maraqlı məruzə ilə çıxış etdi. Məruzədən sonra məşğələdə iştirak edən Azərbaycanın tanınmış elm adamları mövzu ətrafında geniş müzakirələr apardılar. Rafiq İsmayılov (BDU-nun professoru), Bəhmən Əliyev (AMEA-nın baş elmi işçisi), Ləman Süleymanova (AMEA-nın Folklorşünaslıq İnstitutunun elmi işçisi), Nəzakət Hüseynova (BDU-nun professoru), Tahir Şahbazov (AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun əməkdaşı), Əli Şamilov (AMEA-nın Folklorşünaslıq İnstitutunun əməkdaşı), İsmayıl Umudlu("Ayna-Zerkalo" qəzetinin əməkdaşı), professor Füzuli Bayar, Süleyman Əliyarlı (BDU-nun professoru), professor Məhərrəm Qasımlı (AMEA-nın Ədəbiyyat İnstitutu), Cəlil Nağıyev (Asiya Universitetinin rektoru), professor Qəzənfər Paşayev, Hamlet İsaxanlı və digərləri mövzu ilə əlaqədar çıxış etdilər. Hamlet İsaxanlı maraqlı məruzə və müzakirəyə görə Güllü Yoloğluya, çıxış edənlərə, həmçinin iştirakçılara təşəkkürünü bildirdi. Sonda xatirə şəkli çəkildi.

"GƏNCLƏR ÜÇÜN TƏHSİL MƏRKƏZİ"NİN TƏQDİMATI

Fevralın 25-də Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə bu ilin ən yaxşı qeyri - hökümət təşkilatı seçilən "Gənclər üçün Təhsil Mərkəzi"nin (GTM) təqdimatı keçirildi. Peşə inkişaf mərkəzinin koordinatoru İsgəndər Ağayev tədbiri açaraq, sözü təşkilatın İctimai əlaqələr departamentinin rəhbəri İnqilab Zərbəliyevə verdi. Təşkilatın nümayəndəsi tələbələrə Tələbə Qrant Proqramı, müxtəlif mübadilə proqramları, iş imkanları, karyera proqramları haqqında məlumat verdi. Təqdimatda iştirak edən əcnəbi tələbələrə isə təşkilatın yeni layihəsi olan Əcnəbilər üçün Azərbaycan dili məktəbi haqqında məlumat verildi. Sonda tələbələrin sualları cavablandırıldı.

XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ TƏNTƏNƏLİ YUBİLEY

Əziz Nanə xanım!

Xəzər Universiteti kollektivi adından Sizi yubileyiniz münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edir, Sizə uzun ömür, möhkəm cansağlığı, fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayırıq.

Siz neçə illərdir ki, universitetdə tələbələrin təlim-tərbiyəsi kimi çox vacib bir işlə məşğul olur, universitetin ictimai həyatında səmərəli fəaliyyət göstərirsiniz. İşlədiyiniz dövrdə tələbələrlə, onların valideynləri ilə, müəllimlərlə, inzibati işçilərlə münasibətiniz, səmimiyyətiniz, idarəçilik qabiliyyətiniz Sizi ətrafdakılara sevdirmiş, Sizə hörmət qazandırmışdır.

Əziz Nanə xanım!

Siz Xəzər Universitetində 19 illik fəaliyyət dövrünüzdə həmişə böyük həvəslə, istəklə, bütün gücünüzü qoyaraq əzmlə çalışmış, üzərinizə düşən işlərin öhdəsindən uğurla gəlmiş, Xəzər Universitetinin prinsip və ideallarına vicdanla əməl etmisiniz. Bu mənada Siz Xəzər Universitetinin ən səmimi, ən fədakar dostlarındansınız. İnanırıq ki, Siz hələ neçə illər "Xəzər"in uğurlarına bizimlə birlikdə sevinəcək, şərəfini hər zaman uca tutduğunuz universitetin yeni-yeni uğurlar qazanmasına öz töhfənizi verəcəksiniz.

Bir daha Sizi yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, işlərinizdə uğurlar arzulayırıq.

Xəzər Universiteti
kollektivi adından
27 fevral 2011-ci il *prof. Hamlet İsaxanlı*

(yubiley tədbirindən xəbər səh.15-də)

"XƏZƏR" MİNGƏÇEVİRDƏ

Xəzər Universitetinin yaradılmasının 20 illiyi ilə əlaqədar olaraq Mingəçevir şəhərində universitet rəhbərliyinin təhsil işçiləri, şagirdlər, valideynlər və ictimaiyyət nümayəndələri ilə görüşü keçirildi. Görüşü Mingəçevir Şəhər Təhsil Şöbəsinin müdiri Nazir Sultanov açaraq, qonaqları və salona toplaşanları salamladı. N. Sultanov Xəzər Universiteti, onun cəmiyyətdəki yeri haqqında xoş sözlər söylədi və sözü universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlıya verdi. H. İsaxanlı Mingəçevir şəhərində ictimaiyyət nümayəndələri, valideynlər və yuxarı sinif şagirdləri ilə görüşün mühüm əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı. O, salona toplaşanlara Xəzər Universitetinin yaranması tarixindən, bu günə kimi görülən işlərdən danışdı və qeyd etdi ki, universitetin kollektivi 20 ildə əldə etdiyini qorumaq və bundan sonra da dünyanın tanınmış universitetləri arasında özünə layiq yer tutmaq üçün var gücü ilə çalışacaq.

Xəzər Universitetinin rektoru professor Con Rayder uzaq Amerikada Xəzər Universiteti haqqında eşitdiyini və belə bir universitetdə rektor kimi çalışmasından böyük qürur duyduğunu bildirdi. O, Azərbaycanın digər bölgələrində olduğu kimi, Mingəçevir şəhərində də keçirilən görüşdən çox məmnun olduğunu söylədi.

Universitetin İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktoru Əlövsət Əmirbəyli şəhər təhsil şöbəsinin rəhbərliyinə və 7 saylı məktəbin kollektivinə səmimi görüş üçün təşəkkür etdi. O, görüşdə iştirak edən qız və qadınları 8 Mart bayramı, bütün iştirakçıları isə qarşıdan gələn Novruz Bayramı və Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin bərpa olunmasının 20 illiyi münasibətilə təbrik etdi.

Ə.Əmirbəyli Xəzər Universitetinin bu il də ənənəvi olaraq keçirəcəyi VIII Olimpiada haqqında geniş məlumat verdi və yuxarı sinif şagirdlərini həmin olimpiadada fəal iştirak etməyə çağırdı.

Görüşdə iştirak edən 7 saylı məktəbin direktoru Aida İsmayılova, məktəbin müəlliməsi Fərанə İmanova Xəzər Universiteti haqqında xoş sözlər söylədilər. Onlar övladlarının da bu il Xəzər Universitetinə daxil olduqlarını qürurla qeyd etdilər və dünya universitetləri reytinqində Azərbaycandan 1-ci yerə çıxan bu universitetlə fəxr etdiklərini bildirdilər. Sonra salondakıları maraqlandıran suallara cavab verildi.

Rəsmi hissədən sonra universitet tələbələrinin və "Dünya" məktəbi şagirdlərinin iştirakı ilə konsert proqramına başlandı. Universitetin rəqs qrupunun ifasında "Uzundərə" rəqsi, Elvin Əliyevin ifasında "Sevil" operasından Balaşın ariyası, qızlardan ibarət rəqs qrupunun ifasında "Sarı gəlin" rəqsi, Vüsal Arzumanlının klassik estrada proqramından ifa etdiyi mahnılar sürəkli alqışlarla qarşılandı. Universitetin "Dünya" məktəbi şagirdlərinin ingilis dilində nümayiş etdirdikləri "Arşın mal alan" səhnəciyi mingəçevirliləri heyran etdi. Sonda "Dünya" məktəbi şagirdlərinin ifasında səslәndirilən "Çırpınırdı Qara Dəniz" şərqisi salondakıları riqqətə gətirdi və bütün salon ayaq üstdə onları alqışlara qərq etdi və möhtəşəm Azərbaycan Bayrağının dalğalandırılaraq səhnəyə gətirilməsi ilə konsert başa çatdı. Biz qonaqlar yüksək səviyyədə təşkil olunmuş görüşdən böyük məmnunluq duyduğumuz kimi, mingəçevirlilər də görüşü ən xoş təəssüratlarla tərk etdilər.

Bundan sonrakı səfərlərimiz Şəkiyə və sonra isə Gürcüstan və Türkiyə respublikalarına olacaqdır.

Əlövsət Əmirbəyli,
İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktor,
Xəzər Universiteti

XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ BAYRAM ŞƏNLİYİ

8 MART

Martın 7-də Xəzər Universitetində 8 mart – Beynəlxalq qadınlar günü münasibətilə çay süfrəsi ətrafında bayram şənliyi keçirildi. Qadınlara bayram hədiyyələri təqdim olundu. Sonra universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı, universitetin rektoru professor Con Rayder və digərləri çıxış edərək, qadın əməkdaşları təbrik etdilər, onlara cansağlığı, ailə səadəti və işlərində müvəffəqiyyətlər arzuladılar. Bayram şənliyi musiqinin müşayiəti ilə davam etdi, iştirakçılar rəqs edib şənləndilər.

AMERİKALI MUĞAM İFAÇISI "XƏZƏR"DƏ

Martın 16-da Xəzər Universitetində ABŞ Muğam Cəmiyyətinin sədri Cefri Verbokla (Jefri Verbock) universitetin müəllim və tələbələrinin görüşü keçirildi. Görüşü universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı açaraq, Cefri Verbokun Amerikada mədəniyyətimizin təbliği ilə əlaqədar gördüyü işlərdən danışdı. C. Verbok tarda, kamançada və udda Azərbaycan muğamlarını ifa etdi, muğam musiqisi ilə bağlı tələbələrin suallarını alətlərdə səsləndirməklə cavablandırdı. Sonda qonağa təşəkkür əlaməti olaraq gül dəstəsi təqdim edildi.

KOMPÜTER ŞİRKƏTİNİN TƏQDİMATI

Martın 15-də Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə "DNS komputer" şirkətinin təqdimatı keçirildi. Şirkətin İnsan resursları şöbəsinin müdiri Rəşad Nəsirov iştirakçılara şirkət haqqında məlumat verdi. Şirkətin marketinq şöbəsinin nümayəndəsi Hikmət Məmmədov isə iştirakçılara "DNS Akademiyası" adlı layihə haqqında danışdı. Sonra tələbələrə işə qəbul üçün ərizə formaları paylandı, tələbələrin sualları cavablandırıldı.

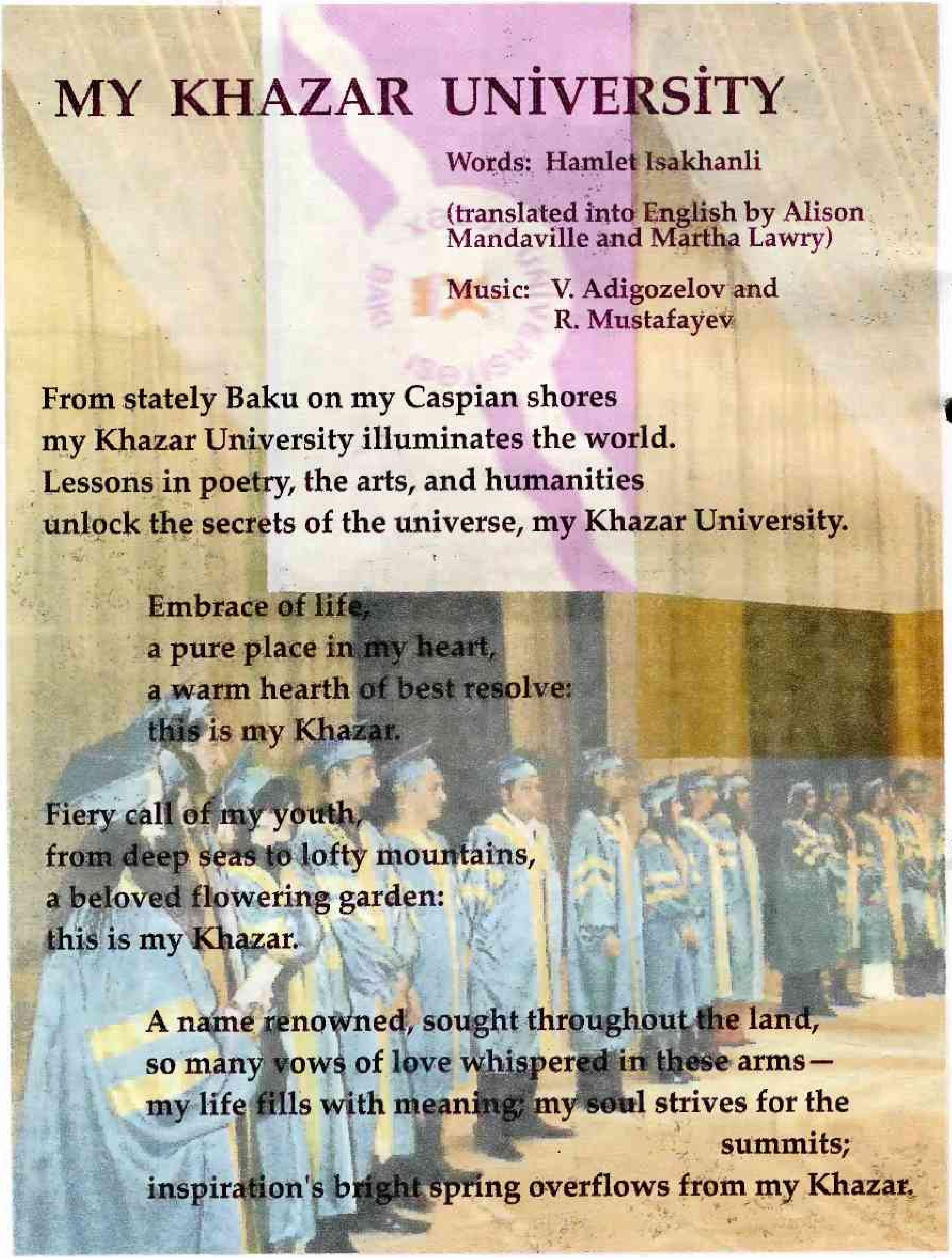

MY KHAZAR UNİVERSİTY

Words: Hamlet Isakhanli

(translated into English by Alison Mandaville and Martha Lawry)

Music: V. Adigozelov and
R. Mustafayev

From stately Baku on my Caspian shores
my Khazar University illuminates the world.
Lessons in poetry, the arts, and humanities
unlock the secrets of the universe, my Khazar University.

Embrace of life,
a pure place in my heart,
a warm hearth of best resolve:
this is my Khazar.

Fiery call of my youth,
from deep seas to lofty mountains,
a beloved flowering garden:
this is my Khazar.

A name renowned, sought throughout the land,
so many vows of love whispered in these arms—
my life fills with meaning; my soul strives for the summits;
inspiration's bright spring overflows from my Khazar.

İÇİNDƏKİLƏR

- Universitet xəbərləri 3
- *İsaxan İsaxanlı.* Səmimiyyət heykəli 16
- Xaricdə təhsil alan və məzun olmuş azərbaycanlı gənclərin beynəlxalq forumu 18
- Интервью 1 news.az с основателем и председателем совета директоров и попечителей Университета "Хазар" Гамлетом Исаханлы 22
- *Aləmzər Cabbarova.* Bahar həsrətinə qovuşan ömür... 24
- *Güləndam İsaxanlı.* Unudulmaz müəllimim haqqında qəlbimin dedikləri 26
- *Hamlet İsaxanlı.* Keçmişin fəlsəfəsi və ya tarix necə yazılır? 28
- *Narmina Kazimova.* About some methods of English language teaching (ELT) 36
- Erməni ekstremistlərin qanlı əməlləri barədə arxiv materialları 38
- *Мариам Ахундова. Калужский бакинец* 40
- *Afaq Şıxlı.* Şeirlər 44
- *Альфред Курашвили.* Глубинные причины глобальных кризисов и пути их предотвращения 46
- "Dünya" məktəbi dəvət edir 53
- Правила жизни: Муслим Магомаев 54
- Sosial şəbəkələr Azərbaycanda ailə modelinə ciddi zərbə vurur 57
- "Dünya" məktəbi 74

Xəzər XƏBƏR

1995-ci ilin yanvarından çıxır

Təsisçi:
XƏZƏR UNİVERSİTƏSİ

Baş redaktor:
Hamlet İSAXANLI

Baş redaktor müavini:
Əlirza BALAYEV

Redaksiya heyəti:
Camal MUSTAFAYEV
Tofiq ABASQULIYEV
Nurəddin RZAYEV
Cəmil HƏSƏNLİ
Bəhlul ABDULLA
Nizami CƏFƏROV
Əfqan ABDULLAYEV

Rəssam:
Mir Rafiq ƏBDÜLRƏHİMOV

Kompüter tərtibatçısı:
Yəmən HAŞIMOVA

Foto:
MEDİA MƏRKƏZİ

Ünvanımız:
Bakı, Məhsəti küçəsi 11,
("Neftçilər" metrosunun yanı)
Faks: 498-93-79
Telefon: 421-79-16
421-10-93
E-mail: xazarxabar@khazar.org
Şəhadətnamə: 376
İndeks: 67178
Sifariş: 190
Tiraj: 3000

GÜRCÜSTAN

1921-ci ildən nəşr olunur

"GÜRCÜSTAN" QƏZETİNİN 90 İLLİK YUBİLEYİ MÜNASİBƏTİLƏ

Əziz dostlar!

Sizi "Gürcüstan" qəzetinin 90 illik yubileyi münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Sayca daha böyük bir xalqın içində azlıqda ola-ola öz ana dilində qəzet nəşr etdirmək, şübhəsiz ki, milli-mənəvi varlıq baxımından tarixi əhəmiyyətə malikdir və Siz bu yolda millət qarşısında öz vəzifənizi layiqincə yerinə yetirirsiniz.

Uzun illər ərzində Gürcüstan azərbaycanlıları tərəfindən nəşr olunan, Gürcüstan azərbaycanlılarının öz tarixi kökünə, vətəninə bağlanmasında əvəzsiz rolu olan mətbu nəşrlər arasında "Gürcüstan" qəzetinin mərkəzi yeri var. Bu qəzet həmişə Gürcüstan azərbaycanlılarının iqtisadi-təsərrüfat fəaliyyəti, tarix, mədəniyyət və təhsili kimi məsələlərə mühüm yer vermiş, gürcü və Azərbaycan xalqları arasında dostluq əlaqələrini hifz etməyə və dərinləşdirməyə çalışmışdır.

Zaman-zaman qəzetin işıq üzü görməsində müəyyən maddi, mənəvi, texniki çətinliklər olsa da, Siz öz amalınızdan geri çəkilməmiş, xalqa layiqli xidmətinizi davam etdirmisiniz.

"Gürcüstan " qəzeti hər zaman kəsərli qələm sahiblərinin və nüfuzlu təşkilatçıların varlığı və birliyi ilə fərqlənmiş, uğur qazanmışdır. Dostum Süleyman Əfəndinin şəxsində onların hamısına xalqımızın, o cümlədən Azərbaycanda yaşayan Gürcüstan ziyalılarının salamlarını çatdırıram. "Gürcüstan" qəzetinin ənənələrini yaşatmaq və inkişaf etdirmək yolunda Sizin hər birinizə cansağlığı və səadət arzulayıram.

Hörmətlə,
Hamlet İsaxanlı

BP ŞİRKƏTİNİN İŞƏ QƏBUL PROQRAMI İLƏ BAĞLI TƏDBİR

Fevralın 28-də Hyatt otelinin Quba zalında BP şirkəti işə qəbul proqramı ilə bağlı tədbir keçirdi. BP şirkətinin İnsan resursları şöbəsinin nümayəndəsi Mətanət İmanova tədbiri giriş sözü ilə açaraq, iştirakçıları salamladı. Tədbirdə müxtəlif nazirlik və təşkilatların əməkdaşları, bir sıra universitetlərin məzun və tələbələri iştirak etdilər. Xəzər Universiteti tədbirdə universitetin Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı sayəsində Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin tələbələri ilə təmsil olunmuşdu. Peşə inkişaf mərkəzinin koordinatoru İsgəndər Ağayev çıxışında BP şirkəti ilə Xəzər Universiteti arasındakı əməkdaşlıqdan danışdı. BP şirkətinin universitetlər üzrə koordinatoru Nigar Əhmədova bu əməkdaşlığın davam etdirilməsinin zəruriliyini xüsusi qeyd etdi.

Khazar VIEW

It has been publishing since January, 1995

Founder:
KHAZAR UNIVERSITY

Editor-in-chief:
Hamlet ISAXANLI

Associate editor:
Alirza BALAYEV

Editorial member:
Jamal MUSTAFAYEV
Tofiq ABASQULIYEV
Nuraddin RZAYEV
Jamil HASANLI
Bahlul ABDULLA
Nizami JAFAROV
Afgan ABDULLAYEV

Design by:
Mir Rafig ABDULRAHIMOV

Computer graphics:
Yemen HASHIMOVA

Photo:
MEDIA CENTRE

Address:
11 Mahsati str., Baku,
(near the "Neftchilar" metro)
Fax: 498-93-79
Phone: 421-79-16
421-10-93
E-mail: xazarxabar@khazar.org

Certificate: 376
Index: 67178
Order: 190
Copies: 3000

XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ TƏNTƏNƏLİ YUBİLEY

Fevralın 27-də Xəzər Universitetinin Mərkəz kampusunda universitetin İnzibati şöbəsinin müdir müavini, təcrübəli təhsil işçisi və təşkilatçısı, ömrünün 19 ilini Xəzər Universitetində böyük ruh yüksəkliyi və gənclik əzmi ilə çalışan və çalışmaqda davam edən Nanə xanım Kələntərlinin yubileyi münasibətilə təntənəli mərasim keçirildi. Mərasim yubilyarın həyat və fəaliyyətini əks etdirən slayd-filmin nümayişi ilə başlandı. Sonra Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı çıxış edərək, Nanə xanımın Xəzər Universitetinin yaranması və fəaliyyətindəki səmərəli xidmətindən danışdı, ad günü münasibətilə onu təbrik etdi. Universitetin prorektorları Rafiq Əhmədov və Məhəmməd Nuriyev, Lüğət və Ensiklopediya Mərkəzinin müdiri Tofiq Abasquliyev, dekanlar Nigar Bağırova, İnqilab Əhmədov, Cabir Xəlilov, Humanitar və təşkilati işlər üzrə müşavir Nailəxanım İsayeva, Kitabxana və informasiya mərkəzinin müdiri Tatyana Zaytseva və əməkdaşı Lüdmila Sotova, Xəzər Universitetinin hamilik etdiyi 3 saylı uşaq evinin direktor müavini Məhbubə Hüseynova və başqaları da yubilyarı təbrik etdilər. Sonda Nanə xanım Kələntərli yubiley mərasiminin təşkilatçı və iştirakçılarına dərin təşəkkürünü bildirdi. Yubiley mərasimi konsert proqramı ilə müşayiət olundu.

(Şəkillər səh. 7-də)

KARYERA MƏRKƏZLƏRİNİN İNKİŞAFI PROQRAMINA HƏSR OLUNMUŞ TƏDBİR

Fevralın 28-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Azərbaycan ofisində Beynəlxalq Karyera Mərkəzləri Assosiasiyasının Karyera Mərkəzlərinin İnkişafı Proqramına həsr olunmuş tədbiri keçirildi. Beynəlxalq Karyera Mərkəzləri Assosiasiyasının koordinatoru, Beynəlxalq Əmək Təşkilatının karyera mərkəzləri üzrə eksperti Mətləb Mahmudov tədbiri giriş sözü ilə açaraq, proqram haqqında məlumat verdi. Sonra bir sıra nazirlik və təşkilatların, özəl işə düzəltmə agentliklərinin nümayəndələri gələcək əməkdaşlıqla əlaqədar müzakirələr apardılar. Tədbirdə Xəzər Universitetinin Peşə inkişaf mərkəzinin koordinatoru İsgəndər Ağayev bir sıra karyera proqramları və gələcək layihələrlə bağlı məlumat verdi.

"ZAMANLA ÜZ-ÜZƏ" VERİLİŞİNDƏ

Xəzər Universitetinin rektoru professor Hamlet İsaxanlının iştirakı ilə İctimai TV-də göstərilmiş "Zamanla üz-üzə" verilişi martın 1-də "Mədəniyyət" kanalı ilə təkrar nümayiş etdirildi.

"AÇIQ DƏRS"DƏ İŞTİRAK

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı martın 2-də İctimai TV-də "Açıq dərs" verilişində (canlı proqram) iştirak etdi. Verilişdə, eyni zamanda, Turizm İnstitutunun rektoru Cəfər Cəfərov və TQDK-nın sədri Məleykə Abbaszadə iştirak edirdilər.

TƏLƏBƏLƏR ARASINDA SORĞU

Martın 3-də Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzi universitetdə 250 nəfər tələbə arasında sorğu keçirdi. Sorğu aşağıdakı açıq suallardan ibarət idi: Universitetdə hansı şirkətin (təşkilat, müəssisə) təqdimatının keçirilməsini istərdiniz? Peşə inkişaf mərkəzi sizə necə kömək edə bilər? Peşə inkişaf mərkəzindən hansı fəaliyyəti gözləyirsiniz? Tələbələr sorğuya cavablarında universitetdə Xalq Bank, Bakcell, Akkord, AST, Kral TV və bir sıra turizm şirkətlərinin təqdimatlarının keçirilməsini, ingilis dilində danışıq klubunun təşkil olunmasını, Peşə inkişaf mərkəzinin onların asudə vaxtının daha səmərəli təşkil olunması üçün fəaliyyət göstərməsini arzu etdiklərini bildiriblər. Peşə inkişaf mərkəzinin koordinatoru İsgəndər Ağayev sorğunun tələbələrin fikirlərinin öyrənilməsi üçün çox vacib amil olduğunu qeyd etdi və müvafiq istiqamətlərdə addımlar atılacağını söylədi.

SƏMİMİYYƏT HEYKƏLİ

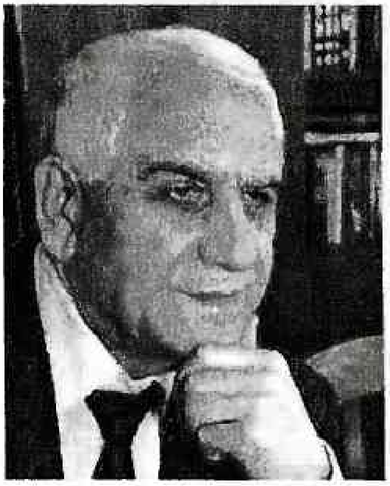

Fevral ayının 18-də sevimli şairimiz Nəriman Həsənzadənin 80 yaşı tamam oldu. Mən Nəriman müəllim haqqında "sevimli şairimiz" dedim. Əslində, demək olar ki, əksəriyyət şairlər haqqında belə deyirlər. Kimi hörmət xətrinə, kimi də xoşuna gəlsin deyə. Amma Nəriman Həsənzadə haqqında "sevimli şairimiz" ifadəsini işlətməmək, sadəcə, günah olardı. O, doğrudan da hamının sevdiyi, hamının məhəbbətlə, sevərək oxuduğu ən lirik şairlərimizdən biridir.

2009-cu ildə mən "Şeir gülüstanının təkrarolunmaz çiçəyi – Sergey Yesenin" adlı kitabım üzərində işləyərkən, kitaba redaktorluq etməsi üçün Nəriman Həsənzadəyə müraciət etdim. Ciddi etiraz etmədi, kitabı istədi. Kitabın əlyazmasını ona verdim. Təxminən 10 gün sonra bir axşam Nəriman müəllim mənə telefon etdi: "Qurban sənə, İsaxan, kitabını oxudum, mən böyük məmnuniyyətlə bu kitaba redaktorluq da edəcəm, ön söz də yazacam. Yesenini mən də ürəkdən sevirəm". Nə ön söz, Nəriman Həsənzadə bu kitaba "Yesenin - Puşkindən sonrakı Rusiyadır" adlı bir giriş məqaləsi yazdı. Elə bir məqalə ki, o məqalə adı çəkilən kitaba xüsusi rövnəq verdi, xüsusi gözəllik, şirinlik, ruh gətirdi. Yeri gəlmişkən, buna görə Nəriman Həsənzadəyə bir daha təşəkkür edirəm.

İlahi, nə qədər doğma, şirin, səmimi səslənir "qurban sənə" ifadəsi bu insanın, bu şairin, bu şəxsiyyətin dilində. Ümumiyyətlə, başqasının dilindən eşidəndə heç bir özəlliyi hiss edilməyən, bəzən hətta yersiz, quru, süni görünən sözlər nə qədər doğma səslənir, gözəlləşir, şirinləşir, həlimləşir Nəriman Həsənzadənin dilində. Bunların hamısının kökündə bir şey durur – Nəriman Həsənzadə səmimiyyəti.

Mən səmimiyyətə heykəl bilirəm Nəriman Həsənzadəni!

Bu yazıda məqsədim Nəriman müəllim haqqında fikir söyləmk deyil, sadəcə şairi təbrik etməkdir, deyəsən, təbriki də bir az uzatdım. Amma neynəyəsən, söhbət Nəriman Həsənzadədən gedəndə, axıb tökülmək istəyir kağıza sinəndəki bütün şirin, həzin, doğma sözlər.

Əziz Nəriman müəllim!

Sizi yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Nə qədər xoşbəxtəm ki, Sizinlə, az da olsa, səmimi məclislərdə yan-yana oturub, sizin şirin söhbətlərinizə qulaq asmaq mənə nəsib olub. Sizə uzun ömür, möhkəm cansağlığı, poeziya kəhkəşanında yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Hörmət və səmimiyyətlə,
İsaxan İsaxanlı

"SPRİNG RECRUİTMENT" İŞƏ QƏBUL PROQRAMININ İKİNCİ MƏRHƏLƏSİ

Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə martın 5-də universitetdə AIESEC təşkilatı tərəfindən "Spring recruitment" işə qəbul proqramının ikinci mərhələsinin imtahanları keçirildi. Peşə inkişaf mərkəzinin koordinatoru İsgəndər Ağayev tədbiri açaraq, sözü təşkilatın Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbərinin köməkçisi Zərəngiz Hüseynovaya verdi. O, yaradılan şəraitə görə universitet rəhbərliyinə təşəkkür etdi və proqram haqqında bir daha qısa məlumat verdi. Xəzər Universitetinin və digər universitetlərin 200-ə yaxın tələbəsi AİESEC təşkilatına üzv olmaq üçün imtahanda iştirak etdilər. AİESEC təşkilatının Mübadilə proqramının rəhbəri Mihay Negru və təşkilatın İnsan resursları şöbəsinin rəhbəri Krina Flutur növbəti üçüncü mərhələnin şərtləri və digər məsələlərlə bağlı iştirakçıları məlumatlandırdılar.

"ELM VƏ SƏNƏT MƏCLİSİ"

Xəzər Universitetinin nəşriyyatında "Elm və sənət məclisi"nin 2-ci kitabı çapdan çıxmışdır. Kitaba 11-20-ci məclislərin materialları daxil edilmişdir. Xatırladaq ki, 1-10-cu məclislərin materiallrından ibarət 1-ci kitab 2008-ci ildə buraxılmışdı.

Kitabın tərtibçisi və redaktoru, həmçinin "Elm və sənət məclisi – ünsiyyət ehtiyacı" adlı ön sözün müəllifi Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlıdır.

Kitabda Azərbaycan və xarici ölkələrin görkəmli alim və tədqiqatçılarının – Camal Mustafayev, Mustafa İslamoğlu, Hamlet isaxanlı, Elnur Nəsirov, İsmail Serageldin, Norman Stone, Turac Atabaki, Yavuz Akpınar, Firudin Ağasıoğlu, Tariyel Məmmədov və Aydın Xanın "Elm və sənət məclisləri"nin məşğələlərində etdikləri məruzələr və aparılmış müzakirələr yer almışdır.

"THE VOICE OF AZERBAIJAN" QƏZETİNİN TƏQDİMATI

Martın 1-da Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə Bakıda nəşr olunan "The voice of Azerbaijan" ("Azərbaycanın səsi") qəzetinin təqdimatı keçirildi. Qəzetin baş redaktorunun köməkçisi Səidə Əliyeva tələbələrə qəzetin fəaliyyət istiqamətləri haqqında danışdı, onları redaksiya ilə əməkdaşlığa dəvət etdi və suallara cavab verdi.

MİLLİ MƏŞĞULLUQ ASSOSİASİYASININ YARADILMASI

Martın 5-də Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (İLO) təşkilatçılığı ilə "Anqlo-Amerika BS" şirkətinin ofisində Milli Məşğulluq Assosiasiyasının yaradılması ilə bağlı tədbir keçirildi. Beynəlxalq Əmək Təşkilatının nümayəndəsi Mətləb Mahmudov tədbiri açaraq, sözü "Anqlo-Amerika BS" şirkətinin rəhbəri Fatma Bağırovaya verdi. O qeyd etdi ki, yeni yaranacaq assosiasiyanın fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri universitetlərlə əlaqələrin qurulması olacaq. Tədbirdə iştirak edən Xəzər Universitetinin Peşə inkişaf mərkəzinin koordina-toru İsgəndər Ağayev bir sıra proqram və layihələrin həyata keçirilməsi üçün assosiasiyanın yaradılmasının vacibliyini bildirdi. Debat Vətəndaş Cəmiyyəti (DVC) İctimai Birliyinin icraçı direktoru Şahin Seyidzadə Xəzər Universiteti ilə əməkdaşlığın zəruriliyini xüsusi olaraq vurğuladı.

"QADIN DÜNYASI" VERİLİŞİNDƏ

Xəzər Universiteti Psixoloji Məsləhət və Psixoterapiya Mərkəzinin direktoru psixoterapevt Ülkər İsayeva martın 5-də İctimai TV-də "Qadın dünyası" verilişinin qonağı oldu. Verilişin mövzusu "Dəbin psixologiyası" idi.

TƏLƏBƏLƏR AIESEC-Ə ÜZV OLDULAR

Martın 11-də Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə AIESEC təşkilatı tərəfindən "Spring recruitment" işə qəbul proqramının son mərhələsi keçirildi. Təşkilatın Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri Aleks Apatre layihənin inkişaf istiqamətləri haqqında məlumat verəndən sonra üç mərhələdə keçirilmiş müsabiqənin yekunlarına görə təşkilata üzvlüyə qəbul edilən tələbələrin siyahısı elan olundu.

XARİCDƏ TƏHSİL ALAN VƏ MƏZUN OLMUŞ AZƏRBAYCANLI GƏNCLƏRİN BEYNƏLXALQ FORUMU

Forumda 25 ölkədən 150 azərbaycanlı gənc iştirak edib

Martın 11-12-də Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurasının (AŞ) mənzil-qərargahında Xaricdə Təhsil Alan və Məzun Olmuş Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (ASAİF) "Azərbaycan-20 – Baxış-2020" adlı beynəlxalq forumu keçirildi.

Martın 11-də ASAİF-in sədri Orxan Əkbərov forumu açaraq, tədbirdə 25 ölkədən 150 azərbaycanlı gəncin iştirak etdiyini diqqətə çatdırdı, forumun əhəmiyyətini vurğuladı, gənclərin səmərəli dialoq aparacaqlarına əminliyini bildirdi. Qeyd etdi ki, xaricdə təhsil alan azərbaycanlı gənclər ölkəmiz haqqında həqiqətlərin təbliği baxımından mühüm rol oynayır.

Azərbaycanın gənclər və idman naziri Azad Rəhimov forumun respublikamızın müstəqilliyinin 20-ci ildönümü ərəfəsində keçirildiyini söylədi, ölkəmizin gənclərinin qazandıqları uğurlardan söz açdı. A.Rəhimov qeyd etdi ki, Azərbaycan müstəqillik illərində keçid dövrünün, müharibənin çətinliklərinə baxmayaraq, kadr potensialının formalaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atmışdır. Belə bir forumun Avropanın siyasi mərkəzində keçirilməsi bu işin məntiqi nəticəsidir.

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi, mübarizliyi, əzmkarlığı, güclü iradəsi nəticəsində möhkəm sütunlar üzərində qurulduğunu diqqətə çatdıran nazir bildirdi ki, ölkəmizdə dövlət quruculuğu strategiyasının əsas istiqamətlərindən birini gənclər siyasəti təşkil edir. Dövlətimiz gənclərin intellektual səviyyəsinin yüksək olmasına, onların xarici ölkələrdə təhsil almalarına xüsusi diqqət və qayğı göstərir.

A.Rəhimov qeyd etdi ki, Azərbaycanda həyata keçirilən gənclər siyasəti 2003-cü ildən keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoymuş, gənclərin ölkənin ictimai-siyasi həyatında, dövlət idarəetmə və seçkili orqanlarında rolu artmışdır. Hazırda gənclər dövlət orqanlarında rəhbər vəzifələrdə, parlamentdə daha geniş təmsil olunurlar. Bələdiyyə üzvlərinin təxminən 30 faizini gənclər təşkil edir. Onlardan 326 nəfəri bələdiyyə sədridir. Azərbaycan gəncləri bu gün 30-a yaxın beynəlxalq təşkilatda təmsil olunurlar. Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyasının əhəmiyyətini vurğulayan A.Rəhimov gəncləri yüksək təhsil almağa, müasir düşüncəli kadrlar kimi Vətənə qayıtmağa, bilik və bacarıqlarını ölkəmizin inkişafına sərf etməyə çağırdı.

Nazir bildirdi ki, bu gün müxtəlif ölkələrdə təhsil alan azərbaycanlı tələbələrin ölkəmizin parlaq gələcəyi uğrunda, informasiya müharibəsində daim qalib gəlmələri istiqamətində savadlı və geniş dünyagörüşünə malik olmaları böyük önəm daşıyır. Məhz keçirilən bu forumlarda gənclər bir araya gəlməklə bərabər, eyni zamanda, möhkəm əlaqələr qura, ölkəmizin təbliği istiqamətində layihələr də işləyə bilərlər.

Avropa Şurasının (AŞ) Nazirlər Komitəsinə sədrlik edən Türkiyənin qurum yanındakı daimi nümayəndəsi Dəryal Batıbəy toplantıya uğurlar arzulayaraq, forumun gənclər arasında müzakirələr aparmaq, həmçinin əlaqələr qurmaq üçün münasib fürsət olduğunu qeyd etdi. Azərbaycanın bu il Danimarka ilə bir yerdə Bolonya prosesinə qoşulduğunu bildirən AŞ-ın idman, mədəniyyət və təhsil komissiyasının sədri xanım Qabriella Battani-Draqoni bununla bağlı 2012-ci ildə Azərbaycanda beynəlxalq konfransın keçiriləcəyini diqqətə çatdırdı. Q.Battani-Draqoni AŞ-ın 1974-cü ildə təsis olunmuş Gənclər Mərkəzinin 2010-cu ildə yenidən qurulmasına Azərbaycanın da yardım göstərdiyini bildirərək, mərkəzdə ildə 2 min gəncin müxtəlif təlimlər keçdiyini xatırlatdı. Komissiya sədri ölkəmizin uğurlu siyasətini xüsusi vurğulayaraq, azərbaycanlı gənclərin xaricdə təhsil almaları istiqamətində həyata keçirilən işləri müsbət qiymətləndirdi. Q.Battani-Draqoni bildirmişdir ki, bu gün AŞ-ın mənzil-qərargahında keçirilən tədbir gənclər üçün əlaqələrin qurulması, yeni ideyaların həyata keçirilməsi istiqamətində mühüm əhəmiyyət daşıyır. O, gənclərə müraciətlə dedi: "Siz təhsil aldığınız ölkələrdə öyrəndikləriniz elmi bilikləri məhz öz ölkənizdə tətbiq edin, daim yenilik gətirin. Peşəkar olmaq azdır. Siz, eyni zamanda, öyrəndiklərinizi öyrətməyi də bacarmalısınız".

Milli Məclisin komitə sədri, AŞPA-da Azərbaycanın nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd

Seyidov çıxışında Azərbaycanın gələcəyinin gənclərimizin əlində olduğunu bildirərək, gəncliyin sözünə, səsinə önəm verilməsinin əhəmiyyətini vurğuladı.

S.Seyidov forumun gənclərin ünsiyyət qurması sahəsində önəm daşıdığını və düşünən beyinlərin, xaricdə təhsil alan tələbələrin ölkəmizdə həyata keçirilən layihələrə cəlb olunmasının mahiyyətindən də danışdı.

S.Seyidov dedi ki, bu gün Azərbaycan öz gəncləri ilə yalnız ölkədə deyil, dünyada fəxr edir. Sevindirici haldır ki, bu gün ölkəmizin inkişafına xüsusi təkan verə biləcək gənclik formalaşmaqdadır. Əminik ki, bir müddətdən sonra gənclərin əməyi sayəsində Azərbaycan daha da çiçəklənəcək, dünyada ən yüksək səviyyədə təmsil olunacaqdır. Bu, Azərbaycan Prezidentinin istəyidir.

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının siyasi təhlil və informasiya təminatı şöbəsinin müdiri Elnur Aslanov xaricdə təhsil alıb ölkəmizə qayıdan hər bir gəncə bu gün böyük ehtiyac duyulduğunu, onların ölkənin gələcək inkişafında əhəmiyyətli rol oynayacaqlarını bildirdi. E. Aslanov dedi ki, gənclərimizin dünyanın ən aparıcı universitetlərində təhsil almaq imkanı qazanmaları Azərbaycanın son 20 ildə siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə əldə etdiyi uğurlar sayəsində mümkün olmuşdur. Azərbaycanın iqtisadi göstəricilərinə dair rəqəmlərdən söhbət açmaqla sizi yormaq istəmirəm. Sadə bir faktla kifayətlənəcəm ki, Azərbaycan Prezidentinin təhsilyönümlü siyasəti nəticəsində minlərlə Azərbaycan gənci dövlət büdcəsi hesabına bu gün müxtəlif xarici ölkələrdə təhsilini davam etdirir. Dövlət başçısının iradəsi nəticəsində bu təhsil siyasəti davam etdiriləcəkdir.

Azərbaycan Prezidentinin müəyyənləşdirdiyi "qara qızıl"ın "intellektual qızıl"a çevrilməsi siyasəti dövlətimizin fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən biridir. Azərbaycan dəyişir, gündən-günə inkişaf edir. Ölkəmizdə vətəndaş, cəmiyyət və dövlət münasibətləri yeni mərhələyə keçir. Siyasi və iqtisadi cəhətdən ölkəmiz tamamilə yeni bir forma münasibətləri müəyyənləşdirir. Ölkənin inkişafı sayəsində Azərbaycan regionda lider dövlətə çevrilmişdir.

Qara qüvvələrin ölkəmizə qarşı apardığı siyasətə baxmayaraq, bu gün Azərbaycanın sabit bir məkana çevrildiyini diqqətə çatdıran E.Aslanov respublikamızın artıq öz təbii ehtiyatlarını ölkəmizin inkişafına yönəltdiyini bildirmişdir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin müstəqil siyasət yeritdiyini vurğulayan şöbə müdiri bu müstəqilliyin ilk dəfə keçən əsrin əvvəllərində əldə edildiyini, Şərq aləmində demokratik quruluşlu dövlətin məhz Azərbaycanda yarandığını, hətta Avropanın bir çox ölkələrindən əvvəl qadınlara seçmək və seçilmək hüququnun da Azərbaycanda verildiyini, söz və mətbuat azadlığının da ilk dəfə məhz ölkəmizdə mövcud olduğunu xatırlatdı və dedi ki, Azərbaycanda demokratiya təcrübəsinin tarixi qədimdir.

E.Aslanov qeyd etdi ki, ölkəyə qayıdan hər bir gənc çalışdığı sahəyə yenilik gətirəcək, demokratik ab-havanı daha da möhkəmlədəcəkdir.

"Azərbaycan gəncləri bu gün real işlərlə məşğul olmalıdır. Ölkəsini düşünən gənc təxribata uymamalıdır", - deyən E.Aslanov hər bir azərbaycanlı gəncin təhsil alıb, ölkəmizin gerçəkliklərini dünyaya çatdırmalı olduğunu vurğuladı.

Sonra forumda Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun icraçı direktoru Şahmar Mövsümov, təhsil nazirinin müavini Elmar Qasımov, Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın sədri Bəhram Xəlilov, Azərbaycanın Avropa Şurası yanındakı daimi nümayəndəsi səfir Arif Məmmədov, TürkPA-nın baş katibi Ramil Həsənov çıxış edərək, xaricdə təhsil alan gənclərin Azərbaycanın inkişafı uğrunda rolundan danışdılar. ASAİF-in həmtəsisçiləri Ülkər İsayeva, Rüfət Əzizov və Vaqif Seyidbəyli öz çıxışlarında təşkilatın gələcək fəaliyyətinin əsas istiqamətləri üzərində dayandılar.

Fasilədən sonra Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (RAGT) icraçı direktoru Emin Hacıyev təşkilatın sədri, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın forum iştirakçılarına təbrik məktubunu oxudu.

Forumun iştirakçılarını dövlət müstəqilliyimizin bərpasının 20 illiyi münasibətilə təbrik edən Leyla Əliyeva gənclərə təhsildə və Azərbaycan naminə gördüyü işlərdə uğurlar arzulamışdır.

Təbrikdə deyilir ki, Avropanın siyasi mərkəzi Strasburqda - Avropa Şurasının binasında keçirilən ilk forum mühüm ictimai-siyasi hadisədir. Azərbaycan həqiqətlərinin Avropa məkanında təbliği, müxtəlif ölkələrdə təhsil alan gənclərimizin vahid platfor-

ma ətrafında ünsiyyətdə olması, Azərbaycanın gələcəyi ilə bağlı fikir mübadiləsinin aparılması olduqca əhəmiyyətlidir. Sevindirici haldır ki, gənclərimiz Vətənimizdə olduğu kimi, təhsil aldıqları ölkələrdə də təşkilatlanır və bu ənənə getdikcə daha peşəkar səviyyəyə keçməklə, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına münbit şərait yaradır.

Hələ XX əsrin 70-ci illərində ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə SSRİ məkanında və keçmiş sosialist düşərgəsinə aid olan xarici dövlətlərdə azərbaycanlı tələbələrin təhsil almağa göndərilməsinin geniş vüsət aldığının xüsusi vurğulandığı məktubda bildirilir ki, bu gün də gənclərin xarici ölkələrdə təhsil almağa göndərilməsi dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Son illər gənclər beynəlxalq proqramlar əsasında xarici ölkələrdə oxumağa gedirdilərsə, artıq bu iş Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" vasitəsilə tənzimlənir. Bir sözlə, Azərbaycan dövləti öz gənclərinin dünyanın aparıcı ali məktəblərində təhsil almasını stimullaşdırır.

Hazırda doğma Vətənimiz Azərbaycan öz tarixinin şanlı səhifələrindən birini yaşayır. Bu gün həyata keçirilən siyasət dövlətimizin güclənməsinə, dünyada rəqabətədavamlı iqtisadiyyatın formalaşmasına, geosiyasi münasibətlərdə Azərbaycanın müstəqil subyekt kimi tanınmasına, vətənpərvər və güclü vətəndaşların olmasına hesablanmışdır.

Müraciət bu fikirlə bitir: "Əziz dostlar! Müxtəlif ölkələrdə təhsil alıb Vətənə dönmək, onun daha da inkişaf etməsi, dünyanın qabaqcıl texnologiyasının həyatın bütün sahələrinə tətbiq edilməsi, müstəqil dövlətimizin daimi olmasının gələcəkdə təmin edilməsi biz gənclərin üzərinə böyük vəzifələr qoyur. Beynəlxalq siyasi təşkilatlar, eyni zamanda, tələbə və gənclər təşkilatları ilə əməkdaşlıq əlaqələrini genişləndirmək, həmin təşkilatlarda təmsil olunmaq, gənclərin təcrübə keçməsini təmin etmək, Avropada baş verən hadisələri yaxından izləyib Azərbaycanın maraqları çərçivəsində birgə və çevik hərəkət etmək əsas hədəfimiz olmalıdır".

Sonra ABŞ-da fəaliyyət göstərən "Qarabağ" Fondunun nümayəndəsi Tural Kərimli çıxış edərək, Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya tanıdılmasında xaricdə təhsil alan azərbaycanlı tələbələrin görə biləcəyi işlərdən danışdı.

Daha sonra "Qarabağ" Fondunun və "Xocalıya ədalət" beynəlxalq kampaniyasının təqdimatı keçirildi, forum iştirakçıları Xocalı faciəsindən bəhs edən "Məcburi köçkün Anar Usubovun uzun səyahəti" filminə baxdılar.

Martın 12-də forum öz işini dörd bölmədə davam etdirdi.

Forumun yekunu Strasburq şəhərindəki "Hilton" hotelində təşkil olunmuş şam yeməyi və Azərbaycanın əməkdar artisti Tünzalə Ağayevanın və "Jazz" qrupunun ifasında konsert proqramı və pianoçu Emil Əfrasiyabın ifası ilə yadda qaldı. Yekun tədbirdə ASAİF tərəfindən 2010-cu ildə fəallığı ilə fərqlənən gənclərə 4 nominasiya üzrə "Yaxşıların yaxşısı" plaketləri təqdim olundu. "Ən yaxşı şəbəkə qurucusu" adına York Universitetinin tələbəsi Ramin Hakimov, "Ən fəal tələbə" adına Mançester Universitetinin tələbəsi Raul Gülməmmədov, "Ən yaxşı layihə" adına Türkiyənin "Birlik" təşkilatının Xocalı Soyqırımına həsr olunan layihəsi, "Ən peşəkar gənc" adına isə mühəndis Vüqar Səmədli layiq görüldü. Daha sonra ASAİF tərəfindən layihənin həyata keçirilməsinə dəstək vermiş qurumlara "Təşəkkür Plaketləri" təqdim edildi.

Forumun işində Azərbaycanın dövlət və hökumət rəsmiləri, Böyük Britaniya, Hollandiya və Macarıstandakı səfirləri, Los-Ancelesdəki baş konsulu, Milli Məclisin deputatları, ölkəmizin müxtəlif qurumlarının təmsilçiləri, habelə kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak edirdilər.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı forumun işində iştirak etmişdir.

Xaricdə təhsil alan və məzun olmuş Azərbaycan gəncləri arasında olan əlaqələrin gücləndirilməsi və Azərbaycanın sürətli inkişafı naminə daha güclü bir insan kapitalının formalaşması, gənclərimizin milli birlik və dövlətçilik ideyası ətrafında konsolidasiyası baxımından forumun müstəsna əhəmiyyəti oldu.

AMERICAN STUDENTS AT KHAZAR UNIVERSITY

On March 9th, Khazar University opened its doors to welcome new guests. A student from the School of Economics and Management, Ozal Aliyev, made an outstanding presentation about adjusting to a foreign country. While the presentation was going on, students had no idea about an upcoming surprise: two American students from Colorado and Ohio, Larisa Ann and Rafe Parker, who had been teaching English for Azerbaijani students in the International Learning Center (ILC), came to take part in the presentation. Before the presentation began, Ozal took Larisa and Rafe on a tour of the university. The guest students were surprised by the amount of books in the library. To the question "Why are you guys surprised?" they answered: "Well, all books here are so valuable and all of them are being used for studying at our college in the US." Another interesting thing that they liked was the students. Everybody got a chance to talk to them and hear some interesting things that they like about our country. And to the question "What kinds of meals do you like here?" Rafe answered: "Doner, dolma ve mercimek."

Larisa and Rafe added color to the presentation, because when we talk about adjusting to a foreign country, we always want to see our own country from the eyes of other people from different countries. After the presentation the guests had a great time drinking tea in the cafeteria and then going to Ozal's house to enjoy some of our national food. The day went perfectly. This event also affected every other person in the university. Students got a chance to talk to foreigners, Larisa and Rafe got a chance to visit one of the most popular universities in Azerbaijan, and Ozal got a chance to make his best presentation ever.

ELMİ-İNZİBATİ ŞURANIN İCLASI

Martın 17-də Xəzər Universitetinin rektoru Con Rayderin sədrliyi ilə Elmi-İnzibati Şuranın iclası oldu. İclasda yeni təyinatlar; 2011-ci il yaz məzunluğu; illik büdcə prosesi; Xəzər Enerji Tədqiqatlar Mərkəzi və beynəlxalq layihələr haqqında məsələlər müzakirə olunub, müvafiq qərarlar qəbul edildi.

STUDY TOUR IN TURKEY

The Sabanci University study tour was intended to acquaint staff members from Khazar University (T. Zayseva and R. Isayeva) with new developments in library and information science, alumni and development issues at Sabanci University. The tour, which ran March 8-12, 2011, was a very useful learning experience.

Sabanci University (SU) is a private research institution located in Istanbul, Turkey. Founded in 1996, SU is a small and highly focused university with 2899 undergraduates and 577 graduates, maintaining a strong emphasis on social and natural sciences. Sabanci University was ranked #946 worldwide and #8 nationwide in the field of engineering/technology by THE-QS World University Rankings 2010. Since 1999, when students began enrolling, Sabanci University itself has set an example for many universities.

The first day of the two-day visit included a wide range of discussions and lectures on the following topics: "Information Center Management Activities & New Technologies" given by the director of the Information Center, Mrs. Asuman Akyüz; SU collection development (Mr. Mehmet Manyas), the Information Center's organizational chart (Mr. Burcu Ersoy), Sabanci University History Special Collection (Mr. Adnan Chapa), information support university courses and research programs (Mr. Ersen Kavaklioglu), new search tools such as Millenium, Aquabrowse, SFX, and Metalib (Mrs. Oya Arus), policy for books on reserve (Mrs. Mine Akkurt), innovative library and information services such as Mobile Library (Mr. Deniz Baltaci), and digital collections such as E-Reserved, E-Literature, Multimedia, Abdin Dino Collection, etc.

for the continuation look p.68

ГАМЛЕТ ИСАХАНЛЫ: «ЧТО НУЖНО ДЛЯ УСПЕШНОЙ БОРЬБЫ С КОРРУПЦИЕЙ? ПОЛИТИЧЕСКАЯ ВОЛЯ, И ОНА ПРЕДЪЯВЛЕНА»

Интервью 1news.az с основателем и председателем совета директоров и попечителей Университета «Хазар» Гамлетом Исаханлы

02.03.2011

- Гамлет муаллим, как вы знаете, Министерство образования ведет серьезную работу по борьбе с коррупцией. Как Вы оцениваете участие образовательных институтов в противодействии этому позорному явлению?

- Коррупция – самое крупное зло на пути развития общества и государства. Коррупция порождает монополию, убивает инициативу и инновацию. Как опаснейший вирус она [коррупция] морально разлагает личность и общество. Коррупция порождает беззаконие и несправедливость. Несовершенство законов, их теоретический характер и неучет реалий в свою очередь готовят почву для коррупции. Что нужно для успешной борьбы с коррупцией? Политическая воля в первую очередь.

Она предъявлена. Действие началось. Борьбу с коррупцией надо вести по всему фронту. Люди с сомнительной репутацией не должны руководить государственными учреждениями. И, конечно, надо развивать законодательство с учетом сложившихся обстоятельств.

Законы и нормативные документы должны поощрять развитие инициатив и бизнеса. Налоги, таможенные пошлины, юридические оформления должны быть человечными, открытыми, ясными. Чем яснее будет бизнес законодательство, тем меньше оснований останется для придирательств, толкающих к коррупции.

Особенно хочу отметить налоговую политику. Во всем мире для равномерного экономического развития и поощрения частного сектора нужна правильная налоговая политика. То, что США является страной развитой науки и высшего образования, новейшей технологии и инновационной экономики – результат, полученный вследствие нескольких кардинальных реформ, и среди них налоговые на первом месте.

Известно, что в среднем одну треть дохода университетов составляет плата за обучение. Остальная сумма исходит от государства и различных добровольных вкладов частных лиц и корпораций. Для корпораций такая спонсорская помощь дает снижение процентной ставки при отчислении налогов. Для развития университетов нужны дополнительные финансовые источники, так как плата за обучение далеко недостаточна. Университеты, должны отчислять 18% НДС. Мы очень надеемся на ликвидацию НДС в отношении наших университетов, потому что нужны средства на поддержку научных исследований, библиотек, лабораторий, зарплат.

- Что же надо делать и где свет в конце тоннеля?

- Мораль и закон – основополагающие принципы упорядоченной жизни. Если человек по своей природе не может терпеть коррупцию, то есть надежда, что он сможет возглавить борьбу с коррупцией. Но это все еще недостаточно. Потому, что борьба с коррупцией требует точного диогноза этой опасной болезни, реального плана лечения, хирургических вмешательств, вложения огромной энергии, терпения и темпа одновременно. Из-за того, что есть случаи, когда взятку хотят и дать и получить обе стороны (непотизм), уличить их одновременно не получается.

С другой стороны, когда бизнесмен на каждом шагу зависит от местных и неместных правителей, находится под давлением, то он вынужден дать взятку, чтобы довести свое дело до конца. Хотя при этом его бизнес ослабляется, а иногда даже закрывается. Происходит утечка ресурсов не на развитие бизнеса, а на взятки.

Непропорциональная зависимость приводит к коррупции. Нужно, чтобы нормальные организации и люди были самостоятельны в своих действиях на благо организации, а значит на благо об-

щества.

- Стало известно, что университет «Хазар» оказался единственным представителем Азербайджана в верхних эшелонах нового всемирного рейтинга университетов…

- Это исследование и соответствующий рейтинг-лист, так называемый Webometrics – дело Испанского Высшего Исследовательского Центра (Consejo Superior de İnvestigac Cientifacasiones), основанного профессором Ramon y Cajal - лауреатом Нобелевской премии 1907-го года. Главными параметрами оценки являются современность, научная сила, международное признание, и все они измеряются независимо от ВУЗов через интернет с помощью поисковых систем Google и всего прочего. Среди исследованных в январе 2011 года 19 266 университетов всего мира, в первую 6 тысяч, а также в первую лигу попал университет Хазар (5097-е место), далеко опережая остальных трех представителей Азербайджана уже из второй лиги.

В списке представлены - Грузия – двумя ВУЗами, Армения – 5, Молдова – 4, Беларусь – 7, Естония – 8, Латвия – 10, Литва – 17, Киргизия – 3, Казахстан - 3.

Webometrics объявил также список 1120 лучщих современных библиотек по всему миру, пользуясь той же методологией. В этом списке не только Азербайджан, но и весь Кавказ и Средняя Азия представлены единственной библиотекой - библиотекой университета Хазар (892-е место).

- Предпринимаются ли в Азербайджане какие-либо шаги для того, чтобы дипломы наших вузов котировались в мире?

- Вообще, в развитых странах вопрос об общем признании дипломов (какой-нибудь страны или ВУЗа) не ставится. За дипломом стоит престиж ВУЗа. Работодатели и университеты признают и уважают дипломы достойных вузов.

- Как можно оценить опыт проведения централизованных выпускных экзаменов в школах?

- Думаю, что проведение централизованных выпускных экзаменов в школах – необходимо. Это служит тому, чтобы школьники и их родители, учителя и руководство школ относились к школьному образованию более ответственно. Все это вносит вклад в объективность выпускных оценок. Конечно, можно поднимать разные вопросы, связанные с этими экзаменами, как например, степень адекватной трудности экзаменационных вопросов, содержание и форма вопросов, время проведения экзаменов, общая политика оценка знаний и т. д.

Мне кажется, что наступила пора объединить выпускные и вступительные экзамены, которые следуют друг за другом, с целью оценки знаний выпускников. Это повысило бы качество экзаменов и устранило бы параллельные испытания.

- Министерство образования готовит предложения о внесении изменений в закон «Об основах призыва на военную службу», в которых будет отражен отказ от практики призыва на военную службу бакалавров, поступивших в магистратуру, до завершения обучения. Как вы это оцениваете?

- Число молодых людей, поступивших в магистратуру, не такое огромное, чтобы могло повлиять на общее количество призывников. Вместе с тем, вынужденный перерыв между получением диплома бакалавра и учебой в магистратуре, не в пользу этих молодых людей, ВУЗов и государства в целом.

- Насколько успешна политика получения молодежью образования за границей?

- Существует три типа образования за рубежом: за счет государственных програм, по программе обмена студентов между Азербайджанскими и зарубежными ВУЗами и самостоятельное поступление. На первом месте по количеству - самостоятельное поступление, которое превосходит остальные две возможности. В последние годы государственые программы набирают оборот.

Университет Хазар тоже предлагает хорошие возможности учебы за рубежом посредством программ типа Erasmus Mundus и с помощью широкого межвузовского студенческого обмена.

- Вы покинули пост ректора Университета. В чем причина?

- Этому способствовало несколько причин. Во-первых, и это самое главное - желание усилить и усовершенствовать управление Университета Хазар. На мне лежала ответственность за общие организационные дела, установление принципов работы и развития. Вдобавок, я был также вынужден работать над решением кадровых вопросов, составлением учебных планов, установлением международных связей и тому прочее, в течение долгих лет. Из-за того, что я шел по непроторенной дороге и имел больше западного опыта и знания, мне приходилось руководить и стратегией, и тактикой. В итоге в настоящее время Университет Хазар имеет устойчивую традицию, подходящую человеческую и материальную базу, хорошую репутацию.

Сейчас я больше буду заниматься стратегией развития, решением крупных проблем. Повседневные и конкретные вопросы – за новым ректором (профессор John Ryder из США). Более этого, я усиливаю команду в целом – привлекаются другие новые люди, среди них и иностранцы. Кроме того, я - в процессе организации - Совете директоров и попечителей Университета Хазар. Работаю над существенным усилением Университета Хазар на международной арене. Это тоже очень важно для меня, Сейчас больше времени для научного и литературного творчества.

Р. Ашрафли

BAHAR HƏSRƏTİNƏ QOVUŞAN ÖMÜR...

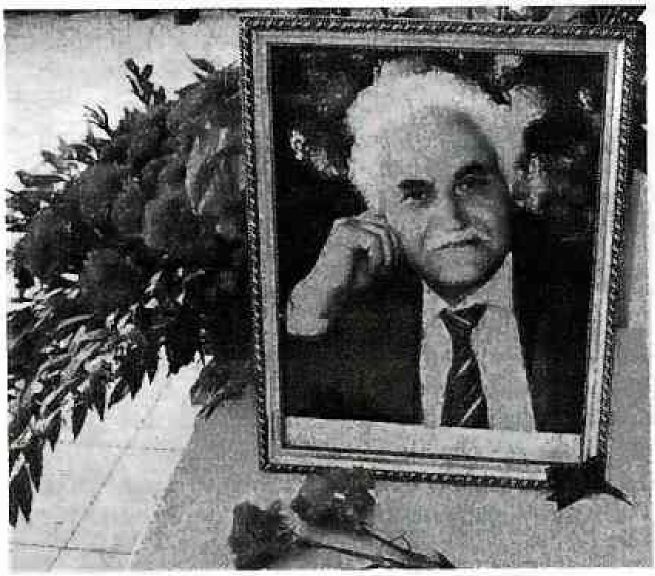

Həyatın qəribə axarı var... Dünən var olan bu gün yoxluğa qovuşur... Zamanın bu amansız gərdişi milyon illərdir ki, beləcə, özünəməxsus qanunauyğunluğu ilə davam edir. "Gəlimli, gedimli dünya, son ucu ölümlü dünya" deyib dədəmiz Qorqud... Dünyanın faniliyinə, insan ömrünün azlığına, həyatda yalnız xeyir əməlin əbədi yaşayacağına bundan dəqiq qiymət vermək olarmı? İnsan oğlu zaman qarşısında çox acizdir! Ona qalib gəlmək, bu axarı dəyişmək qüdrətinə sahib deyil! Bizə yalnız adımızı əbədi yaşatmaq şansı verilib! Xalq üçün yorulmadan çalışanlar, gücünü, biliyini, həyatını millət yolunda fəda edənlər bu ölümsüzlüyü qazanırlar!

Belə insanlardan biri də ölümü ilə ürəkləri yandıran Bəhlul Abdulladır. Folklorşünas alim, böyük pedaqoq, qayğıkeş insan, Dədə Qorqud irsinin yorulmaz tədqiqatçısı... Qəlbinə, ruhuna Dədə Qorqud fəlsəfəsi, işığı, müdrikliyi, hopmuş ağsaqqal... Ömrünü elm, maarif yolunda şam kimi əridən cəfakeş Azərbaycan oğlu... Biz onu belə tanıyırdıq... 70 yaşlı, elə Dədə Qorqud misallı ağ saçlı, üzündə həmişə sevinc, amma daxilində naməlum bir kədər, hüzn gəzdirən Bəhlul müəllim! Yalnız tənha qalanda, gözdən, könüldən uzaq zamanlarda çöhrəsinə qəm çökərdi... Səbəbini soruşanlara isə özünəməxsus təbəssümü ilə cavab verərdi... Dərdini başqalarına yükləməyi xoşlamazdı. Amma hamının çətinliyini, problemlərini öz çiyinlərində daşımağa hazır idi!

Üzüyümün qaşı var,
Taleyimin daşı var.
Ürəyimdə dərdimin
Özümdən çox yaşı var

- deyə qəlbinin səsini bayatıya çəkən Bəhlul müəllim bu dörd misrada öz iç dünyasını təsvir edib.

Köhnə kişilərdən idi... Mərd, sözübütöv, insan sərrafı... Elə buna görə də uşaqdan böyüyə kimi hamı onu sevirdi.

Azərbaycanın dilbər guşələrindən birində - Lerikdə, dağlar qoynunda, özü də ilk baharda dünyaya göz açmışdı. Ağır uşaqlıq illəri, çətin gənclik dövrü, fəhləlik, Azərbaycan Dövlət Universitetində təhsil, Biləsuvar rayonunda müəllimlik, sonra Azərbaycan Elmlər Akademiyasında elmi fəaliyyət... namizədlik dissertasiyası, doktorluq müdafiəsi, yüzlərlə elmi məqalələr, neçə-neçə monoqrafiyalar, onlarla dərsliklər, minlərlə şagird, tələbə, onlarla aspirant... Bu, Bəhlul Abdullanın zəngin, mənalı və dəyərli həyat yolunun qısa bir xülasəsidir. Hər insanın yaşaya bilməyəcəyi şərəfli bir ömürdür. Əsl nikbinlik təcəssümü olmağı, insanlara xeyirxahlıq, ziya bəxş etməyi bacarırdı Bəhlul müəllim!

Xalqımızın mənəvi sərvəti - şifahi xalq ədəbiyyatına sonsuz məhəbbət onda hələ gənclik illərindən folklorşünaslığa tükənməz həvəs oyatmışdı. Böyük ədəbiyyatşünas alim M. Təhmasibin rəhbərliyi altında müdafiə etdiyi namizədlik dissertasiyasının mövzusu "Yusif Vəzir Çəmənzəminli və folklor" idi. Bu sahəyə həmişəlik bağlanan alim Elmlər Akademiyasının Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda uzun illər ərzində gərgin elmi araşdırmalarla məşğul olur. Zəngin folklorumuzun ən dərin qatlarını tədqiq edir, kiçik elmi işçidən böyük elmi işçi, şöbə müdiri, aparıcı elmi işçi, baş elmi işçi məqamınadək yüksəlir. Alimin yorulmaz elmi fəaliyyəti nəticəsində 14 monoqrafiya işıq üzü görür. Şifahi xalq ədəbiyyatımızın nadir incilərnin toplanması, nəşri sahəsində əvəzsiz xidmətlər göstərir. Bu mövzuda 30-dan çox kitab yazır. Azərbaycan folklorşünaslığının ölkəmizin hüdudlarından kənarda tanınmasında onun böyük rolu var. Dəfələrlə dünyanın müxtəlif ölkələrində, mötəbər elmi konfranslarda məruzələrlə çıxış edib. "Kitabi Dədə Qorqud" ensiklopediyasının hazırlanması və nəşri sahəsindəki əməyinə görə isə Bəhlul Abdulla "Əməkdar elm xadimi" fəxri adına layiq görülüb.

Xəyal məni təxminən 15 il əvvələ aparır...O zaman "Təhsil" nəşriyyatında çalışırdım. Müstəqilliyə qovuşan Azərbaycanda yeni dərsliklərə ehtiyac böyük idi. Bu dərsliklər qısa vaxt ərzində hazırlanıb nəşr olunmalı idi. Gecə-gündüz korrektə, redaktə ilə məşğul idik. Bəhlul Abdulla paralel olaraq bir neçə dərslik üzərində çalışır, tez-tez qoltuğunda iri əlyazma bağlamaları ilə nəşriyyata gəlirdi. Yorğun halda

əlyazmaları bizə təqdim edib zarafatla, bir az da utana-utana deyərdi: "alın, oxuyun, yenə də sizə bəla gətirmişəm". Biz bu insanın işgüzarlığına, zəhmətkeşliyinə qibtə edərdik. O zaman ağlıma da gəlməzdi ki, mən nə zamansa bu böyük alimlə, nadir insanla bir yerdə çalışacağam... Qismətimdə "Dünya" məktəbində müəllim işləmək, onunla həmkar olmaq da var imiş...

İnsan yaşlananda daha kövrək olur. Ötən il çalışdığı "Dünya" məktəbində alimin 70 illik yubileyi təntənə ilə qeyd olundu. Məktəbin pedaqoji və şagird kollektivi sevimli müəllimə gözəl hədiyyə - rəngarəng ədəbi - bədii kompozisiya hazırlamışdı. Bəhlul müəllim çox həyəcanlı görünürdü, sevincinin həddi-hüdudu yox idi... Tədbirin sonunda "Sevgi dolu alim və pedaqoq" adlı kitabın təqdimatı zamanı o, kövrəldi.... Kitabda tanınmış elm xadimlərinin, "Dünya" məktəbi müəllimlərinin və şagirdlərinin onun haqqında məqalələri yer almışdı. Bəhlul müəllim kitabı dönə-dönə vərəqləyir, hər imzanı gördükdə göz yaşlarını çətinliklə saxlayırdı...

Son vaxtlar səhhəti əl vermirdi... Bənizi solmuşdu, qəlbinin dərin qatlarında ustalıqla gizlədə bildiyi kədər artıq çöhrəsində duyulurdu. Xəstəlik bu mətin insana yavaş-yavaş güc gəlirdi... Şuxluğunu, nikbinliyini saxlamağa çalışırdı, bacardığı qədər... Ötən hər gün onun qəddini bir az da əyirdi...

Hamının təkidi ilə xaricə - müalicəyə yollanmalı oldu. "Dünya" məktəbinin müəllimləri onunla müntəzəm telefon əlaqəsi saxlayırdılar. Şagirdlər də nömrəsini əldə edib sevimli müəllimlərinə zəng vurur və bu zaman xəttin o biri başında Bəhlul müəllimin necə kövrəldiyini, təbii ki, görmürdülər. Günlər keçdikcə xəstənin səsində getgedə daha kədərli, ümidsiz notlar hiss olunurdu. Müəllimlərdən biri ilə son telefon danışığını isə "özümü çox tənha hiss edirəm, Bakıya qayıdıram" sözləri ilə bitirmişdi.

Xəbər gəldi ki, Bəhlul müəllim Bakıya dönüb. Məktəbin bir qrup müəllimi Buzovnaya, alimi ziyarətə getdi. Sadə evinin həyətində qızılgüllər əkmişdi. Bu güllərə böyük həvəslə qulluq edərdi. Amma son vaxtlar bu güllər də onun yoxluğunu duyub yaman solmuşdu... Bəhlul müəllim qonaqları israrla özü qapıyadək ötürdü. Çətinliklə yeriyirdi... Vidalaşanda isə həmişəki kimi gülümsəməyə çalışdı... Bəlkə də gülümsədi...

...Onun ölüm xəbərini eşitdikdə cənazə törəninə yetişmək üçün məktəbin müəllim və şagird kollektivi, hətta məzunlar belə Buzovnaya tələsirdilər. "Dünya" məktəbi qəfil, soyuq sükuta qərq olmuşdu... Gözüyaşlı müəllimlər, çaşqın şagirdlər...

Bəhlul Abdullanın "Dünya"məktəbində anım tədbiri keçirildi. Xatirəsi sükutla yad edildi. Həmin gün məktəbin zəngi də çalınmadı... Sonra məzarını ziyarət etdik. Sevə-sevə qulluq etdiyi həmin qızılgülləri də indi onunla artıq son dəfə vidalaşmaq üçün məzarı üzərində idi... Beləcə, qocaman alimin həyatının ibrətamiz hekayəti burada bitir... Elmlər doktoru, professor, əməkdar elm xadimi, istedadlı alim, bö-yük pedaqoq Bəhlul Abdullanın son mənzili...

Bəhlul Abdulla bu dünyaya getmək üçün gələnlərdən yox, qalmaq üçün gedənlərdən oldu... Dədə Qorqud ruhu ilə qidalanan bu kövrək qəlbli, amma, son dərəcə mətin insan şərəfli bir ömür yolunun layiqli yolçusu oldu... Baharda başlanan, elə baharda da bitən ömür yolunun... Əlvida, bizim Bəhlul müəllim!

Aləmzər Cabbarova,
"Dünya" məktəbinin müəllimi

UNUDULMAZ MÜƏLLİMİM HAQQINDA QƏLBİMİN DEDİKLƏRİ

2011-ci ilin 25 mart günü yaddaşımda aci xatirə kimi qalacaqdır. Həmin gün görkəmli ədəbiyyatşünas, pedaqoq, folklorşünas, əməkdar elm xadimi, professor, eyni zamanda "Dünya" məktəbi şagirdlərinin sevimlisi olan Bəhlul Abdulla gözlənilmədən dünyasını dəyişdi və göz yaşlarıma boğularaq, sevimli müəllimim haqqında xatirə yazmaq kimi ağır və şərəfli bir hiss mənə hakim kəsildi.

Xəbəri eşidəndə çox sarsıldım. Bəhlul müəllim "Dünya" məktəbi şagirdlərinin ən çox hörmət etdiyi, rəğbətini qazandığı müəllimlərdən biri idi. İndi nə ağırdır onun haqqında keçmiş zamanda danışmaq... Biz hər zaman onun dərsini səbrsizliklə gözləyərdik. Heç vaxt onun dərsində yorulmaz, sıxılmazdıq. Çünki o həm bizimlə zarafat edər, həm də ciddi surətdə dərsini keçərdi. Vaxtın necə gəlib-keçdiyini özümüz də hiss etməzdik.

Bəhlul müəllim nəinki şagirdlərin, eləcə də müəllimlərin sevimlisi idi. Hər bir müəllimlə ayrıca zarafatı, xoş rəftarı vardı. Əminəm ki, bu itki tək şagirdlərimiz üçün yox, müəllimlərimiz üçün də gözlənilməz zərbə oldu. Həqiqətən də, Bəhlul müəllimin bizim üstümüzdə böyük əməyi olub. Ancaq, təəssüf ki, dünyanın işini bilmək olmur. Səbəbini bilmirəm, amma biz dəyərli insanların qədrini onlar aramızdan gedəndən sonra başa düşürük. Bu da həyatin qəribə qanunlarından biridir. Mən demirəm biz sağlığında Bəhlul müəllimin qədrini bilməmişik. Xeyr! Sadəcə olaraq onu itirdikdən sonra həyatimizda necə böyük, dəyərli yer tutduğunu bir daha anlamış olduq.

Bəhlul müəllim birinci sinifdən mənim müəllimim olub. Onun yeri mənim qəlbimdə tamam başqa idi. O həmişə mənə "səni atandan da çox istəyirəm, hətta nəvələrim kimi ürəyimin başında özünə yer eləmisən" deyərdi. Dərslər qurtarandan sonra məni kitabxanaya aparıb dəyərli məsləhətlər verər, yazdığı bayatıları mənə oxuyardı. Mən də maraqla ona qulaq asar, bu cür tanınmış alimlə yaxşı, doğma əlaqə qurduğum üçün hətta özümdə qürur da duyardım. Ancaq mənimlə danışıqlarında hərdən həyatın gərdişindən şikayətçi olduğunu da duyur, bir az yorulduğunu yaşlı gözlərindən hiss edərdim. Eyni zamanda, yaşadığı çətinliklərə baxmayaraq möhkəm bir ağac kimi ayaqda şax durduğuna da qibtə edərdim.

Bəhlul müəllim yaradıcı alim, müəllim idi. Yeni çıxmış kitablarını gətirib mənə bağışlayardı. Hətta, 2006-cı ildə işiq üzü görmüş "Bayatılarım" adlı kitabında mənə beş bayatı da həsr etmişdi. Sevimli müəllimimin bu bayatılarını sizin diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm.

Dağların qarı mənəm,
Bağların barı mənəm,
Bir əsmər Güləndamam
Atamın varı mənəm.

Güləndamam, güləm mən,
Əl vurmayın, tüləm mən,
Dərsimi danışanda
Oxuyan bülbüləm mən.

Meyvələrin kalı var,
Yetişməyib, xalı var,
Güləndamım, dilimin
Şirin-şəkər balı var.

Güləndamam, telim var,
Çaydan axan selim var,
Borçalı çökəyində
Gözəl-göyçək elim var.

Sel gələr, çaylar daşar,
Daşıb bəndləri aşar,
Güləndamın qəlbində
Vətənin eşqi yaşar.

Bu kitabı mənə bağışlayanda kitabın üzərinə elə oradaca bir bayatı da yazdı:

Güləndamım gülümdü,
Böyüyən sünbülümdü.
Şeir deyən zamanda
Bir bahar bülbülümdü.

"Kitabi-Dədə Qorqud"da xanımlar" adlı kitabını isə mənə "Güləndamıma gözəl istəklərlə" sözlərini yazmaqla təqdim etdi. Bəhlul müəllimin mənə verdiyi bütün kitabları ən əziz xatirə kimi qoruyub saxlayıram. İndi bu kitablar kitabxanamın ən dəyərli kitablarındandır.

Nə vaxtsa sevimli müəllimimin ölümü haqqında oturub bir yazı yazacağım heç ağlıma gəlməzdi. Dünya, doğrudan da, fani dünyadır. İnşallah, Bəhlul müəllimin yeri cənnət olar! Çünki bu qədər yazıb-yaratmış, öz xalqının folklorunu bu qədər əzmlə, istəklə araşdırmış, öz şagirdlərinin qəlbində əbədi heykələ dönmüş bir insan Allahın sevimli bəndəsi olmalıdır. Bəhlul müəllim mənim heç bir zaman unutmayacağım insanlardan biridir.

Çox sevdiyi baharda gəldi bu dünyaya Bəhlul müəllim. Baharda da getdi bu dünyadan. Hörmətli müəllimim! Yeriniz cənnət, ruhunuz şad, baharlı olsun!

Bu bayatını da məndən əbədi xatirə kimi aparın:

Sel gələr, çaylar daşar,
Daşıb bəndləri aşar,
Bəhlul müəllimin adı
Mənim qəlbimdə yaşar.

Güləndam İsaxanlı,
"Dünya" məktəbinin 10-cu sinif şagirdi

AZƏRBAYCAN MİLLİ MƏŞĞULLUQ ASSOSİASİYASININ YARADILMASI İLƏ BAĞLI NÖVBƏTİ TƏDBİR

Martın 12-də Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (İLO) təşkilatçılığı ilə Vətəndaş Cəmiyyətində Debat İctimai Birliyinin ofisində Azərbaycan Milli Məşğulluq Assosiasiyasının yaradılması ilə bağlı növbəti tədbir keçirildi. Beynəlxalq Əmək Təşkilatının nümayəndəsi Mətləb Mahmudov tədbiri açaraq, sözü Vətəndaş Cəmiyyətində Debat İctimai Birliyinin icraçı direktoru Şahin Seyidzadəyə verdi. O qeyd etdi ki, yeni yaranacaq assosiasiyanın fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri universitetlərlə əlaqələrin yaradılması olmalıdır. Tədbirdə iştirak edən Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin koordinatoru İsgəndər Ağayev "Karyera Məktəbi" adlı yeni layihə haqqında məlumat verdi.

TƏLƏBƏ MƏCLİSİNİN PREZİDENTİ SEÇİLDİ

Martın 16-da Xəzər Universiteti Tələbə Məclisi prezidentinin seçkisi oldu. Səhər saat 9 - da başlanan seçki gün ərzində davam etdi. Tələbə Məclisinin Nizamnaməsinə əsasən universitetin bütün tələbələri seçkidə iştirak edə bilərdilər. Seçkidə seçici siyahısına daxil edilmiş 1500 nəfər tələbədən 804 nəfəri iştirak etmişdir. Emil Əliyev seçkidə iştirak edən seçicilərin səs çoxluğu ilə Tələbə Məclisinin prezidenti seçilmişdir. Onu bu münasibətlə təbrik edir, yeni ictimai işdə fəaliyyətinin uğurlu olmasını arzulayırıq.

Əliyev Emil Hamlet oğlu 1992-ci il iyunun 6-da Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 1998-ci ildə Xətai rayonundaki 17 saylı orta məktəbin 1-ci sinifinə getmişdir. 2009-cu ildə məktəbi bitirərək, Xəzər Universitetinin Mühəndislik və Tətbiqi elmlər fakültəsinə daxil olmuştur. Hazırda ikinci kursda oxuyur.

MKM: TƏLƏBƏMİZİN ROMANI 20 ƏN YAXŞI ƏSƏR ARASINDA

Martın 17-də Milli Kitab Mükafatı müsabiqəsinə təqdim olunmuş 112 əsərdən 20 ən yaxşı əsər açıqlanmışdı. Tədbirdə Milli Kitab Mükafatının təşkilat komitəsi, ekspertləri, münsifləri, media mənsubları, ictimai təşkilatların nümayəndələri, yazıçılar iştirak etmişdi. 20 ən yaxşı əsər sırasına universitetimizin tələbəsi Azər İsaakın "Marsa qayıdış" romanı da daxil edilmişdi. Müsabiqənin əsasnaməsinə uyğun olaraq sonrakı mərhələdə seçilmiş 10 əsər arasında isə tələbəmizin romanı yer almamışdır. Qaliblərin adları mayın 31-də açıqlanacaq.

"DÜNYA" MƏKTƏBİNDƏ 31 MART SOYQIRIM GÜNÜ QEYD OLUNDU

Martın 31-də "Dünya" məktəbində 31 mart soyqırım günü qeyd olundu. Məktəbin müəllimi Əkbər Hüsüyev 93 il əvvəl ermənilərin Azərbaycanda törətdikləri dəhşətli soyqırım haqqında şagirdlərə məlumat verərək, bir dəqiqəlik sükut elan etdi. Şəhidlərin xatirəsi rəhmətlə anıldı.

ABŞ-A İŞGÜZAR SƏFƏR

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı martın 22-dən 30-dək ABŞ-da səfərdə olmuşdur. Səfər zamanı o, Vaşinqtonda tarixi Linkoln teatrında həm təsisçisi olduğu Qarabağ Fondu tərəfindən təşkil olunmuş "Azərbaycan ritmləri" adlı konsertdə iştirak etmiş, həmin gün Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya regionları üzrə İnsan İnkişafı Departamentinin nümayəndəsi, Azərbaycanda ali təhsil islahatı layihəsinə rəhbərlik edən, təhsil sahəsi üzrə iqtisadçı Saçiko Kataoka ilə də görüşmüş və digər tədbirlərdə iştirak etmişdir. H. İsaxanlı, həmçinin, Vaşinqtonda fəaliyyət göstərən New World Radio - ya (Yeni Dünya Radiosu) müsahibə vermişdir. Müsahibəni aşağıdakı saytda dinləmək olar: http://www.wust1120.com/Audio/Azerbaijani%20Radio%20Hour.mp3

(Səfərdən ətraflı məlumat jurnalın gələn nömrəsində dərc olunacaq).

KEÇMİŞİN FƏLSƏFƏSİ VƏ YA TARİX NECƏ YAZILIR?

Əvvəli jurnalın 284-cü (aprel 2010), 286-cı (iyun 2010), 287-ci (iyul 2010), 288 - ci (sentyabr 2010), 289 - cu (oktyabr 2010), 290 - cı (noyabr 2010), 291 - ci (dekabr 2010), 292 -ci (yanvar 2011) və 293 -cü (fevral 2011) nömrələrində

Hamlet İSAXANLI

Keçmiş keçib gedib. Bu, məntiqi cəhətdən həqiqət olsa da, o qədər də sadə həqiqət deyil. Keçib gedən bizim keçmişimizdir, biz o keçmişdən əmələ gəlmişik. Kimliyimizi, mahiyyətimizi o keçmişsiz təsəvvür etmək mümkün deyil. Biz öz keçmişimizə bağlıyıq. Biz keçmişimizin davamıyıq.

Bəşəriyyətin keçmişi necə olub? Bu barədə əfsanələr, miflər və tarix söz deyir. Tarix daha dəqiq məlumat verməyə çalışır. Əslində, biz keçmişi tam deyil, tarixin bizə söylədiyi qədər bilirik. Başqa sözlə desək, tarixin məzmunu keçmiş haqqında bildiklərimiz və öyrənib yazdıqlarımızdan ibarətdir. Tarixin məzmunu və tutumu ayrı-ayrı şəxslərin, tarixçilərin yazıb toplaya bildiyi qədərdir. Tarix subyektivdir, nisbidir, tarix yazanların iradəsindən, ideyasından, şəxsiyyətindən, gücündən müəyyən dərəcədə asılıdır.

Keçmişin təbiəti və ruhu nədir? Keçmiş necə dərk olunur? Bəlkə keçmiş kəşf olunur? Keçmişin dərkində subyektivlik varsa, keçmişi öyrənən tarix nədir, elmdir, yoxsa sənət? Tarixi subyektiv edən hansı amillərdir? Tarix gözəldir; bu gözəllik öz heyranlarını yoldan, başdan çıxarmırmı, tarix təhlükə törədə bilərmi? Tarix necə yazılır və ya necə yazılsa yaxşıdır?

Bu və buna bənzər suallar tarixin fəlsəfəsinə aiddir. Bu yazı keçmişdə baş verənlərin dərki ilə məşğul olan tarixin mahiyyəti haqqındadır. Elm və sənətin qovşağında yer tutan tarixin fəlsəfəsi, çox güman ki, tək tarixçilərə və filosoflara deyil, bəşəri düşüncələrə dalan hər kəsə maraqlıdır.

Tarixdə dövlət və hakimiyyət fəlsəfəsi. Qədim dövr

İbn Xəldunun tarix fəlsəfəsi, dövlətin yaranması, mahiyyəti və çöküşü barədə qurduğu nəzəriyyə, həmçinin sivilizasiya və hakimiyyət fəlsəfəsi ilə tanış olduq. Bu və digər məsələləri dərindən təhlil edən, maraqlı nəzəriyyə quran "Müqəddimə"sində İbn Xəldun özündən əvvəlki mütəfəkkirlərin fikirlərindən istifadə etsə də, nəinki onlardan və müasirlərindən xeyli qabağa getmiş, həmçinin 18-19-cu əsrlərdə Avropada yaşamış bir çox böyük mütəfəkkirlərin (Machiavelli, Vico, Hegel, Marks,...) fikir və nəzəriyyələrini qabaqlamış, orijinal, müntəzəm və sistemli nəticələrə gəlmişdi.

İndi dövlət və hakimiyyət fəlsəfəsi ilə bağlı məsələlərə tarix boyu – İbn Xəldundan əvvəl və sonra hansı baxışların mövcud olduğunu, onların təkamülünü izləməyə çalışacağıq. Mövzumuzu bir sıra suallara tarix boyu cavab axtarmaq yolu ilə davam etdirəcəyik. Dövlət niyə yarandı? Dövlət necə olmalıdır? Dövlətin mənafeyi əsasdır, yoxsa insanın? Dövlət və millətin rifahı üçün nə vacibdir–mənəviyyat, ya siyasət? Qədim dövrə və Şərq mütəfəkkirlərinin fikirlərinə xüsusi yer verməl fikrindəyik.

Qədim Çin

Konfutsi

Qədim Çində **Konfutsi** (həmçinin ingiliscə **Kun-fu-tszı** və ya **K'ung-fu-tzu**,fransızca-**Confucius**, almanca-**Konfuzius**) məktəbi mənəvi-etik prinsipləri önə çəkir, humanizmi, insanlara sevgini idarəetmənin əsas prinsipi və nümunəvi hökmdarın əsas əlaməti hesab edir, qanun və gücün tətbiqini ifrata varmaq kimi şərh edirdi. "Özünə rəva bilmədiyini başqasına etmə". O, xalqın mənəvi tərbiyələndirilməsini vacib sayırdı. Tərbiyələndirmə isə praktik işlərlə, təcrübə ilə,

musiqi və ədəbiyyat vasitəsilə aparıla bilər. İnsanı məcbur etməklə deyil, utandırmaq və vicdan hissini oyatmaqla idarə etmək doğrudur. Qorxu deyil, inam yaratmaq doğrudur. "Qisas almaqdan öncə iki məzar qaz". Adil, dürüst insanları irəli çəkib, ədalətsizləri uzaqlaşdıranda xalq tabe olur. Hərə öz işini görməli, öz yerini bilməli, başqasının işinə qarışmamalıdır. "Adları düzəltmək", normadan kənara çıxılıbsa, ona qayıtmaq lazımdır. Böyüklərə, yuxarıda duranlara ehtiram mühümdür. Dünya insanın mənəvi kamilliyə can atması nəticəsində gözəlləşə bilər. "Comərd insan ədalətə can atır, balaca adam qazanc güdür". Konfutsi məktəb yaratmış, tələbələrinə dərs demiş, təlimi və şəxsi təsiri nəticəsində külli miqdarda fəal ardıcılları əmələ gəlmişdir.[1]

Çin özündən kənarda qalan dünyadan həm fiziki-coğrafi, həm fikir cərəyanı mənasında nisbətən təcrid olunmuş vəziyyətdə olub. Çinə kənardan gələn əsas fəlsəfi-dini-mədəni təsir buddizm olub. Lakin buddizm də Çində yerli düşüncə mədəniyyəti ilə vəhdətdə dəyişmiş, Hindistanda olduğundan fərqli şəkil almışdı. Dövlət, həyat və idarəetmə işində Konfutsinin etik və psixoloji baxışları ardıcıllarının ifasında inkişaf edə-edə Çinin ən uzunömürlü və əsas, bir növ dövlət sisteminə çevrilsə də, Lao-tszı və ondan sonra gələnlərin Daosizm fəlsəfəsi və buddizm də heç vaxt kənara çəkilmədi, gah açıq, gah üstüörtülü şəkildə davam etdi.

Laozi

Lao-tszı (və ya **Laozi**), Konfutsinin müasiri olduğu və ya ondan bir qədər sonra yaşadığı güman olunan və haqqında gerçək məlumatların olmadığı bu mütəfəkkir (əgər o, həqiqətən var olmuşsa və ona aid edilənlərə əsaslansaq) etik sistemin, qaydaların mövcud olduğu bir sistemin rahatlığa deyil, tərsinə - qəzəb və qiyama gətirəcəyinə əmin idi. Daosizmin banilərindən biri, ən böyüyü hesab olunan Lao-tszı`ya görə hiylə və savad çox olan yerdə böyük yalan əmələ gələcək, böyük hiylə müdriklik1ə eyni zamanda meydana çıxıb. Sadəlik əsasdır, hadisələr öz axarı ilə, təbii yolla getməlidir.[2]

Zhuangzi

Daosizmin digər görkəmli nümayəndəsi **Çjuan-tszı (və ya Zhuangzi**, ? [-369] - [-286]) insanlara azadlıq verməni, onlara xoş qılıqla yanaşmanın zəruriliyini qeyd edir, onları idarə etməmək prinsipini önə çəkirdi. Bəzən "Çjuan-tszı tarixdə ilk böyük anarxist" kimi tanıdılır.[3]

Mozi

Mo-tszı (və ya **Mozi**, ? [-470] - [-391]) və onun nominalist-məntiqçi davamçıları (Mohizm) isə ölkəni idarəetmənin peşəkarlıq üzərində qurulmasını doğru sayırdılar. Xüsusi maraqlar cəmiyyəti sarsıdır, sevgini yox edir. Xeyirxahlıq etmək, fayda vermək sülhə, rifaha xidmət edir. "Ümumxalq sevgisi" fəlsəfəsini ortaya atan bu məktəb eyni zamanda ayrı-ayrı fərdlərin deyil, dövlətin qayğısına qalmağı vacib hesab edirdi, sosial bərabərlik prinsipini irəli sürürdü. İnsanlar vəhşi heyvanlar kimi qayda-qanunsuz yaşayır, bir-birinə hücum edir, güclü zəifə kömək etmirdi. Onlar qayda yaratmaq üçün, özünümüdafiə məqsədilə birləşdilər, başçı seçdilər və dövlət əmələ gəldi. Dövlət vəzifələrini ancaq istedadlı adamlar tutmalıdır. Sadə yaşamaq, təm-təraq və israfçılıqdan qaçmaq lazımdır. Konfutsi məktəbindən fərqli olaraq Mo-tszı musiqini nəcib iş hesab etmir, onu fayda verməyən məşğuliyyət sayırdı.[4]

Han Fei Zi

Siyasi-etik xarakterli bir əsərdə (-3-cü əsr) hökmdarın ənənələrə kor-koranə əməl etməsi, qədim hökmdarlara bənzəmək istəyi zərərli sayılır, zamanın ruhuna uyğun idarəetmə üsulu yaratmaq fikri təlqin edilirdi. **Han Fey-tszı** (və ya **Han Fei Zi**, [-?] - [-233]) insanlara

---

[1]The Chinese Classics: Confucian Analects (in Chinese and English) translated by James Legge. http://www.gutenberg.org/dirs/4/0/9/4094/4094-0.txt ; Древнекитайская философия. Т. 1. Москва, 1972

[2]Way and Its Power: Lao Tzu's Tao Te Ching and Its Place in Chinese Thought. Translated by Arthur Waley. Grove/Atlantic, Inc. 1994); Древнекитайская философия. Т. 1. Москва, 1972

[3]Rothbard, Murray. Concepts of the Role of Intellectuals in Social Change Toward Laissez Faire. The Journal of Libertarian Studies. Vol IX. No. 2, Fall 1990. 2. Zhuangzi. Basic Writings. Translations from Asian Classics. Translated by Burton Watson. Columbia University Press, 2003

[4]Mozi. Basic Writings. Translations from Asian Classics. Translated by Burton Watson. Columbia University Press, 2003; Древнекитайская философия. Т. 2. Москва, 1973

xas olan eqoizmdən onları idarə etmək üçün istifadə olunmasını vacib prinsip kimi irəli sürür. Bu işdə cəza vermək və mükafatlandırmaq əsas rol oynamalıdır. Ləyaqətli, comərd insanı idarə etmək çox çətindir, ona cəza və mükafatlandırma ilə təsir etmək olmur. Cinayətin açılması və insanların dikbaşlıq etməməsi üçün cani ilə bərabər onun yaxınları da cavabdeh hesab edilməlidir. Düzgün idarəetmənin əsasında üç ünsür dayanır: qanun, sonra hakimiyyət-güc-nüfuz və nəhayət, idarəetmə sənəti. Hökmdar öz nüfuzunu qorumalı, heç kimlə paylaşmamalı, hər kəsi öz yerində oturtmalıdır. Varlıların gəlirini yoxsullara paylamaq fikri ağılsız və ədalətsizdir. Qanun xalq üçün, idarəetmə sənəti hökmdar üçündür. Qanun hamıya açıq, şəffaf, idarəetmə sənəti isə gizlidir. Han Fey-tszı haqqında Sıma Tsyan "onda amansızlıq son həddində, şəfqət isə heçə endirilib" deyir. Qanunçuluq (leqalizm, leqizm) cərəyanının ideoloqu sayılan Han Fey-tszı prinsip etibarilə despotik hökmranlıq tərəfdarı idi. Onun hakimiyyət fəlsəfəsi İbn Xəldun və Makiavellininkindən daha radikal görünür. Han Fey-tszı tarixi prosesdə maddi şəraitin və onunla birlikdə idarəetmənin dəyişdiyini söyləyir. Tarixi öyrənmək vacibdir, məhz bu yolla indiki zamana uyğun idarəetmənin müəyyən edilməsi və tətbiqi mümkün olur.[5]

Hsun Tzu

Han Fey-tszı`nın müəllimi olan **Syun-tszı** (və ya **Xun Zi**, **Hsun Tzu**, ? [-310/313] - [-?]) sosial bərabərliyi və ümumxalq sevgisini nəinki sadəlövh, hətta cəmiyyət üçün təhlükə hesab edirdi. O, insanın təbiətcə eqoist və zalım olduğunu, hamının öz mənafeyini güddüyünü, düzlük və sadiqliyin, mərhəmət və şəfqətin insan təbiətinə zidd olduğunu, lakin, Konfutsi kimi, insanın tərbiyə vasitəsilə düzələ biləcəyini söyləyir, xeyirin şüurlu fəaliyyətin nəticəsi olduğunu iddia edir. Syun-tszı cəmiyyətdə rütbə nizamını, iyerarxiyanı, ictimai əmək bölgüsünü, vəzifə, mükafatlandırma və cəzaların ədalətli paylanması və tətbiqini sosial normaların əsası sayırdı. Rəiyyət hökmdara, oğul ataya, arvad ərə xidmət etməlidir. Dövlət ailədən üstündür. Qanunların ədalətli və ya ədalətsiz sayılmasından asılı olmayaraq hər kəs, o cümlədən hökmdar qanunlara tabe olmalıdır (qanunlar dəyişənə qədər). Onun və ardıcıllarının "ədalət naminə şiddət, amansızlıq mümkündür" prinsipinə əsaslanan leqizmi Konfutsiçiliyin rəsmi hökumət siyasətinə çevrilməsində rol oynamışdı.[6]

Hindistan

Əsasən ruhi başlanğıc üzərində dayanan **Hind fəlsəfəsi** dövlətin mənşəyi, dövlət və insan münasibətləri məsələlərinə aid geniş nəzəriyyələr yaratmayıb. Buddizmin etik təlimi bərabərlik, ədalət, mərhəmət və şəfqət üzərində qurulmuşdu. **Şankara** (8-ci əsr) "sevgi qanundan yüksəkdir" deyirdi. Hər hansı təlimi yalnız şəxsi təcrübədən keçirməklə, yaşamaqla qəbul etmək olar. Yoqa fəlsəfəsi bədən və ruhu tərbiyə etməklə ilahi başlanğıca qovuşmaq, özünə nəzarətlə eqoizmi və fərdiyyətçiliyi aşmaq yollarına əsaslanır. Siqhizmin banisi **Quru Nanak** (1469-1539) bütün insanların bərabər olduğunu, azlığın çoxluğa hökm etməsi cəhdinin kastaların yaranmasına gətirib çıxardığını irəli sürürdü.

Quru Nanak

Hind materialist **Çarvaka (Lokayata)** fəlsəfəsi (-6-cı əsrdən başlayaraq) həyatın əsas məqsədinin həzz, ona aparan yolun isə var-dövlət olduğunu irəli sürürdü. Dini insanlar yaradıb. Məqsədə çatmaq üçün bütün vasitələrdən istifadə etmək olar. Güclü olan haqlıdır.

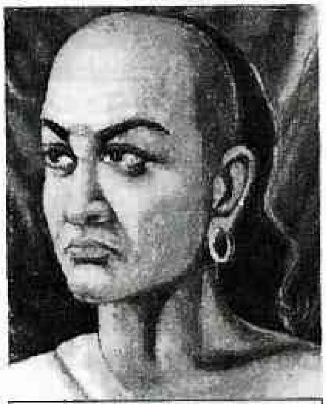
Kautilya

Çanakya (və ya **Kautilya** və ya **Vişnuqupta**, [-4] - [-3]-cü əsrlər) Maurya imperiyasının ([-321]-[-185]) qurulmasında Çandraqupta Maurya ilə birlikdə həlledici rol oynamış, müşavir və baş nazir kimi fəaliyyət göstərmiş bu brahman tarixdə həmçinin böyük, hiy-

[5]Han Feizi. Basic Writings. Translations from Asian Classics. Translated by Burton Watson. Columbia University Press, 2003;Древнекитайская философия. Т. 2. Москва, 1973

[6]Xunzi. Basic Writings. Translations from Asian Classics. Translated by Burton Watson. Columbia University Press, 2003

ləgər siyasi xadim və siyasətşünas kimi qalmışdır. Hökmdarın, onun ətrafındakı məmurların vəzifə borcları, şəhər və kəndlərin idarə edilməsi, çuğulçu və xəfiyyələrin vacibliyi, sosial müdafiə, ticarət və vergi, əkinçilik və sənətkarlıq, hərb və sülh və digər məsələlər haqqında məlumat-tövsiyə kitabı yazmışdı. O, iddia edirdi ki, hər kəsi satın almaq olar, deməli hamı potensial düşməndir. Hökmdarın xoşbəxtliyi rəiyyətinin yaxşı yaşaması ilə bağlıdır.[7]

Yunanıstan

Demokrit (~ [-460]-[-370]) mənəviyyatı qanundan yüksək tutsa da, kütlə üçün qanunun zəruri olduğunu deyir. Qanunlar sünidir. "müdrik şəxs qanuna tabe olmamalı, azad yaşamalıdır". Demokrit demokratyanı monarxiyadan çox üstün tuturdu: "azadlıq qul olmaqdan nə qədər yaxşıdırsa, demokratiyada kasıblıq da monarxiyada xoşbəxt sayılan həyatdan bir o qədər yaxşıdır". O, eyni zamanda dövlət və onun idarə olunmasına aid qəti fikir söyləyirdi: "dövlətin maraqları hər şeydən üstün tutulmalıdır və çalışmaq lazımdır ki, o, yaxşı idarə olunsun".[8]

Demokrit

Platona görə ("Dövlət") dövlət əməyin ictimai bölgüsünə, ixtisaslaşmağa ehtiyacdan yaranıb. Dövlətə əmlak bərabərsizliyi xasdır. Demokratiya çoxluğun ağılsızlığıdır, ata uşaqlarından, müəllim şagirdlərdən, kişilər qadınlardan qorxurlar. Tək demokratiya deyil, tiraniya, eləcə də zənginlərin və ya hərbçilərin hakimiyyətinə əsaslanan dövlət tipləri insanların təbii bərabərsizliklərinə əsaslanmadığı üçün təbii deyillər.

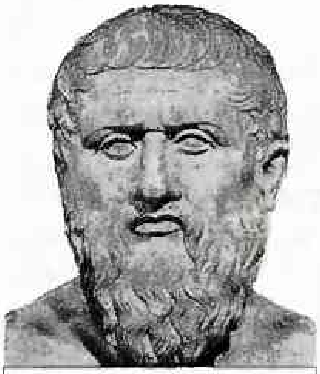

Platon

İdeal dövlət üç zümrədən ibarət olmalıdır: filosoflar idarə etməli, hərbçilər qorumalı, sənətkarlar və əkinçilər maddi nemətlər yaratmalıdırlar. Bu halda hərə öz işi ilə məşğul olub başqasının işinə qarışmır – bu ədalət deməkdir. Bu dövlət incəsənət və ədəbiyyatı təftiş etməli, pedaqoji cəhətdən ziyanlı olanları qadağan etməli, öz incəsənətini yaratmalıdır. Heç bir zümrə üçün özəl mülkiyyət yoxdur, özəl mülkiyyət həsəd və düşmənçilik yaradır. Ailənin təşkili də daxil olmaqla hər şey dövlətin əlində olmalıdır. Kişi-qadın əlaqələri də tənzim olunur - yaxşılar yaxşılarla, zəiflər zəiflərlə. Qadınlar kişilərlə eyni hüquqa malikdir, uşaqlar ümumidir. Dövlət vətəndaşların tərbiyəsi ilə məşğul olmalıdır, uşaqlar xüsusi təhsil-tərbiyə sistemi ilə yetişdirilir, istedadından asılı olaraq uşaq bir zümrədən digərinə (aşağı və yuxarı) keçirilə bilər. Filosoflar ağıllı, dürüst və ədalətli olduqları üçün hakimiyyəti onlar idarə etməlidirlər. O, sonra yazdığı "Qanunlar" əsərində bu "mükəmməl dövlət nümunəsini", ideal dövlət utopiyasının mütləqliyini xeyli yumşaltmışdı. Xüsusi mülkiyyət və sərbəst ailə siyasəti, siyasi hüquqların zümrə üzrə deyil, əmlakın dəyərinə uyğunlaşdırılması, əkinçiliyin qullara aid edilməsi, fərqli-qarışıq siyasi quruluşların mümkünlüyü qeyd və qəbul edilmişdi.

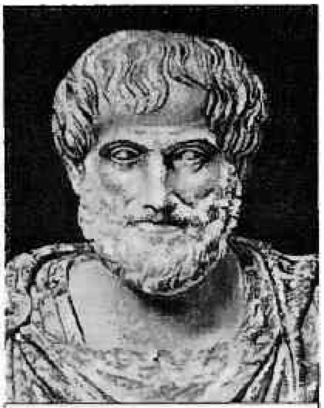

Aristotel

Aristotel öz dövlət və insan problemini "Politika" və həmçinin "Etika" əsərində şərh etmişdir. İnsan cəsur, ağıllı, ədalətli və fərasətli olmalıdır. Ədalət ümumi xoşbəxtlik de-

[7]Great Thinkers of the Eastern World: The Major Thinkers and the Philosophical and Religious Classics of China, India, Japan, Korea, and the World of Islam. Editor: Ian P. McGreal. HarperResource, 1995 (Ruscaya tərcüməsi: Великие мыслители Востока. Москва, «КРОН-ПРЕСС», 1999); Восточная философия. Минск, Харвест, 2006. Автор-составитель М.В. Адамчик)

[8]Материалисты древней Греции. Москва, 1955

məkdir, bunu əldə etmək üçün qanunlara əməl etmək və hakimiyyətə tabe olmaq zəruridir. Ünsiyyətin zəruriliyi insanları növbə ilə ailə, kənd və dövlət qurmağa gətirib çıxarır. İnsan siyasi məxluqdur. İnsanlar birlikdə ancaq yaxşı dövlətdə xoşbəxt ola bilərlər. Siyasi quruluş üç hissədən ibarətdir: qanunverici, icraçı və məhkəmə sistemi. Hakimiyyətin kimin və ya kimlərin - bir adamın, azlığın və çoxluğun əlində olmasından asılı olaraq üç "düzgün", ümumi maraqlara xidmət edən quruluş - monarxiya, aristokratiya (nəcib insanların hakimiyyəti) və politiya (respublika) əmələ gəlir. Bunların hər biri məqbuldur, hərçənd ki, monarxiya aristokratiyadan, aristokratiya politiyadan yaxşıdır.

"Düzgün olmayan", xüsusi maraqların əsas götürüldüyü halda isə uyğun olaraq tiraniya, oliqarxiya (kasıbları nəzərə almayan zənginlərin hakimiyyəti) və demokratiya (zənginləri nəzərə almayanların hakimiyyəti) alınır. Aristotelin tiraniyaya münasibəti çox kəskindir - "oğrunu deyil, tiranı öldürənə eşq olsun"! Tiran hakimiyyətdə qalmaq üçün xüsusi qabiliyyətə malik insanların yüksəlməsinə hər cür (məhv etmək daxil olmaqla) mane olmalı (!?), xəfiyyələr saxlamalı, insanlar arasına nifaq salmalı, onların ictimai həyatını nəzarətdə saxlamalı, böyük miqyaslı işlərlə baş qatmalı olur. "Düzgün olmayan" üçlüyün arasında demokratiyaya dözmək olar, bir şərtlə ki, hakimiyyət kütlənin deyil, qanunun əlində olsun. Demokratiyaya tənqidi münasibəti anlamaq üçün bir cəhəti nəzərdə tutmaq lazımdır: o dövrün yunan demokratiyası əsl seçkiyə deyil, püşkatmaya əsaslanırdı. Bu siyasi quruluş növlərinə bir qədər başqa deyilişdə Platonda da rast gəlinir.

Platonun dövlət modelində Aristotel birinci növbədə xüsusi mülkiyyətə qadağanı tənqid edir: "mülkiyyət haqqında adi fikir belə görünməmiş həzz verir". Mülkiyyətin xüsusi olması ilə yanaşı insanları xeyriyyəçilik etməyə çağırmaq olar. İnsani sifət olan xeyriyyəçilik və comərdlik xüsusi mülkiyyətsiz necə mümkün ola bilər?! Platonda ailənin ümumiləşdirilməsi də Aristoteli əsəbiləşdirir; hamıya məxsus olana kim qayğı göstərəcək?! Lakin Aristotel qul məsələsində Platona nisbətən daha radikal mövqe tutur: "aydındır ki, öz təbiətinə görə bəziləri qul, digərləri azaddır", "bəzilərinə qul, digərlərinə ağa olmaq faydalıdır". Qulları yunan olmayanlar arasından almaq doğrudur.

İnqilabların qarşısını almaq üçün üç şeyə fikir vermək zəruridir: dövlət təbliğatı, qanuna böyük hörmət və ədalət ("hər kəsə ləyaqətinə görə").

Platondan sonra ideal dövlət haqqında çoxsaylı utopik əsərlər yazılmış, proqramlar irəli sürülmüşdür. Yambulun ([-3] və ya [-2]-ci əsr) "Günəş adaları", bir qədər əvvəl yaşamış Feopompun "Meropida"sı, Cənubi Amerika, Orta Şərq və Çində mövcud olan sosializмvari hərəkat və dövlətlər, Məzdək, İbn Tüfeyl ("Həyy ibn Yəzqan"), Nizami Gəncəvi ("İskəndərnamə"). Thomas More, T. Campanella, Gerrard Winstanley, E-G. Morelly, Henri de Saint-Simon, Robert Owen, Charles Fourier və başqalarının fəaliyyət və dövlət utopiyaları haqqında xüsusi söhbət açmaq maraqlı görünsə də, ədəbiyyata göndərməklə kifayətlənirik.[9]

Müxtəlif xalqlara məxsus və müxtəlif dövrlərdə yaşamış mütəfəkkirlərin etik və siyasi görüşləri, dövlət və idarəetmə modelləri haqqında düşüncələri bir çox hallarda necə də bir-birinə yaxın, bir-birinə oxşar ola bilir! Bu, müxtəlif insanların iç dünyasının və ətraf aləmlə, cəmiyyət və dövlətlə münasibətlərinin böyük bənzərliyinin nəticəsidir və bu bənzərliyin əlamətidir. Bu, müxtəlif dövrlərdə yaşamış müxtəlif xalqların eyni və ya bir-birinə çox yaxın arzu və istəkləri, qayğı və çətinlikləri, ehtiyat və qorxuları olduğundan xəbər verir. Bu, bəşəriyyətin və tarixi prosesin vahidliyinə və bütövlüyünə dəlalət edir.

(davam edəcək)

---

[9]Игорь Шафаревич. Социализм как явление мировой истории. Москва, "Эксмо», 2003;
Утопический социализм. Хрестоматия. Москва, Издательство политической литературы, 1982;
İbn Tufeyl və Nizami Gəncəvinin uyğun əsərləri

AMERİKALILARDA "KORKUNÇ TÜRK" ÖNYARGISI

20 Mart 2011, CNN Türk

Amerikalı tarihçi Justin McCarthy, Amerikalılarda geçmişte misyonerlerin çalışmaları nedeniyle 'korkunç Türk' imajı ve önyargılar bulunduğunu belirterek, özellikle 1915 olaylarına ilişkin iddialarla savaşmak için Türklerin önce görmek istemedikleri bu önyargıları kabul etmeleri, sonra buna göre mücadele etmeleri gerektiğini söyledi.

McCarthy, ABD'deki Türk çatı kuruluşlarından Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesi (ATAA) ve Türk-Amerikan Dernekleri Federasyonu (TADF) tarafından düzenlenen Türk Amerikan Ulusal Liderlik Konferansında yaptığı konuşmada, ABD'de Türklere karşı uzun yıllara dayanan ön yargılar bulunduğunu, bunun özellikle de Ermeni meselesinde daha katı hale geldiğini söyledi.

New York Times'in "1915 yılı olaylarını 'soykırım' olarak nitelendiren 15 kitabın eleştirisine yer verirken, bunun karşıtı hiçbir kitabı ele almadığını" örnek veren McCarthy, ABD üniversitelerindeki ders kitaplarında da 1. Dünya Savaşı, Yunanlılar, Bulgarlar, Ermenilerle ilgili olanlar dahil hemen her konuda Türklerin suçlu gösterildiğini, filmler ve televizyon dizilerinde de bu şekildeki sunumların devam ettiğine dikkati çekti.

McCarthy, Amerikalıların genelde, tarihi ve doğal güzellikleriyle büyüleyici bulsa da Türkiye ve Türkleri "tehlikeli" zannederek Türkiye'ye gelmekten korktuğunu ifade ederek, beyinlerinde, Türkleri karikatürlerdeki koca bıyıklı, büyük bıçaklı insanlar olarak canlandırdıklarını kaydetti. Tarihçi Mccarthy, "Bu, çok komik ama gerçek" değerlendirmesinde bulundu.

"Ortaçağ'a dayanan korkunç Türk miti"

Ermeni konusunda da ABD'deki insanlarla konuştuğunda çoğu kez "herkes Türklerin bunu yaptığını biliyor" cevabını aldığını anlatan McCarthy, herhangi bir soykırım olmadığını belgelerle göstermelerine rağmen, insanların kafalarına yerleştirilen "korkunç Türk miti" nedeniyle bu yanlışa inanışın sürdüğünü söyledi.

McCarthy, Türklere dair "zalim, gaddar ve hükmeden" mitinin, Türklerin "Hıristiyanların düşmanı" olarak görüldüğü Ortaçağ'a dayandığına işaret ederek, bu mitin daha sonra ABD'de de geliştirildiğini söyledi.

Amerikalıların Yunan isyanında, mantıksallığa bakmadan Hıristiyan oldukları için Yunanlıların yanında yer aldığı örneğini veren McCarthy, "Bulgar veya Rusların öldürdüğü Türk sayısı, öldürülen Hıristiyanlardan kat kat fazla olsa da Amerikalılarca bunları hiçbir zaman duyulmadığını, ABD'deki din adamlarının da o dönemlerde Türklere karşı kampanya yürüttüğünü" kaydetti.

Mccarthy, 1800'lerde ABD basınında Türkler için genellikle "barbar, katil, canavar, tiran" gibi ifadeler kullanılan karikatür ve yazılardan örnekler gösterdi.

"Türk imajında misyonerler etkili oldu"

ABD'de özellikle Ermeni meselesiyle ilgili yürütülen kampanyaların, söz konusu Türk imajının yerleşmesini sağladığını belirten McCarthy, o dönem misyonerlerin Amerikalılara "Türklerin, Ermenilerden kendilerinden daha zengin, zeki ve Hıristiyan oldukları için nefret etmesi ve zaten öldürmeyi seven bir millet olması nedeniyle onları katlettiği" yönünde propaganda yaptığını söyledi.

McCarthy, bu konuda Türklerin bebekleri öldürdüğü, kadınları kaçırdığı, Sultanın, kafataslarını biriktirdiği gibi birçok karikatür ile misyonerlerin gönderdikleri "düzmece hikayelerin" sunumunu yaparak, Amerikalılarda, Türkleri o dönem hiç görmeseler bile bu imajlar oluştuğunu ve bu sayede gelişen ön yargının halen devam ettiğini dile getirdi.

"Önyargıyı kabullenin ona göre savaşın"

McCarthy, ABD'deki ön yargının Türklerin de uzun süre bundan şikayet etmemesinden beslendiğine dikkati çekerek, ABD'de, "Yunanlılar, Bulgarlar ve Ermenilerin aksine Türklere ne olduğuna dair doğru düzgün kitap, belgesel, film, TV programı bulunmadığını, Türkiye'ye gittiğinde, insanlardan dedelrinin Balkanlarda, Kafkaslarda öldürüldüğünü duysa da bunu açıkça anlatmadıklarını" ifade etti.

Türklerin de kendilerine karşı bu ön yargıyı görmek istemediğine işaret eden McCarthy, "Artık sadece kanıtları göstermek yetmiyor, biz bunu yıllardır yapıyoruz çünkü bu ön yargı var. Bu konuda bir şey yapmak için, bir defa bu önyargıyı, dar kafalılığı fark etmeniz lazım, ondan sonra bununla savaşmanız lazım" dedi. McCarthy, Türklerin ne yapması gerektiğine yönelik soru üzerine, "Kendinizi ve etrafınızdakini eğitin, okullara, öğrencilere materyaller götürün, Türkiye'nin kültürünü, sanatını, yemeklerini tanıtın. Öğrencilerin karşısına çıkarak aslında kafalarında yarattıkları gibi bir Türk olmadığını gösterin. Kendi hatalarınızı da kabul etmelisiniz, Türkler de insan ve orada bir savaş vardı, ölümler tek taraflı olmadı. Ermeni iddiaları gündeme getirildiğinde çok mütevazi davranmayın, fikirlerinizin sağlam biçimde arkasında durun" diye konuştu.

SAKİT MƏMMƏDOVA RUSİYA İMPERATOR RƏSSAMLIQ AKADEMİYASININ FƏXRİ AKADEMİKİ ADI VERİLMİŞDİR

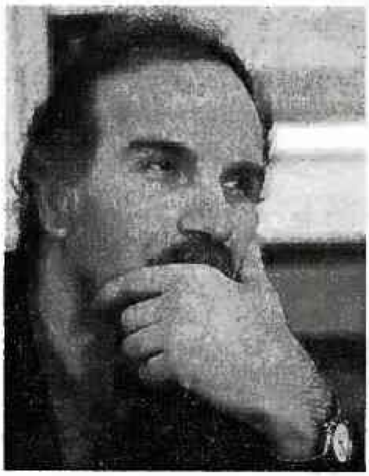

Azərbaycanın Əməkdar Rəssamı, YUNESKO-nun Rəssamlar İttifaqının üzvü Sakit Məmmədova Rusiya İmperator Rəssamlıq Akademiyasının fəxri akademiki adı verilmişdir.

S.Məmmədovun bu yüksək ada layiq görülməsi azərbaycanlı rəssamın parlaq və qeyri-adi istedadına müasir dövrün böyük sənət ustaları tərəfindən verilən qiymətdir. Rusiya Rəssamlıq Akademiyasının prezidenti Zurab Sereteli Sakit Məmmədova "Fəxri Akademik" diplomunu və medalını martın 5-dən 10-dək Rusiya paytaxtında keçirilmiş "Ənənələr və müasirlik" mövzusunda beşinci, yubiley Beynəlxalq Moskva festivalının təntənəli bağlanış mərasimində təqdim etmişdir.

Moskva Mədəniyyətə dəstək və müasir incəsənətin inkişafı İctimai Fondu tərəfindən YUNESKO-nun dəstəyi ilə təşkil edilmiş bu festival Rusiya paytaxtının mədəni həyatında hər il qeyd edilən ən əlamətdar hadisələrdən biri sayılır. Dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən 200-ə yaxın ən yaxşı rəngkar, heykəltəraş, fotoqraf, qrafika və tətbiqi sənət ustası, o cümlədən Fransa, İtaliya, Almaniya, Yunanıstan, ABŞ, Rumıniya, Serbiya, Bolqarıstan və Ukrayna nümayəndələri öz işlərini festivala təqdim etmişlər.

Təsviri sənət ustası Sakit Məmmədov bu nüfuzlu beynəlxalq festivalda iki nominasiyada: "Müasir rəngkarlıqda ənənələrin qorunub saxlanmasına görə" və "Orijinal dəst-xəttə və fərdi üsluba görə" nominasiyalarında qalib gəlmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Sakit Məmmədovun bu böyük qələbəsi heç də təsadüfi deyildir. Dünyanın ən yaxşı rəssamlıq məktəbləri və fırça ustaları onun parlaq istedadını yüksək qiymətləndirirlər. Ustad sənətkarın fırçasının məhsulları Azərbaycanda ən bahalı rəsm əsərləri hesab edilir. Dünyanın məşhur hərraclarına çıxarılan, ən sanballı muzeylərdə saxlanılan bu əsərlər bir sıra dövlət başçılarının mənzillərini və məşhur kolleksiyaları bəzəyir. Sakit Məmmədov jurnalistlərin təbriklərini qəbul edərək bildirmişdir ki, bu, təkcə onun qələbəsi deyil, zəngin mədəniyyəti və ənənələri ilə tanınan bütün Azərbaycan xalqının uğurudur.

"Ənənələr və müasirlik" Beynəlxalq Moskva İncəsənət festivalı 2011-ci ildə ilk dəfə YUNESKO-nun himayəsi altında keçirilmişdir. İndiyə qədər bu festival RF-nin YUNESKO işləri üzrə Komissiyasının dəstəyi ilə keçirilirdi. "Ənənələr və müasirlik" festivalının məqsədi ilk növbədə istedadlı gənc rəssamları dəstəkləmək, bədii layihələri inkişaf etdirmək və əlbəttə, mədəni irsi qoruyub saxlamaqdır. Festivalın beynəlxalq münsiflər heyətinin rəhbəri SSRİ, Rusiya və Azərbaycanın Xalq Rəssamı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, SSRİ və Azərbaycan Dövlət Mükafatları laureatı Tahir Salahovdur.

Asya Hacızadə,
AzərTAc

"HOLLİVUDUN GƏNC AKTYORLAR MÜKAFATI"NI QAZANMIŞ AZƏRBAYCANLI AKTYORA FƏXRİ FƏRMAN TƏQDİM EDİLMİŞDİR

Xəbər verdiyimiz kimi, bu il "Oskar" mükafatının təqdimatı zamanı "Ən yaxşı xarici" film nominasiyasına iddialı olan Azərbaycanın "Sahə" bədii filmi Hollivuddan əliboş qayıtmamışdır. Martın 13-də ABŞ-ın Kaliforniya ştatının Los-Anceles şəhərində keçirilmiş mərasimdə "Sahə" bədii filmində baş rolun ifaçısı Timur Oduşevə "Hollivudun Gənc Aktyorlar Mükafatı" təqdim edilmişdir. O, bu mükafata "Xarici bədii filmdə ən yaxşı aparıcı rol" nominasiyasında fərqləndiyinə görə layiq görülmüşdür.

AzərTAc xəbər verir ki, bu münasibətlə martın 30-da Mədəniyyət və Turizm Nazirliyində gənc aktyor Timur Oduşev və "Sahə" bədii filminin yaradıcı kollektivi ilə görüş keçirilmişdir.

Görüşdə nazir Əbülfəs Qarayev "Hollivudun Gənc Aktyorlar Mükafatı"nın film sənayesində gənc aktyorlara verilən ən yüksək mükafat hesab olunduğunu bildirmişdir. Qeyd etmişdir ki, bu mükafatın azərbaycanlı gənc aktyora verilməsi hamımızı sevindirir. Bu, təkcə T. Oduşevin deyil, bütövlükdə Azərbaycan kinosunun uğurudur. Çalışmalıyıq ki, belə ekran əsərlərinin sayı çox olsun. Belə filmlərin çəkilməsi üçün nazirlik olaraq biz bütün kinostudiyalara kömək etməyə hazırıq.

Son illər ölkəmizdə kino sahəsində baş verən canlanmanı yüksək qiymətləndirən nazir vurğulamışdır ki, qazanılan uğurlar Azərbaycan kinosunun böyük gələcəyindən xəbər verir.

Bildirilmişdir ki, "Sahə" filmi "Narimanfilm" (Azərbaycan), "Georgianfilm" və "Bagira Films" (Gürcüstan) studiyalarının ilk birgə layihəsidir. Filmdə baş rolları Vaqif İbrahimoğlu, Timur Oduşev (Azərbaycan), Zaza Bejaşvili (Gürcüstan) və Melissa Papel (Fransa) ifa etmişlər. Filmin ssenari müəllifi və quruluşçu rejissoru İlqar Safat, prodüseri Nəriman Məmmədovdur. Bu ekran əsəri Azərbaycan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin maliyyə dəstəyi, "Paşa Bank"ın köməkliyi ilə ərsəyə gəlmişdir.

Görüşdə iştirak edən Nəriman Məmmədov və İlqar Safat yaradılmış şəraitə görə minnətdarlıq etmiş və bildirmişlər ki, bundan sonra da uğurlu ekran əsərləri ilə kinomuzun daha böyük zirvələr fəth etməsinə çalışacaqlar.

Hazırda Bakı Xoreoqrafiya Məktəbinin 2-ci kurs tələbəsi olan Timur Oduşev ilk dəfə çəkildiyi filmin müxtəlif ölkələrin qatıldığı belə bir möhtəşəm müsabiqədə uğur qazanacağını heç ağlına belə gətirmədiyini söyləmişdir.

Gənc aktyor demişdir ki, bundan sonra da hər hansı bir filmə dəvət alarsa, yenə də Azərbaycan kinosunun böyük uğurlara imza atması naminə əlindən gələni edəcəkdir.

Görüşdə Timur Oduşevə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin fəxri fərmanı təqdim edilmişdir.

"31 MART SOYQIRIMI 1918-1920-Cİ İLLƏR MƏTBUATINDA" KİTABI ÇAPDAN ÇIXMIŞDIR

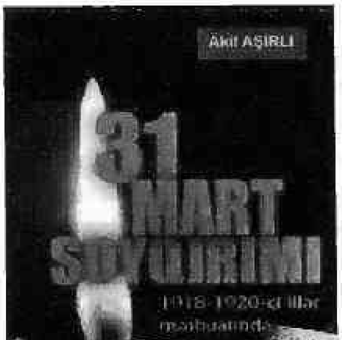

"Şərq" qəzetinin baş redaktoru Akif Aşırlının "31 mart soyqırımı 1918-1920-ci illər mətbuatında" kitabı "Elm və Təhsil" nəşriyyatında çapdan çıxmışdır.

AzərTAc xəbər verir ki, kitab ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri kütləvi qətliamdan bəhs edir. Soyqırımı tarixşünaslığı üçün yenilik sayılacaq faktlar, məqalələr nəşrdə öz əksini tapmışdır.

"Azərbaycan", "İstiqlal", "Hümmət" kimi mətbu orqanları ilə yanaşı, 1918-ci ildə Tbilisidə nəşr olunan və ilk dəfə olaraq adı mətbuat tariximizə salınan "Qardaş qayğısı" qəzetində dərc edilmiş məqalələr ərəb qrafikasından müasir əlifbaya çevrilərək oxuculara çatdırılmışdır.

Bununla yanaşı, kitabda əslən Maştağadan olan Seyidağa Axundzadənin 1919-cu ildə "Turan" mətbəəsində çap olunmuş "Mart hadisəsi 1918..." kitabı da ilk dəfə olaraq müasir əlifbada işıq üzü görərək kitaba daxil edilmişdir.

Xatırladaq ki, S.Axundzadənin qələmə aldığı bu kitab mart soyqırımı tarixşünaslığı üçün ilk anadilli mənbə hesab edilir.

ABOUT SOME METHODS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING (ELT)

Narmina Kazimova,
MA in ELT
English Language and Literature Department,
Khazar University

An English language teacher presupposes an understanding of what specifically it means to be a language teacher and an understanding of his/her distinctive characteristics. Educational psychology has already determined some features in the profile of a good teacher. It is not possible here to provide great detail on every possible teaching and learning method, so instead we have focused on some important methodological issues. The variety of teaching and learning methods used within a course is an important ingredient in creating a course with interest to students.

ELT methodology is more progressive than other subjects. Teaching is more than just throwing information at your students. It is harder for language teachers than teachers in other subjects, because they teach communication, not facts. The uniqueness of the subject matter of language teaching includes holistic growth, skills development, inter-cultural skills, social skills, and autonomy, and thus is seen to be broader than other subjects where the focus is limited to particular content.

A good teacher should realize that there are no magic formulas or textbooks on making a perfect teacher. Each teacher should choose his or her own method in teaching. What is important is to enjoy teaching and not to be afraid of testing new approaches. What might work on one occasion might not work on a different one and vice versa. We should remember that we must adopt new approaches towards teaching and not simply fall back on the teaching we experienced while we were students ourselves.

There are two ways to teach language - ***implicitly and explicitly***. Explicit grammar teaching means that attention is paid to the language form, i.e. a grammatical structure. The explicit way was more common some twenty, thirty years ago. However, implicit teaching has the advantage of not discouraging students who find it difficult to approach language in an analytical way. Using this approach, teachers choose not to mention grammar rules.

Whatever methods of ELT teachers apply, they have to remember that language teaching is extended beyond teaching grammar, vocabulary and the four skills, including a wide range of other issues such as culture, communication skills and learning skills.

Variation is also very important in ELT. It is necessary to use different types of methods and materials. Of course, as ELT professionals, we might have to go through things that students consider boring, but then we have to try finding something that makes it more interesting. If we have been successful in the classroom, we should try to repeat the method we used in the future and forget about what went wrong. It is required to meet them as individuals, and not only as a big group.

From this viewpoint, our ongoing departmental workshops, dedicated to enhancement of ELT teaching and teacher development courses, classroom management, essay writing and some other training, are very unique and targeted. We especially learn much from our mutual class participation practice and the discussions held about these experiences.

Another quality of a good teacher involves ***keeping the class interested***. We must have the power to inspire students both in class and out of class hours. To motivate them, it is important to listen to the students; they are a good source of knowledge and have many ideas. The more advanced our students are, the more difficult it is for them to know what to add to their knowledge. Sometimes we must challenge them; let them work with a text that might be slightly too difficult to show them that they really do not know everything.

It is very necessary ***to be positive in class***. This method in teaching involves an ability to use the students' energy in a positive way and get them involved constructively. It is crucial for teachers ***to be proactive, not reactive***, and to be able to deal effectively

with class issues and personality conflicts should they arise. If our students see a positive impact, they will probably wish to participate again and they will most probably give positive remarks in the ***upcoming students' poll.***

The place of grammar in the teaching of foreign language is controversial. This problem is especially faced by young teachers who do not have enough experience in sharing between the time devoted to theory and practice. **Too much grammatical accuracy in most cases only prevents learners from speaking, because of the fear of being wrong.** Instead, after the learners have been introduced to the grammatical structure, they should be given a task to focus their attention on its meaning. Moreover, sometimes teachers should call the grammar rules "structures" instead, because that way the students find them less threatening.

Teachers are provided with some guidelines for how to structure their English lessons for second language learners. These are formulated in the course plan and the curriculum. One thing that is emphasized in the course plan is the development of an all-round communicative skill. However, grammar is not mentioned specifically.

Unfortunately, even today many teachers consider grammar to be a central part of knowing a language. However, the experience shows that students are often negative towards grammarizing the lessons. Teachers should bear in mind that the main goal of Grammar teaching is to enable learners to carry out their communication purposes. Students should not learn rules for the sake of learning rules. Grammar teaching today should be more integrated with communication oriented exercises. Teachers should encourage direct use of language by passing gently from accuracy to fluency.

In a recent meeting of the English Language and Literature by the head of the department, Professor Eldar Shahgaldiyev, particularly noted that "we are all on a learning curve, and we should try to adapt our current ELT teaching perforce to changing situations in language teaching."

Finally, in my opinion, explicit grammar teaching at universities should be decreased and replaced by implicit grammar teaching and communication exercises. Grammar teaching should be integrated with activities focusing on meaning and be taught more through examples than by using grammatical terminology. ***The combination of fluency and accuracy*** is what I believe is the unique method which should be applied without any doubt. Only this method can help students reach the level of proficiency they might need in the process of learning.

ƏHMƏD ŞMİDENİN ŞƏXSİ ARXİVİ ƏLYAZMALAR İNSTİTUTUNA QƏBUL EDİLMİŞDİR

Ötən ilin oktyabrında vəfat etmiş görkəmli azərbaycanşünas, türkoloq alim Hans-Piter Əhməd Şmidenin şəxsi arxiv materialları Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutuna qəbul edilmişdir.

İnstitutdan AzərTAc-a bildirmişlər ki, sənədlər Almaniyada yaşayan həmvətənimiz, ədəbiyyatşünas Məhəmmədəli Hüseyninin təşəbbüsü və ölkəmizin Almaniyadakı səfirliyinin köməyi ilə Azərbaycana gətirilmişdir.

Almaniyalı alimin şəxsi arxivində onun islam dininə dair 6 cildlik kitabı, alman dilində nəşr olunan "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı və 2 Azərbaycan nağılları toplusu ("Daşa dönmüş şəhər" və "Xoruz ilə Padşah"), eləcə də onun 2000-ci ildə lüğət və şərhlərlə Ankarada nəşr etdirdiyi "Kitabi-Dədə Qorqud"un Drezden əlyazması nüsxəsi vardır.

Bundan başqa alimin şəxsi arxivində Əhməd Şmidenin türkologiyanın, Türkiyə və Azərbaycan tarixinin və ədəbiyyatının müxtəlif məsələlərinə həsr olunmuş məqalələrinin surətləri, xatirə yazıları, ölkəmizin mədəniyyət xadimləri ilə yazışmalarını əks etdirən sənədlər və fotoşəkillər yer almışdır.

Əhməd Şmidenin Əlyazmalar İnstitutunda mühafizə olunan arxiv sənədləri yaxın vaxtlarda oxucuların ixtiyarına veriləcəkdir.

"ELM HAQQINDA" YENİ QANUN LAYİHƏSİ

Milli Məclisdə "Elm haqqında" yeni qanun layihəsi hazırlanır. Qanun elmi fəaliyyət sahəsində dövlət siyasətinin məqsəd və prinsiplərini, elmi fəaliyyətin subyektlərinin və iştirakçılarının hüquq və vəzifələrini, elmi fəaliyyətin təşkilati, hüquqi əsaslarını müəyyənləşdirəcəkdir.

Milli Məclisin elm və təhsil komitəsinin üzvü Asəf Hacıyev AzərTAc-a bildirmişdir ki, qanun həm də vətəndaşların əqli potensialının reallaşması və elmi nailiyyətlərdən istifadə edilməsində məqsədyönlü fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün hüquqi zəmin yaradacaqdır. Layihənin hazırlanması üçün işçi qrup yaradılmışdır.

A.Hacıyev onu da qeyd etmişdir ki, son illər elmdə aparılan islahatlar müsbət nəticələr verir.

ERMƏNİ EKSTREMİSTLƏRİN QANLI ƏMƏLLƏRİ BARƏDƏ ARXİV MATERİALLARI

XX əsrin əvvəlində erməni ekstremistlərin Türkiyədə və Qafqazda törətdiyi qanlı əməlləri barədə arxiv materialları Bakıda nəşr edilmişdir

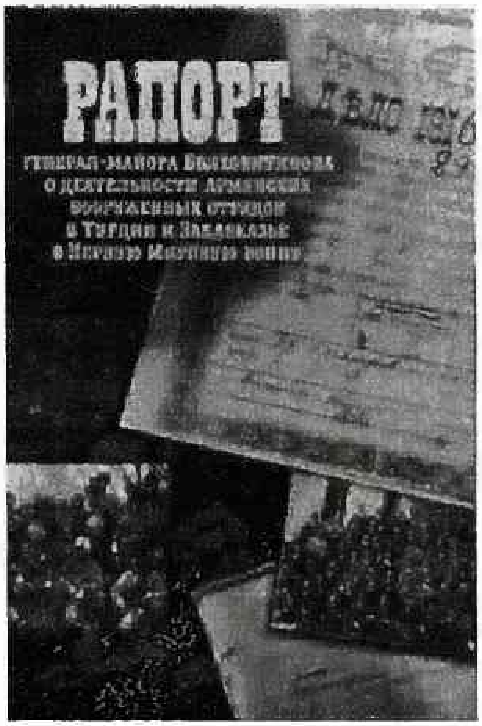

Uydurma "erməni soyqırımı"nı bütün dünyada təbliğ edən erməni millətçilər tarixçilərin arxivləri açmaq, bu məsələni araşdırmaq, real tarixi faktları dünya ictimaiyyətinə göstərmək barədə çağırışlarını nədənsə həmişə cavabsız qoyurlar. Bu, onlara sərf etmir, səbəb isə çox sadədir – arxiv materialları erməni millətçiliyinin və ekstremizmin iç üzünü açar, "başıbəlalı erməni xalqına qarşı soyqırımı" barədə deyilənlərin yalan olmasını ifşa edərdi. Buna baxmayaraq, ermənilərin cidd-cəhdlə gizlətməyə çalışdıqları sirlərin açılması istiqamətində araşdırmalar ardıcıl olaraq aparılır.

Bu günlərdə Bakıda rus dilində nəşr edilmiş "Birinci Dünya müharibəsi dövründə erməni silahlı dəstələrinin Türkiyədə və Cənubi Qafqazda fəaliyyəti haqqında general-mayor Bolxovitinovun raportu" ("Рапорт генерал-майора Болховитинова о деятельности армянских вооруженных отрядов в Турции и Закавказье в Первую мировую войну", Bakı, Azərnəşr, 2011) adlı yeni kitab XIX əsrin 80-ci illərinin axırlarında və Birinci Dünya müharibəsi illərində erməni millətçilərin Türkiyədə və Qafqazda törətdiyi əməllərin həqiqi mahiyyətini əks etdirməklə bu istiqamətdə aparılan araşdırmalara daha bir töhfədir. Kitabda Rus Qafqaz Ordusunun Baş Qərargah rəisi, çar general-mayoru Leonid Bolxovitinovun 1915-ci il dekabr ayında yazdığı 65 səhifəlik məruzə təqdim edilir. Bu arxiv sənədini ilk dəfə türkiyəli tarixçi Mehmet Perincik Rusiya Dövlət Hərbi Tarix Arxivinin fondlarında aşkar etmişdir. Bu materiallar keçən əsrin əvvəlində və Birinci Dünya müharibəsi illərində ermənilərin Türkiyədə, Şərqi Anadoluda dinc əhaliyə qarşı törətdiyi vəhşiliklərə dəlalət edir. General kəşfiyyat məlumatlarına, sənədlərə əsaslanaraq qondarma "erməni məsələsi"nin yaranması səbəblərini, erməni millətçilərinin Türkiyə şəhərlərinin dinc sakinlərinin qanını tökmək, onları qətlə yetirmək bahasına müstəqil Ermənistan yaratmaq məqsədlərini açıb göstərir.

Bundan əlavə, çar Rusiyası generalı öz məruzəsində Birinci Dünya müharibəsi illərində Rusiyanın tərəfində Türkiyəyə qarşı vuruşan erməni drujinalarının yaradılmasının həqiqi səbəblərini təhlil edir. Sənəddə açıq-aydın ifadə edilir ki, o vaxtkı Rusiyanın rəhbərliyi ermənilərin xeyirxah niyyətlərinə, onların türklərə qarşı müharibədə guya Rusiyaya kömək etmək istəyinə şübhə edir. Əlbəttə, rus generalı çox yaxşı başa düşürdü ki, bu cür vədlər erməni dövləti yaratmaq ideyasını nəyin bahasına olursa-olsun – terror, qan tökülməsi, iyrənc yalanlar vasitəsilə həyata keçirmək arzusunda olan ermənilərin mahiyyətinə ziddir.

L.Bolxovitinov "erməni məsələsi"nin yaranması tarixini şərh edərək yazır ki, bu məsələ XIX əsrin 80-ci illərinin axırlarında, Türkiyə ərazisində ermənilər və türklər arasında toqquşmalar başlanan dövrdə qaldırılmışdır. General göstərir ki, şahidlik edir ki, o vaxta qədər bu xalqlar Türkiyənin şərq hissəsində dinc yanaşı yaşamışlar. General yazır: "Doxsanıncı illərin əvvəlinə qədər Türkiyənin özündə erməni məsələsi ümumiyyətlə yox idi və ya sonradan kəsb etdiyi çalarlardan çox uzaq idi. Ermənilər, türklər, kürdlər bir yerdə yaşayırdı və qonşular arasında adi mübahisələrin hüdudlarından kənara çıxan heç bir ciddi anlaşılmazlıq olmurdu, çünki onlar hamısı tamamilə eyni şəraitdə yaşayırdılar". Lakin "İngiltərədə, Fransada, Avstriya və Amerikada yaranmış erməni siyasi xəyalpərəstlərin dəməkləri" ermənilərin yeni özünüdərki və Türkiyə ərazisində müstəqil dövlət yaratmaq barədə məsələ qaldırdılar. Onlar bu məqsədə nail olmaq üçün Türkiyədə qanlı toqquşmalar törədir, Avropanı inandırmaq istəyirdilər ki, "ermənilər Türkiyədə amansız təqiblərə məruz qalırlar".

General L.Bolxovitinov həmçinin hesab edir ki, erməni millətçiləri xarici ölkələrin siyasi ideyalarının həyata keçirilməsi üçün vasitəyə çevrilmişlər. Həmin ölkələrin məqsədi Türkiyədə qanlı talanlar törətmək və bu yolla gələcəkdə Türkiyə hökumətinə təzyiq göstərmək vasitələri əldə etmək idi. Beləliklə, "ermənilərin başçıları onlara məkrlə təlqin edilmiş fikri həvəslə həyata keçirməyə başladılar. Onlar öz xalqına ağlasığmaz fikirlər təbliğ edirdilər: təkcə qan tökmək lazımdır, onda ermənilər Avropanın köməyi ilə bütün arzularına çatacaqlar".

XIX əsrin 90-cı illərinin əvvəlində Türkiyədə ermənilər yaşayan şəhərlərdə "Qnçak", "Daşnaksutyun" və "Ermənistan" adlı erməni təşkilatları fəaliyyətə başladılar. L.Bolxovitinov yazır ki, sonrakı illərdə erməni ideoloqları sözdən əməli işə keçdilər və Türkiyənin öz ərazisində türklərə qarşı hücumlar təşkil etməyə başladılar. Kitabın müəllifi Kukunyan, Serop, Andranik başda olmaqla erməni bandit qruplaşmalarının silahlı hücumlarını təsvir edir. Bu qruplaşmaların məqsədi Türkiyə əyalətlərində erməni kəndlilərin vəziyyətini gərginləşdirmək və "azad dövlət yaratmaq kimi cəfəng ideya naminə özündən daha aşağı təbəqəyə mənsub olan qardaşının taleyi barəsində sərəncam vermək hüququnu öz üzərinə götürmüş daha mədəni soydaşlarının nəzəriyyələrinə uyğun olaraq bu kəndliləri bəlalara düçar etmək" idi.

Rus generalının məruzəsində qeyd edilir ki, sonralar Rusiya ərazisində, o cümlədən Qafqazda və Azərbaycan torpaqlarında erməni məsələsinin yeni fazası başlanmışdır. L.Bolxovitinov yazır ki, "Daşnaksutyun" partiyasının fəalları "təkcə başqa millətlərdən olan şəxslərə qarşı deyil, həm də bu partiyanın təbliğ etdiyi siyasi niyyətlərə tamamilə laqeyd münasibət bəsləyən öz həmvətənlərinə qarşı terror yolu ilə öz ideallarını həyata keçirməyi" qarşıya məqsəd qoymuşdular. General ermənilərin Qafqazda azərbaycanlılara hücumları barədə də məlumat verir. 1905-ci ildə erməni ideoloqları öz arzularını həyata keçirmək üçün çar hökumətindən kömək istəməyə başlayır, "Böyük Ermənistan" haqqında mifi reallaşdırmaq üçün siyasi, diplomatik hiylələrə əl atırlar. Lakin Bolxovitinov göstərir ki, Birinci Dünya müharibəsi başlayandan, Rusiya ilə Türkiyənin münasibətləri kəskinləşəndən sonra erməni məsələsində dönüş anı başlanır. Beləliklə, erməni millətçilər həmin məqamdan istifadə etməyi və Türkiyəyə qarşı müharibədə Rusiyaya kömək etmək bəhanəsi ilə silahlı dəstələr yaratmağı qərara alırlar. Lakin onların əsl məqsədi yenə də azad Ermənistan xülyası idi. Bu ideya naminə onlar istənilən alçaqlığa əl atmağa, Türkiyənin dinc sakinlərinə qarşı qırğın törətməyə hazır idilər. Generalın istinad etdiyi sənədlərdən görünür ki, erməni ideoloqları müharibə Rusiyanın qələbəsi ilə başa çatandan sonra ermənilərin həmin müharibədə Rusiya imperiyası tərəfdə iştirakına görə, "Rusiya hökumətinə müharibə dövründə öz drujinaları ilə kömək etdiyinə görə mükafat şəklində Ermənistana muxtariyyət verilməsi barədə vəsatət təqdim etməyi" planlaşdırırdılar. Sənədlərdən bəlli olur ki, ermənilər onlara muxtariyyət veriləcəyini gözləməyin əbəs olduğunu başa düşən kimi, onların ordudan fərarilik etməsi, özlərini xəstəliyə vurması, özlərinə xəsarət yetirməsi və hətta qaçaraq Türkiyə ordusu sıralarına qoşulması halları yaranmışdı. Lakin ermənilərin başçıları könüllüləri Rusiyadan alınmış silahları geri qaytarmamağa çağırırdılar, çünki bu silah "erməni ideyalarının" reallaşdırılması və hətta Rusiya imperiyasına qarşı çıxmaq üçün lazım olacaqdır.

Rus generalı L.Bolxovitinov ermənilərin həqiqi məqsədlərini açıqlayaraq bu qənaətə gəlir: "Ermənilərin Rusiyaya münasibətdə zahiri loyallıq göstərməsi yalnız maskalanma idi. Əslində isə fürsət yaranan kimi onlar bu maskanı kənara atmağa və böyük dünya müharibəsinin başa çatmasını gözləmədən, həmin silahı özlərinin yeganə dayağı hesab etdikləri Rusiyanın özünə qarşı çevirməyə hazır idilər".

L.Bolxovitinov öz məruzəsində erməni silahlı dəstələrinin Türkiyə kəndlərində törətdiyi əməllər, onların türkləri və kürdləri qırması barədə sənədli faktlar göstərir. O, həmçinin inandırıcı faktlarla göstərir ki, Vanda və Şərqi Türkiyənin digər yaşayış məntəqələrində erməni əhalisinə qarşı kütləvi qətllər törədilməmişdir, əksinə, erməni drujinaları yerli əhalini qılıncdan keçirmişdir.

Kitabda göstərilən faktlar sübut edir ki, o vaxtdan xeyli müddət keçməsinə baxmayaraq, erməni millətçilərin və onların havadarlarının istifadə etdiyi qanlı metodlar dəyişməmişdir. Keçən əsrin 80-ci illərinin axırları və 90-cı illərin əvvəlində Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində və hətta Sumqayıt şəhərində baş vermiş hadisələr göstərir ki, "erməni məsələsi" bu dəfə də onların nüfuzlu himayədarlarının köməyi ilə və L.Bolxovitinovun məruzəsində təsvir edilmiş həmin üsullarla qaldırılmışdır.

Nəşrin redaktoru Azər Mustafazadədir. Kitaba professor Cəmil Həsənli, tarix elmləri namizədi Fikrət Bağırlı və türkiyəli tarixçi Mehmet Perincikin təqdim etdiyi fotomateriallar da əlavə olunmuşdur.

AzərTAc

КАЛУЖСКИЙ БАКИНЕЦ

Замечательный художник России и Азербайджана Садых Иманович Багиров родился в 1940 году в Баку, как он шутит, "по собственному желанию". С 1978 года живёт в Калуге. Член Союза художников России. В его живописи гармонично сочетаются русские и азербайджанские мотивы, церкви и мечети, виды старого Баку и старой Калуги. В прошлом году в Калуге состоялась персональная выставка, посвящённая 65-летию художника.

- Садых Иманович, расскажите, как вас занесло в Калугу?

- Начну издалека. В России я провёл в общей сложности 40 лет жизни. Служил на Волге в ракетных войсках, учился в Саратовском художественном училище. Кстати, в Саратовской области в 1962 году у меня была первая персональная выставка. Президент Академии художеств Мыльников приглашал меня учиться в Ленинград, но я отказался из-за тамошнего климата. По окончании Саратовского училища учился в Харькове, затем уехал в Баку...

Не случайно я хотел назвать свою новую выставку "Мой адрес - Советский Союз". Считаю себя настоящим гражданином СССР...

А в Калугу попал по семейным обстоятельствам. В 1978 году родилась моя младшая дочь Лейла. При рождении ей занесли гнойную инфекцию. Тогда такие болезни не лечили. Мне сказали, что жить моей девочке осталось недолго, и посоветовали поменять климатическую зону — иногда это помогает. А моя жена из Калуги, её родные давно нас звали, и квартира там к тому же пустовала. Короче, жена собрала вещи и срочно выехала в Калугу. Всего через четыре дня Лейла почувствовала себя хорошо и вскоре начала выздоравливать. Я решил, что это судьба. С тех пор и живу в Калуге.

Должен сказать, что меня здесь приняли очень хорошо, и не только родственники жены. Мне сразу же дали мастерскую, я начал участвовать в выставках...

- Но Азербайджан вы не забываете...

- Тема родины всегда живёт во мне. Все эти годы я постоянно поддерживал связь с Азербайджаном. Объездил все районы, думаю, немногие азербайджанцы путешествовали по своей стране столько, сколько я. Был в Карабахе, много рисовал Шушу. У меня целая серия работ на тему "Карабах - боль моя". Рисовал Гек-Гель, Шахдаг, Хыналыг. Много ездил по Закатальскому району. Есть картины с видами Илису - уникального села, из которого вышло 16 академиков. Так в Азербайджане издревле повелось - Карабах рождает певцов, Шемаха - поэтов, Илису - учёных.

Конечно, много рисую Баку. Есть у меня картины с видами Ичери-Шехер, старых улочек, из истории города - я вообще тяготею к исторической теме. Самая любимая моя бакинская тема - Девичья башня. Я рисую её и современную, и какая она была в прошлые века. В своё время увидел офорты английского художника 17 века с видами бакинской гавани, и там Девичья башня совсем не такая, как сейчас. На меня эти работы произвели большое впечатление, так родилась серия картин. Полную достоверность не гарантирую, скорее это фантазии на тему, но отзывы были очень хорошие. Кстати, в бакинских музеях таких работ нет.

Меня издавна вдохновляет любовная легенда о Девичьей башне. В своё время посетил музей Низами в Баку. Помню, экскурсовод говорил, что

этому красивому преданию посвящены стихи, поэмы, опера, балет, но нет картины. Так у меня родилась идея создания картины на эту тему. Правда, она до сих пор не окончена, есть только эскизы. Я изобразил красавицу, разбившуюся о прибрежные камни и плавающую в волнах Каспия. В другом варианте над её телом с ужасом склонился её любимый. Хотя картина ещё не готова, но в Баку её уже ждут.

- В последние годы часто бываете на родине?

- Увы, нет. Цены на билеты никак не соответствуют моей пенсии. Мои поездки закончились вместе с СССР. Последний раз был пять лет назад - дочка выходила замуж, и мы ездили знакомиться с родственниками будущего зятя. Кстати, Лейла нашла жениха в Калуге - азербайджанца.

- Вы рисуете не только Азербайджан?

- Я часто пишу русские пейзажи. Люблю есенинские мотивы - леса, поля, церквушки. Много рисую старую Калугу - ведь это уникальный старинный город, сохранивший дух старой России. Целая серия работ у меня посвящена Тарусе и окрестностям. Люблю рисовать церкви и монастыри.

- Поддерживаете связь с диаспорой?

- Не только поддерживаю, но и каждое воскресенье провожу в своей мастерской занятия с азербайджанскими детьми. Рассказываю им об азербайджанских поэтах, художниках, музыкантах. Показываю картины, книги, привезённые из Баку музыкальные записи - классику, мугамы, современную музыку. Дети не должны забывать, что в Азербайджане есть прекрасные поэты, художники, музыканты. Надо, чтобы они знали свою культуру и гордились ею.

Мариам Ахундова

В МОСКВЕ ПРОХОДИЛ ПЕРСОНАЛЬНАЯ ВЫСТАВКА РАУФА МАМЕДОВА

В Московском музее современного искусства проходил персональная выставка Рауфа Мамедова «Silentium». Удивительные работы этого художника - словно философские, этические и поэтические трактаты, обретающие зрительную форму. Через все проекты Мамедова красной нитью проходит тема уникальности человеческой жизни. Его работы объединены одним замыслом - через принятие «другого» обрести мужество любви и ответить на вопросы: кто мы друг другу, и кто мы перед лицом Бога.

Рауф Мамедов - представитель постмодернизма. Он использует все принципы и составляющие этого направления с одной целью: привлечь внимание зрителя к самой большой проблеме сегодняшнего дня - потере простых нравственных и моральных истин. Художник обращается к характерному для постмодернизма приёму цитатного мышления, заимствуя идеи и формы из картин старых мастеров. Другая важная составляющая - самоирония, способность искренне смеяться над своими недостатками и не зависеть от чужого мнения, не страдать от зависти и комплексов неполноценности.

Мамедов работает с людьми, отмеченными особым знаком - синдромом Дауна. Они абсолютно лишены агрессии, злобы, ненависти, зависти. И лишены страха смерти. Дауны - люди, сохранившие (пусть и не по собственному выбору) детское восприятие мира. В их лицах присутствует неизменное выражение радости. И в обстоятельствах трагедии, одиночества, смерти возникает неожиданный свет надежды, ведь в человеческой природе всегда присутствует стремление к невозможному, но реальному счастью. Люди с синдромом Дауна обладают исключительно цитатным мышлением, они способны к состоянию просветления и к самоиронии. Благодаря их присутствию на фотографиях Рауф добивается самого главного от зрителя: думать и чувствовать, любить и сопереживать.

azeri.ru

ПОЛОЖЕНИЕ, ПРИ КОТОРОМ ЖЕНЩИНЫ РАБОТАЮТ БОЛЬШЕ, А ЗАРАБАТЫВАЮТ МЕНЬШЕ, ПРЕПЯТСТВУЕТ РАЗВИТИЮ

7 марта Bloomberg News были опубликованы приводимые ниже комментарии Госсекретаря США Хиллари Клинтон, посвященные столетней годовщине Международного женского дня.

Для вас, наверное, будет сюрпризом узнать, что же является одним из самых крупных зарождающихся рынков. Вы конечно слышали о перспективах, открывающихся в таких странах как Китай, в таких регионах как Азия, и в таких отраслях промышленности как экологически чистые технологии. Но один крупный зарождающийся рынок не привлекает того внимания, которое он заслуживает. Речь идет о женщинах.

На сегодняшний день в мире насчитывается свыше 200 миллионов женщин-предпринимателей. Женщины каждый год зарабатывают более 10 триллионов долларов, и ожидается, что в ближайшие несколько лет их заработки возрастут еще на пять триллионов долларов. Во многих развивающихся странах доходы женщин растут быстрее, чем заработки мужчин.

Подобные факты должны склонить правительства и лидеров делового мира по всему свету к мысли о том, что инвестирование в женщин является перспективной стратегией расширения занятости и стимулирования экономического роста. Многие так и поступают. Однако способности женщин используются в недостаточной степени, женский труд оплачивается низко, женщины недостаточно представлены в деловом мире и в обществе.

Во всем мире женщины выполняют две трети работы, но на их долю приходится лишь одна треть дохода, в их собственности находится менее двух процентов земельных наделов. Три миллиарда людей лишены возможности пользоваться элементарными финансовыми услугами, которые мы воспринимаем как должное – в частности, банковскими счетами и кредитными линиями, – и в большинстве своем это женщины.

Результаты исключения женщин налицо на Ближнем Востоке, где лишение женщин доступа к образованию и участию в хозяйственной деятельности тормозит экономическое развитие и способствует дестабилизации общества.

Инвестируя средства в образование для женщин и предоставляя им возможность брать кредит и заводить свое собственное дело, мы приводим в движение мощный двигатель прогресса женщин, их семей, их общин и их стран. Женщины тратят 80 процентов своего дохода на нужды своих семей и в пределах своих общин.

Волновой эффект

Предоставление женщинам равных прав в сфере образования и здравоохранения, наделение их свободой заводить собственное дело влекут за собой благоприятные экономические, политические и социальные последствия, ощутимые далеко за пределами их собственного дома.

Поддержка, которую Государственный департамент оказывает женщинам во всем мире, составляет критически важный элемент внешней политики Соединенных Штатов. Поддержка предпринимательской деятельности женщин является частью нашей международной экономической программы, также как и содействие усилиям по расширению доступа женщин на рынки в рамках закона о росте и возможностях в Африке, инициативы "Пути к процветанию" и конференций по женскому предпринимательству.

Соединенные Штаты проводят у себя форум Азиатско-Тихоокеанского экономического

сотрудничества 2011 года в целях стимулирования роста и расширения возможностей для женщин во всем регионе. Мы работаем с частным сектором в сфере выделения грантов местным неправительственным организациям, представляющим интересы женщин и девочек.

Сокращение разрыва

Мы призываем правительства и частный сектор использовать все имеющиеся в их распоряжении средства для предоставления кредитных, банковских и страховых услуг более широкому кругу женщин. Посредством нашей инициативы mWomen мы намерены ликвидировать отставание женщин в доступе к мобильным технологиям, что позволит улучшить ситуацию в области здравоохранения, ликвидации неграмотности и получения образования, а также будет способствовать развитию экономики.

Такова одна из главных целей моих дипломатических усилий. Где бы я ни оказалась в поездках по миру, я провожу встречи с представителями правительств, международных организаций и гражданских групп, на которых обсуждается, как экономическая политика может помочь развитию стран за счет расширения доступа женщин на рынки труда и финансов.

Многие ведущие американские компании с энтузиазмом присоединились к этой кампании. Фирма ExxonMobil обучает женщин-предпринимателей методам лоббирования политики, которая способствует созданию дополнительных возможностей. Компания Coca-Cola разработала многообещающую программу "5 к 20", призванную к 2020 году обучить и наделить экономическими возможностями пять миллионов женщин-предпринимателей на всей планете.

Расширение доступа

Компания Goldman Sachs Group Inc. выдвинула инициативу "10 000 женщин", направленную на обеспечение доступа к образованию в сфере бизнеса для женщин, которые могут оказаться лишенными подобной возможности. Фирма Ernst & Young с помощью своей программы Winning Women рассчитывает развивать творческий потенциал женщин, помогая женщинам-предпринимателям учиться стратегиям роста у ряда преуспевающих деловых лидеров Америки. Компании по всему миру стремятся повышать производительность труда, стимулировать экономический рост.

Как сказал президент Всемирного банка Роберт Зеллик, "гендерное равенство – это разумная экономика".

Правительства принимают законы, способствующие расширению экономических возможностей для женщин и просветительской работе в отношении прав женщин. Например, в Ботсване отменены ограничения на отрасли промышленности, в которых разрешается работать женщинам. В Марокко женщины получили право открывать собственные фирмы и наниматься на работу без согласия мужей. В Боливии началась реализация программы оформления титулов на землю, нацеленной на обеспечение равноправия женщин в области имущественных прав.

На этой неделе мы отмечаем столетие Международного женского дня. Это прекрасная возможность отметить достижения женщин. Не подлежит сомнению то, что век минувший практически во всех отношениях ознаменовался поразительным прогрессом в том, что касается защиты здоровья женщин, имеющихся у них экономических возможностей, их влияния в политике и многого другого. Сегодня во всех областях на лидирующих позициях можно встретить женщин.

Претворение идей в жизнь

Никогда еще в истории в пользу гендерного равенства не были мобилизованы столь могучие силы.

Но Международный женский день служит также напоминанием о том, как много еще предстоит сделать в поддержку женщин и девочек во всем мире. Я призываю всех, кто читает эти строки, подумать о том, что вы и ваши друзья можете сделать для женщин – как можно претворить слова и идеи в жизнь.

Если мы – как граждане, правительства и деловые предприятия – решим инвестировать средства в женщин и девочек, мы повысим эффективность нашей борьбы с бедностью, содействуя развитию и распространению стабильности. Процветание женщин влечет за собой процветание семей, общин и стран, и знаменует собой прогресс в деле мира и процветания во всем мире.

Afaq Şıxlı

Afaq Şıxlı 1969-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub. Orta məktəbi qızıl medalla bitirərək, Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna daxil olub. 1990-cı ildə müalicə-profilaktika fakültəsini əla qiymətlərlə bitirib. 2000-ci ilədək Bakı şəhərindəki 15 nömrəli TSH-də həkim-terapeft işləyib. Hazırda Moskva şəhərində yaşayan Afaq Şıxlı təbabətdən əlavə musiqi, rəssamlıq və psixologiya ilə də məşğul olur. Hələ uşaq yaşlarından aludə olduğu poeziya aləmi isə onun həyatının ayrılmaz bir parçasıdır. O, çoxlu şeir, nəğmə və hekayələrin müəllifidir. 2003-cü ildə "Qəlbimin dedikləri", 2005-ci ildə "Sevərsənmi" və 2008-ci ildə "Məndən uzaqda..." kitabları çap olunub.

Dünya, səni niyə sevim?

Dünya, səni niyə sevim?
Mənə bircə səbəb söylə!
Düşündükcə olanları
Əlləşirəm yerlə, göylə.

Dünya səni niyə sevim?
Qalxmaq olmur enişindən.
Fikirlərim qarmaqarış...
Baş açmıram gərdişindən.

Dünya, səni niyə sevim?
Hanı əziz insanlarım?
Arzularım duman olub,
Boşa çıxıb gümanlarım.

Mələk donlu şeytanları
Tanımaqdan bezmədimmi?
Enişini, yoxuşunu
Qürbətini gəzmədimmi?

Solmadımı çiçəklərim
Alaqların arasında?
Haqsızlıqlar tikan oldu
Ürəyimin yarasında.

Saxtakarlar, yalançılar
Məhəbbətdən danışırlar.
Bu yalanın alovuna
Saf ürəklər alışırlar.

Bir vaxt sevən indi yaddır,
Göyə qalxır qəhqəhəsi,
Soyuyarkən məzarında
Sevdiyinin hər zərrəsi...

Dünya, səni niyə sevim?
Mənə bircə səbəb söylə!
Düşündükcə olanları
Əlləşirəm yerlə-göylə!

Sənin bu lal məhəbbətin

Pəncərəmi döyən külək,
Dil açmayan arzu, dilək,
Ehtirasmı, ya bir istək
Sənin bu lal məhəbbətin?!

Gözlərimin nəm havası,
Ürəyimin qəm davası,
İnan ki, odda yanası
Sənin bu lal məhəbbətin.

Solduracaq güllərimi,
Ucuracaq illərimi,
Boş qoyacaq əllərimi
Sənin bu lal məhəbbətin.

Ümidimi itirəcək,
Sevgimizi bitirəcək,
Bizə həsrət gətirəcək
Sənin bu lal məhəbbətin.

Bir gün unudacaqsan...

Bir gün unudacaqsan
unutmaram dediyin məhəbbətli günləri...
Bir gün unudacaqsan
o əbədi bildiyin mənli xatirələri...

Bir gün unudacaqsan
səninlə bir gəzdiyim köşələri, yolları...
Bir gün unudacaqsan
ruhumuzu sarsıdan o titrək xəyalları...

Bir gün unudacaqsan
Mənim sənə yazdığım sevdalı sətirləri,
Bir gün unudacaqsan
ikimizin bildiyi söhbətləri, sirləri...

Ötüşdükcə saatlar sən də dəyişəcəksən,
bir başqa olacaqsan.
Unutmaram dediyin o bəlalı sevgini
Bir gün UNUDACAQSAN!

Sənin izlərin...

Yaralı könlümün məlhəmi oldu,
Bir Günəş nurutək qəlbimə doldu,
Yuxumun əbədi qonağı oldu
O sənin gözlərin, sənin gözlərin!

Sevgilim ağ çiçək üzəydi bir gün,
Telimə çələnglər düzəydi bir gün,
Meh olub üzümdə gəzəydi bir gün
O sənin əllərin, sənin əllərin!

Mən könül vermədim bunca sevgiyə,
Özümə söz verdim sevməyim deyə,
De, məni yolumdan eylədi niyə
O sənin sözlərin, sənin sözlərin?!

Eşqin bitməyəydi, sonsuz olaydı,
Xatirəm qəlbində gizli qalaydı,
Torpağım üstündə naxış salaydı
O sənin izlərin, sənin izlərin!

Bir gün gələr...

Vətənimsiz mən yarımcan gəzirəm,
Yad yollarda itirmişəm izimi.
Yana-yana bu həsrətə dözürəm,
Göstərmirəm alovumu-közümü.

Gümanım yox, bir şey gəlmir əlimdən,
Qəmim misra-misra düşür dilimdən.
Uzaq düşdüm şəhərimdən, elimdən,
Kimə deyim söhbətimi, sözümü?

Fikrim qalıb torpağında, daşında,
Yel olaydım dağlarının başında.
Sel gücü var gözlərimin yaşında,
Tükənməzdir ürəyimin dözümü.

Bir gün gələr, qürbət eldən qaçaram,
Sevincimdən qanad açıb uçaram.
Dostlarıma ürəyimi açaram,
Yad yanında sındırmaram özümü.

Sevirəm səni

Görüncə çevirsəm üzümü yana,
Sanma biganəyəm, sevirəm səni!
Arxanca baxıram mən yana-yana,
Ahu-zəbanəyəm, sevirəm səni!

Səsinə həsrətəm, üzülür canım,
Sonsuzluğa dönüb dəqiqəm, anım.
Sən məni oduna yandıran şamım,
Mənsə pərvanəyəm, sevirəm səni!

Eşqimin aləmdə bənzəri yoxdur!
Gedişin sinəmə vurduğun oxdur!
Sevib-sevilənlər dünyada çoxdur,
Mənsə yeganəyəm, sevirəm səni!

Mən oldum kölgətək səni izləyən,
Gəlmirəm, - desən də, yenə gözləyən.
Tənha gecələri səni səsləyən
Qəmli tərənəyəm, sevirəm səni!

ГЛУБИННЫЕ ПРИЧИНЫ ГЛОБАЛЬНЫХ КРИЗИСОВ И ПУТИ ИХ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ

Альфред КУРАТАШВИЛИ

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор, Президент Международной Академии социально-экономических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук и Академик Академии политических наук США.

Исследование проблем Мирового экономического кризиса начала XXI века имеет принципиальное значение не только с точки зрения необходимости преодоления этих проблем в настоящее время, но и с точки зрения необходимости разработки научно обоснованных - социально-философских, политико-правовых и социально-экономических - путей и механизмов предотвращения глобальных кризисов в будущем.

Рассматривая конкретные проблемы Мирового экономического кризиса начала XXI века, а также проблемы предотвращения глобальных кризисов впредь, необходимо отметить, что эти проблемы исходят из определяющих основ, из глубинных причин возникновения глобального кризиса начала XXI века, а значит, они непосредственно связаны с причинами его возникновения.

В частности, непосредственно определяющие причины возникновения мирового экономического кризиса в начале XXI века, так же как и причины, которые могут вызвать возникновение в будущем любого другого глобального кризиса, по моему убеждению, следует искать, прежде всего, в целевой политической направленности функционирования тех общественно-государственных систем, в которых возникают эти кризисы и, соответственно, следует их искать в политическом менеджменте этих государств.

Однако с учетом того, что для эффективного управления экономикой и всеми другими сферами общественной жизни политический менеджмент должен основываться на соответствующие научные идеи, способствующие прогрессу общества, государства и человечества в целом, главные причины возникновения мирового экономического кризиса начала XXI века, скорее всего, находятся в тех "научных" идеях, на которые основывался политический менеджмент развитых капиталистических государств мира в преддверии этого кризиса.

Таким образом, глубинные причины возникновения глобального кризиса в начале XXI века, так же как и причины возникновения любого другого мирового экономического кризиса, по моему убеждению, ошибочно искать лишь в самой экономике.

Вышеотмеченное убеждение обосновывается мной тем, что, во-первых, экономикой управляет не сама экономика, а управляет ею политика.

И, во-вторых, для эффективного управления экономикой, так же, как для эффективного управления всеми другими сферами общественной жизни, политический менеджмент, как уже отмечалось, должен основываться на соответствующие научно-теоретические идеи, способствующие указывать и освещать путь практике, ибо говоря словами Леонардо да Винчи, "Теория - полководец, практика - солдаты".

Следовательно, наиболее глубинные причины возникновения мирового экономического кризиса необходимо искать в тех научно-теоретических идеях, на которые основывается политический менеджмент ведущих капиталистических стран мира, и в которых начался мировой экономический кризис в начале XXI века.

Хотя, это вовсе не означает, что будто бы нигде в мире нет ученых, на основании идей которых можно было бы эффективно управлять обществом, государством и человечеством в целом.

Однако, во-первых, обычно лидеры государств нередко, как мне представляется, в своей деятельности основываются не на самые прогрессивные научные идеи, имеющиеся в мире, а на

А потому данный политический строй должен носить другое название.

И еще. Одной из важнейших причин кризиса в политическом менеджменте, а, следовательно, одной из важнейших причин возникновения экономических и политических кризисов в мире является, мягко говоря, неопределенность и, в большинстве случаев, ошибочность в решении проблемы политической ориентации общества и государства.

Такое состояние дела, видимо, вызвано ошибочным, но утвердившимся в капиталистическом мире взглядом, согласно которому будто бы будущее принадлежит капитализму(?!), тогда как в действительности капитализм находится не впереди, а сзади.

Кроме того, одной из главных причин кризиса в политическом менеджменте является отсутствие политической и юридической ответственности должностных лиц за результаты их деятельности, которая была бы сбалансирована с их правами, что требует неотлагательного внедрения в жизнь соответствующих политико-правовых механизмов на основе созданной мной теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц.

Заслуживает также внимания тот факт, что в общественных науках, к сожалению, не существует истинных критериев предварительной оценки прогрессивности научных идей, а потому настоящие ученые нередко находятся в тени, тогда как те "серые" представители науки, которые лишь пересказывают чужие, притом отсталые от требований жизни, идеи, могут быть объявлены чуть ли не гениями(?!).

И эта проблема - проблема "серости" в науке - одна из главных проблем, существующих в общественных науках в современном мире и вызывающих глобальные кризисные явления.

Исходя из вышеотмеченного, важнейшей задачей общественных наук во всем мире является внедрение принципиально новых путей и механизмов преодоления проблем научного творчества, ибо без творческого развития науки эффективное функционирование общества, государства и человечества в целом не представляется возможным.

Вместе с тем, новые научные идеи, как известно, всегда с трудом пробивали себе дорогу. В этой связи образно и весьма интересно писал Людвиг Бёрне: "После того, как Пифагор открыл свою теорему, он принес в жертву сто волов. С тех пор крупный рогатый скот трепещет всякий раз, когда открывается новая истина…".

А значит, "Крупный рогатый скот" всегда всячески препятствует научному творчеству, тогда как без творческого развития науки немыслимо и неосуществимо эффективное функционирование общества, государства и человечества в целом.

Таким образом, Мировой экономический кризис начала XXI века еще раз подтверждает, что решение проблем научного творчества является глобальной проблемой, ибо эффективное функционирование государств и благосостояние народов во много зависит, прежде всего, от творческого развития науки - как от идейно-теоретической основы социально-экономического прогресса.

Наряду с необходимостью преодоления проблем научного творчества, принципиально важный путь предотвращения глобальных кризисов впредь - это решение проблемы политической ориентации общества, государства и человечества в целом.

В частности, по моему глубокому убеждению, политическая ориентация любого общества и государства, исходя из интересов народа (если, конечно, государственная власть исходит из интересов народа, а не из интересов денег, прибыли, капитала), должна быть, нацелена не на капитализм - с господством денег, прибыли, капитала над человеком, и не на марксистско-ленинский социализм, который является не в меньшей степени утопией, чем домарксистский социализм, что неоднократно обосновано мной в своих опубликованных научных трудах, а должна быть нацелена на построение Истинно человеческого общества и государства - на построение общества и государства, служащего интересам народа.

Важно особо обратить внимание здесь на то, что, как я отмечал еще в1980 году, в деле строительства и функционирования Истинно человеческого общества и государства все пути, формы и методы оправданы, если они служат социальной цели - если они служат интересам каждого человека, и если при этом исключают антисоциальные явления.

Это, по моему глубокому убеждению, тот методологический подход, которым необходимо руководствоваться лидерам государств в интересах социально-экономического прогресса, т.е. политическим лидерам необходимо руководствоваться социальной целью - интересами народа, а не находиться в плену тех или иных путей, форм и методов, использование которых следует рассматривать лишь как необходимые средства реализации социальной цели, а не как самоцель.

"Русская Америка", № 437

идеи своих как бы "придворных" ученых, наподобие того, как у царей в прошлые века существовали придворные поэты, артисты и т.д., занимающиеся их развлечением. Но ведь научная деятельность - это принципиально иной феномен, с принципиально иными целями и задачами.

Притом свои "придворные" ученые(?!) лидерам ведущих капиталистических стран мира, видимо, кажутся самыми сильными - самыми большими мыслителями, что, мягко говоря, не всегда может соответствовать действительности.

И, во-вторых, речь здесь идет лишь о том, что лидеры ведущих капиталистических стран мира в процессе управления обществом и государством, как показывают результаты их деятельности, проявившиеся, к примеру, в возникновении мирового экономического кризиса в начале XXI века, основывались на те "прогрессивные" "научные" идей, которые способствовали возникновению этого кризиса, либо они (лидеры государств) не основывались на научные идеи вообще (?!).

А точнее, лидеры ведущих капиталистических стран мира, видимо, руководствовались (и возможно кое-кто из них и ныне еще руководствуется) традиционным "букетом" критериев, свойственных капитализму: господство самоцели средств - господство денег, прибыли, капитала, господство и регулирующая роль свободного рынка в обществе и в государстве (?!).

Наличие вышеотмеченных критериев, свойственных капитализму, может подтвердить любой человек, который прожил в одном из развитых капиталистических государств мира хотя бы всего несколько дней.

В связи с регулирующей ролью свободного рынка в обществе и государстве, на мой взгляд, важно привести здесь слова всемирно известного американского ученого-экономиста Джона Кеннета Гелбрейта, который еще в 1990 году писал, что "Капитализм не мог бы выжить в своей изначальной или чистой форме, но под нажимом он смог приспособиться".

Далее Джон Кеннет Гелбрейт писал: "...Кто говорит...о возвращении к свободному рынку времен Смита, неправы настолько, что их точка зрения может быть сочтена психическим отклонением клинического характера. Это то явление, которого у нас на Западе нет, которое мы не стали бы терпеть, и которое не смогло бы выжить. Наша жизнь смягчается и защищается правительством; для восточноевропейцев капитализм в его чистом виде был бы так же неприемлем, как он был бы неприемлем для нас".

Таким образом, несмотря на безусловную важность использования рыночных отношений для эффективного функционирования общественно-государственной системы, приведенные выше слова Джона Кеннета Гелбрейта еще раз подтверждают неприемлемость господства свободного рынка времен Адама Смита в современном развитом, или даже развивающемся, обществе и государстве.

Необходимо здесь особо отметить, что в отличие от капитализма, в истинно человеческом обществе и государстве, теории которых были созданы мной ранее, т.е. в обществе и в государстве, служащем интересам каждого человека, должны господствовать не рынок, не деньги, не прибыль, не капитал, а интересы народа.

Управлять же общественно-государственной системой в условиях истинно человеческого общества и государства - должен социально нацеленный интеллект, а не рынок.

Важно обратить здесь особое внимание на то, что ведь нынешний мировой экономический кризис начался в самой развитой и могущественной капиталистической стране - в Соединенных Штатах Америки, что заслуживает специального научного анализа.

Притом, причины мирового экономического кризиса необходимо искать, прежде всего, в "научных" идеях апологетов капитализма, которые, видимо, так зациклились на апологетике капиталистического строя, что капитализм им представляется, чуть ли ни раем, тогда как нередко они даже не понимают при этом истинной сущности капитализма.

Особенно удивителен тот факт, что апологетам капиталистического строя, капитализм кажется даже демократией - властью народа (?!).

Вместе с тем, во-первых, так называемая "демократия" представляет собой явную утопию, ибо "демократия" - власть народа - вообще не осуществима ни в одной общественно-государственной системе, ввиду чего "демократия" - это термин, который может использоваться лишь для демагогического одурманивания народа, путем "убеждения" людей в том, будто бы народ сам является властью в обществе и в государстве, будто бы весь народ управляет обществом и государством (?!).

И, во-вторых, капитализм - это не власть народа, это не так называемая "демократия", а власть денег - власть капитала над народом.

Если же в общественно-государственной системе не имеет место господство денег, господство капитала над народом, то тогда, как неоднократно отмечалось мной и ранее, это уже не капитализм.

ABŞ STRATEJİ NEFT EHTİYATLARINDAN İSTİFADƏ ETMƏYƏ HAZIRLAŞIR

AzərTAc xəbər verir ki, ABŞ Prezidentinin Administrasiyası ölkənin strateji neft ehtiyatlarından istifadə edilməsi zərurətini nəzərdən keçirir.

Amerika hökumət nümayəndələri bildirmişlər ki, buna səbəb Yaxın Şərq ölkələrindən "qara qızıl" satışının azalması ilə əlaqədar yanacağın qiymətinin artmasıdır.

B.Obama Administrasiyasının rəhbəri, "JP Morgan" şirkətinin sabiq icraçı direktoru Uilyam Deylinin sözlərinə görə, hökumət müxtəlif imkanları nəzərdən keçirir və "müzakirə edilən mövzulardan biri də ehtiyatlar mövzusudur". O qeyd etmişdir ki, bu, müstəsna hallarda baş verir.

Xatırladaq ki, neft ixrac edən bir sıra ölkələrdə iğtişaşlarla əlaqədar, neftin bir barrelinin qiyməti 100 dolları keçmişdir.

Ötən həftə demokrat senatorlardan artıq üçüncüsü – Cey Rokfeller Ağ Evə müraciətlə ölkənin strateji ehtiyatlarının istifadəyə verilməsini tələb etmişdir.

Senator Prezidentə ünvanladığı məktubunda qeyd etmişdir ki, həcmi 700 milyon barreldən çox olan dövlət ehtiyatlarından məhdud miqdarda istifadə edilməsi ölkənin milli təhlükəsizliyini qorumağa, yaxınlaşmaqda olan yanacaq qıtlığının qarşısını almağa və ya onu azaltmağa imkan verər.

QAZAXISTAN SENATININ SƏDRİ BMT-NİN CENEVRƏDƏKİ BÖLMƏSİNİN BAŞ DİREKTORU TƏYİN OLUNMUŞDUR

Qazaxıstan Senatının sədri Qasımcomərd Tokayev BMT-nin Cenevrədəki bölməsinin baş direktoru təyin edilmişdir.

Bununla bağlı Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayevin BMT-nin baş katibi Pan Gi Mun ilə telefon danışığı da olmuşdur. Baş katib Q.Tokayevin BMT sistemində rəhbər vəzifəyə təyin edilməsini Qazaxıstanın beynəlxalq təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə verdiyi töhfə, nüvə silahının yayılmaması istiqamətində təşəbbüsləri, ölkədə sosial-iqtisadi inkişaf və xarici siyasət sahəsindəki uğurları ilə əlaqəli olduğunu bildirmişdir.

Söhbət zamanı, həmçinin Mərkəzi Asiya və Yaxın Şərqdə vəziyyət, eləcə də aktual beynəlxalq problemlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Pan Gi Mun 2010-cu ildə ATƏT-in sədri kimi böyük işlər gördüyünə və bu qurumun Astanada Zirvə görüşünün yüksək səviyyədə təşkilinə görə Qazaxıstan Prezidentinə minnətdarlıq etmişdir.

GÜRCÜSTANDAN YAPONİYAYA 1 MİLYON DOLLAR YARDIM

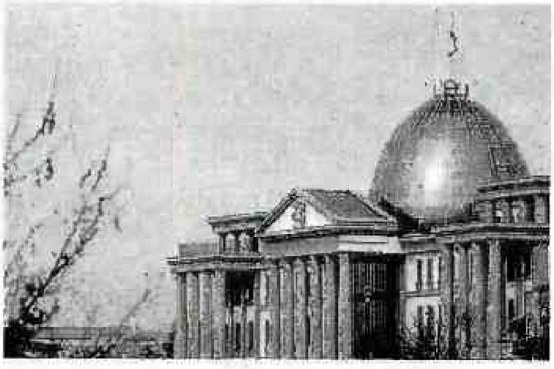

Gürcüstan Yaponiyada zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılmasına yardım məqsədilə 1 milyon dollar ayırıb. APA-nın Gürcüstan bürosunun məlumatına görə, bu barədə Gürcüstan xarici işlər nazirinin müavini David Çalaqaniya açıqlama verib. Zəlzələdən zərər çəkmişlərə kömək üçün ayrılan bu məbləğ Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Yaponiya ofisinin vasitəçiliyi ilə müvafiq qurumlara çatdırılacaq.

YAPONİYA FƏLAKƏTİ VƏ YA YAPON XALQININ FACİƏNİ QARŞILAMAQ VƏ ONU ARADAN QALDIRMAQ DƏRSİ

Artıq 20 gündür ki, bütün dünyanın diqqəti Yaponiyaya yönəlmişdir. Martın 11-də Yaponiya tarixində baş vermiş ən güclü zəlzələ və onun ardınca yaranmış nəhəng sunami ölkəyə indiyə qədər görünməmiş ziyan vurmuşdur. Ölkə iqtisadiyyatına dəyən zərər, onun aradan qaldırılması, müəssisələrin, yolların və digər infrastrukturun bərpası üçün lazım olan vəsait hələ bundan sonra hesablanacaq və şübhəsiz ki, astronomik rəqəmlərlə ifadə olunacaqdır. Qeyd edək ki, 1995-ci il yanvarın 17-də Honsü adasında 7,5 bal gücündə baş vermiş zəlzələ 6300 insanın tələfatı ilə nəticələnmiş, ölkəyə ümumilikdə 130 milyard dollar zərər dəymişdi.

Yapon xalqına müraciətində Baş nazir Naoto Kan bildirmişdir ki, ölkə II Dünya müharibəsindən bəri ən dəhşətli böhran dövrünü yaşayır və o, vətəndaşları "milli fəlakətə qarşı birliyə" çağırmışdır.

Demək olar ki, belə nəhəng fəlakət bir tərəfdən müasir təsərrüfat sisteminin və infrastrukturun zəifliyini nümayiş etdirdi. Lakin, eyni zamanda, vurğulamaq lazımdır ki, bu, Yaponiya dövlətinin, cəmiyyətinin və milli iqtisadiyyatın möhkəmliyini və çevikliyini göstərdi.

Gəlin unutmayaq ki, təbii fəlakət Yer kürəsinin əhalinin ən sıx yerləşdiyi ərazisində - Honsü adasında baş vermişdir. Burada 230 min kvadratkilometr ərazidə 100 milyon insan yaşayır, 1 kvadratkilometr torpaq sahəsinə isə 435 nəfər düşür.

Öz gücünə görə tayı-bərabəri olmayan zəlzələ dünyanın Tokio və Osaka kimi nəhəng meqapolislərində heç bir dağıntı yarada bilmədi, nəqliyyat və enerji kollapsları baş vermədi, nəhayət heç bir çaxnaşma, təlaş yaşanmadı. Göydələnlər bu zərbələrə sinə gərdi, yeraltı təkanların və sunaminin yaratdığı faciəyə baxmayaraq, yaponlar soyuqqanlılıqlarını itirmədilər, mütəşəkkil formada öz evlərini və ofislərini tərk edərək daha təhlükəsiz yerlərdə toplaşdılar.

Fövqəladə xidmət və ordu vaxtında zərərçəkənlərin köməyinə gələrək, bacardığı qədər onlara yardım etdi. Dərhal faciə yerinə baş çəkən Baş nazir, hakimiyyətin gücünün nümayişindən çox, insanların dərdinə səmimi şərik çıxması ilə diqqəti cəlb etdi. Gəlin belə bir həqiqəti etiraf edək ki, bu gücdə faciə dünyanın hər hansı ölkəsində baş versə idi, həlak olanların sayı qat-qat çox olardı. Məsələn, ötən ilin yanvarında Haitidə daha az – 5,9 və 7 bal gücündə baş vermiş zəlzələlər zamanı 220 min, 2004-cü ilin dekabrında Cənub-Şərqi Asiyadakı sunami zamanı ümumilikdə 230 min insan tələf olmuşdu. 2005-cu ildə Pakistanda, 2008-ci ildə Çində baş vermiş təbii fəlakətlər zamanı müvafiq qaydada 76 min və 87 min insan həlak olmuş, hər iki ölkənin iqtisadiyyatına milyardlarla dollar zərər dəymişdi. Hətta 2005-ci ilin avqustunda ABŞ-dakı "Katrina" qasırğasının vurduğu ziyanın aradan qaldırılması zamanı zərərçəkənlərə yardım göstərilməsi və qayda-qanun yaradılmasının təşkilini də Yaponiya ilə müqayisə etsək, vəziyyət ikincinin xeyrinə olacaqdır. Fikrimizcə, digər ölkələrlə müqayisədə Yaponiyanın daha az zərər çəkməsi bu xalqın milli xüsusiyyətlərindən irəli gəlir. Yaponlar hər zaman, necə deyərlər "vulkan üzərində yaşadıqlarını" yaxşı xatırlayırlar və buna görə də öz nəqliyyat və tikinti texnologiyalarını daim təkmilləşdirərək belə təbii fəlakətlərdən daha az ziyanla çıxmağa nail olurlar. Təsadüfi deyil ki, məhz bunun nəticəsində bünövrəsi 7,5 bal gücündə zəlzələyə hesablanmış müasir göydələnlər davam gətirdiyi halda, köhnə evlər kiçik zərbələrə belə dözə bilməyərək dağıldı.

Bundan başqa, bütün yaponlar hər il sentyabrın 1-də "Kanto günü"ndə fövqəladə hallarda hansı hərəkətləri yerinə yetirməli olduqlarını məşq edir, öz bacarıq və vərdişlərini möhkəmləndirirlər. 1923-cü ilin həmin günündə baş vermiş zəlzələ nəticəsində 143 min insan həlak olmuş və o vaxtdan başlayaraq bu gün dediyimiz qaydada qeyd edilir. Əgər buraya fövqəladə hallar zamanı yaponların ənənəvi qapalılıqdan uzaqlaşmasını, daxili intizamının, məsuliyyətliliyinin və heyranedici həmrəyliyinin qüvvətlənməsini əlavə etsək, hər şey aydın olar. Məhz bütün bunlar xalqı sıx birləşdirir, əsl vətənpərvər qüvvəyə çevirir, çətin saatlarda fədakarcasına çalışaraq dağıntıları aradan qaldırmağa imkan yaradır.

3 milyondan çox insanın həlak olduğu 1923-cü ilin dəhşətli zəlzələsindən, II Dünya müharibəsindən sonra da belə olmuşdur, indi də belə olacaqdır. Məsələn, II Dünya müharibəsindən 3 il sonra xaricdən cüzi yardım alan Yaponiya 1949-1951-ci illər ərzində sənayenin istehsalını 2 dəfə artırmağa nail oldu.

Zənnimizcə, Yaponiyada baş vermiş faciə bir daha təsdiq etdi ki, qabaqcıl ölkənin inkişaf etməkdə olan ölkələrdən fərqi yalnız ÜDM-nin həcmində, yeni texnologiyaların tətbiqində, adambaşına düşən gəlirdə yox, insan həyatına verilən qiymətdə, dövlətin və cəmiyyətin onun qorunması üçün heç bir vəsait sərfindən çəkinməməsindədir.

Bununla yanaşı, Yaponiya hökumətinin Atom Elektrik Stansiyalarında baş verənlərlə bağlı nümayiş etdirdiyi informasiya aşkarlığı da mühüm rol oynayır.

Vüqar Ağayev,
AzərTAc-ın müxbiri

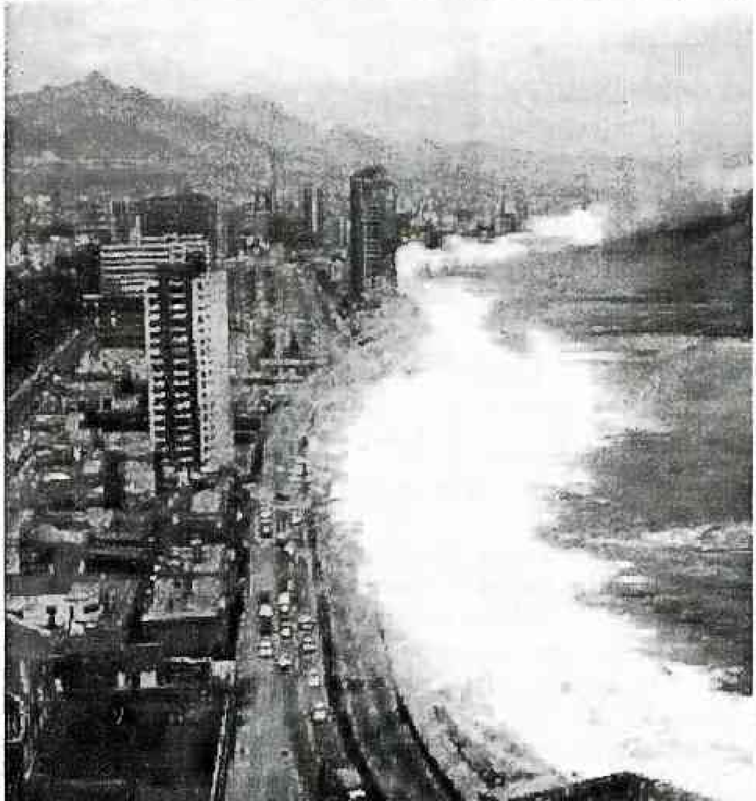

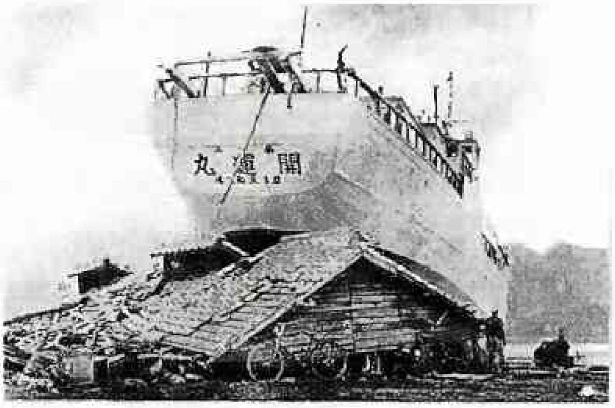

RUSİYA ƏHALİSİ 2,2 MİLYON NƏFƏR AZALIB

2010-cu il oktyabrın 14-dən 25-dək keçirilmiş ümumrusiya siyahıyaalmasında Rusiyada daimi yaşayan 142 milyon 905,2 min nəfər qeydə alınmışdır. 2002-ci ilin siyahıyaalması ilə müqayisədə Rusiya əhalisinin sayı 2,2 milyon nəfər və ya 1,6 faiz azalmışdır.

AzərTAc xəbər verir ki, siyahıyaalmanın ilkin yekunları "Rossiyskaya qazeta"da dərc edilmişdir.

Rusiya Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, əhalinin sayının azalmasına səbəb son iki siyahıyaalma arasındakı müddətdə miqrasiyanın artması fonunda əhalinin təbii azalması (ölənlərin sayının doğulanların sayından çox olması) ilə əlaqədardır.

Əvvəlki kimi yenə də əhalinin ən çox məskunlaşdığı federal dairələr Mərkəz, Volqaboyu və Sibir federal dairələridir. Bu bölgələrin ərazisində ölkə əhalisinin 61 faizdən çoxu yaşayır. 2002-ci ilin siyahıyaalması ilə müqayisədə RF-nin 63 subyektində əhalinin sayı azalmış, 20 subyektdə isə artmışdır.

Rusiya urbanizasiyanın yüksək səviyyədə olduğu ölkə kimi qalmaqdadır. 2002-ci ildə şəhər əhalisinin sayı 73,3 faiz təşkil etdiyi halda 2010-cu ildə bu göstərici 73,7 faizə bərabər olmuşdur.

Siyahıyaalmanın ilkin yekunlarına görə, Rusiya əhalisi üçün səciyyəvi hal – qadınların sayının kişilərdən xeyli çox olması tendensiyası davam edir. 2002-ci ildə bu fərq 9 milyon 956 min nəfər olduğu halda, 2010-cu ildə 10 milyon 495 min nəfərə çatmışdır. Siyahıyaalma prosesində 66 milyon 205 min kişi və 76 milyon 700 min qadın qeydə alınmışdır.

Kişilərin və qadınların say nisbətinin bir qədər pisləşməsi kişilər arasında vaxtsız ölüm göstəricisinin yüksək olması ilə əlaqədardır.

Siyahıyaalmanın son nəticələri 2013-cü ildə dərc ediləcəkdir. Bu sənəd 11 cilddən ibarət olacaqdır.

TÜRKİYƏ MƏHKƏMƏSİ ORXAN PAMUKU 4 MİN DOLLAR CƏRİMƏLƏDİ

Nobel mükafatçısı, məşhur türk yazıçısı Orxan Pamuk 4 min dollar cərimə olunub.

Türkiyə mətbuatı xəbər verir ki, Türkiyə məhkəməsi Orxan Pamuku türk xalqına qarşı ittiham irəli sürdüyünə və onların hüquqlarını pozduğuna görə cərimələyib.

Orxan Pamuka qarşı 2005-ci ildə millətçilər tərəfindən ittiham irəli sürülüb. Buna səbəb Orxan Pamukun İsveçrə qəzetinə müsahibəsində Türkiyədə 1 milyon erməni və 30 000 kürdün öldürüldüyünü iddia etməsi olub.

HİNDİSTANIN ƏHALİSİ 181 MİLYON NƏFƏR ARTIB

Son 10 ildə Hindistanın əhalisi 181 milyon nəfər artaraq, 1,21 milyarda çatıb. "Associated Press"in məlumatına görə, bu rəqəm növbəti siyahıyaalmadan sonra bəlli olub. Hindistan əhalisi dünya əhalisinin 17%-ni təşkil edir. Ötən onillikdə ölkədə əhalinin artım tempi azalaraq, 17,6% olub. Bundan əvvəlki onillikdə isə artım tempi 21,5% idi.

Hazırda Hindistan əhalisinin sayına görə Çindən sonra ikincidir. Çinin əhalisi 1,34 milyard nəfərdir. Lakin ekspertlər gələcəkdə Hindistanın bu sahədə Çini geridə qoyacağını bildirirlər.

"DÜNYA" MƏKTƏBİ DƏVƏT EDİR

IX sinif şagirdlərinin nəzərinə!

Xəzər Universiteti, "Dünya" İB məktəbi 2011-2012 - ci tədris ili üçün Diplom Proqramı üzrə (xarici universitetlərə hazırlıq) Beynəlxalq Bakalavr məktəbinə qəbul elan edir

Məktəbin məqsədi:

Ali təhsilini xaricdə davam etdirmək istəyən IX sinif şagirdləri Xəzər Universiteti "Dünya" İB məktəbində Diplom Proqramı üzrə 2 illik təhsili başa vurduqdan sonra birbaşa xaricdə təhsil almaq hüququ əldə edirlər. Məktəbə qəbul müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir. Ən yüksək nəticə əldə edən şagird Xəzər Universitetinin və "Dünya" məktəbinin təsisçisi professor H.İsaxanlı tərəfindən təsis edilmiş bursu (təhsil haqqı) almaq hüququ qazanacaq.

Müsabiqədə kimlər iştirak edə bilər:

IX sinfi bitirmiş Azərbaycan və xarici ölkə vətəndaşları

İB Məktəbi Diplom Proqramının müddəti:

Məktəb 2 il davam edir və Azərbaycan ədəbiyyatından başqa bütün fənlər ingilis dilində tədris olunur. Bu məktəbi uğurla başa vuran şagirdlər beynəlxalq İB diplomu ilə bərabər Azərbaycan orta təhsil attestatını da alacaqlar. Onlar dünyanın hansı ölkəsində istəsələr, təhsillərini davam etdirə biləcəklər.

Məktəbdə oxumaq arzusunda olan şagirdlər aşağıdakı ünvana müraciət edə bilərlər:

Əlaqə

Ünvan: Bakı şəhəri, AZ 1102, Alatava 2
Tel/faks: (+994 12) 431 26 38
Mobil: (+994 55) 607 32 21
E-mail: renamusayeva@yahoo.com
Web: www.khazar.org
Əlaqələndirici şəxs: Rəna Həsənova
Məktəbdə oxumaq üçün müraciət qaydası və müddəti:
Qeydiyyat 30.04.2011-dək davam edəcək.

МУСЛИМ МАГОМАЕВ: «ПРЕДПОЧИТАЮ ТОЧКУ СТАВИТЬ САМ. НО НЕ ХОЧУ ГРОМКО ХЛОПАТЬ ДВЕРЬМИ»

МУСЛИМ МАГОМАЕВ

Великий азербайджанский певец, народный артист СССР, лауреат международных фестивалей. 1942 – 2008 гг.

1news.az *представляет remake культовой рубрики журнала «Esquire» - «Правила жизни». Сегодня мы публикуем «Правила жизни» Муслима Магомаева. «Правила жизни» записаны на основе многочисленных интервью уважаемого Муслима Магометовича различным изданиям, опубликованных на его* официальном сайте.

Все цитаты сохранены согласно оригиналам.

На три концерта я никогда не соглашался, да не только теперь, но и в прежние времена не гнался за количеством концертов. Старался поберечь не только себя, но и зрителя. Ведь если артист поставил концертную деятельность на поток, то о каком творчестве можно рассуждать всерьез?

У меня нет планов, нет даже распорядка дня. Утром не знаю, что буду делать вечером. У меня непредсказуемый характер: я даже концерты часто отменял.

Я мог бы быть художником, композитором, пианистом. Почему не стал? Наверное, из-за своей восточной лени.

Я ведь всю жизнь жил самотеком и никогда всерьез не думал о завтрашнем дне.

Уважаю людей, которые могут сесть за фортепиано и заниматься по 8 часов, как Святослав Рихтер. Он мог всю ночь работать над ноткой. А я репетировал только для оркестра. Приходил, брал ноты и пел как бог на душу положит. Эстрадный певец должен спеть все, что у него на сердце. А голос - это последнее.

Я и сам готовить люблю, на кухне импровизирую так же, как в жизни, как в музыке. А еще я обои могу клеить, плинтусы забивать...

Мне не нравится, когда меня узнают. Я стеснительный человек.

Главное - не действовать друг другу на нервы. Я никогда не лезу с вопросами, куда идет моя жена. Захочет - сама скажет.

Кроме водки, я ничего не пью, вино меня не берет. Приехал я как-то в Тбилиси, а грузины злятся: на столе столько вина, а мне скучно. Я им говорю: «Хотите, чтобы я веселился с вами? Несите водку!»

Петь - это не работа, это для души. Если бы прожить все заново, я ничего не менял бы. Только не курил бы.

Революцию я ждал. Всю жизнь был антисоветчиком, мечтал о том, чтобы наша жизнь изменилась. Чтобы мы перестали кланяться чиновникам, чтобы могли петь то, что нам хотелось, а не то, что утверждали нам партийные комиссии.

Как-то очень резко всё произошло - наступление нашего своеобразного капитализма. Это как после музыки Моцарта взять и врезать Шнитке. Разница будет такой же шокирующей. Не хочу определять, какая жизнь - та или нынешняя - была Моцартом, а какая Шнитке. Я просто говорю о контрастах, о том, что менять всё надо было постепенно, - народ оказался к этому не готов.

От фамильярности никогда не страдал. Я вообще очень трудно сближаюсь с людьми. Поэтому практически не посещаю тусовок, где собирается много народу. Считаю: сейчас не моё время. И очень удивляюсь своим ровесникам, которые тусуются с молодёжью. Я даже это слово не люблю - тусовка.

Пласидо Доминго в одном из интервью сказал: «Надо уходить, не дожидаясь того момента, когда услышишь: «Как? Он ещё поёт? Да он сам себя не уважает!» Эти слова я принял как руководство к действию.

Я не жилец за границей. На Западе совсем другие отношения между людьми. Только, может, Италия близка нам - они и внешне, и по темпераменту похожи на азербайджанцев. А французы, англичане, американцы: у них в жизни только бизнес, бизнес, бизнес - и больше ничего.

Сиюминутная слава - это, конечно, приятно. И когда артисты говорят: «Мне всё равно, любят меня или не любят!» - врут они. Причём нагло. Каждому артисту приятно, когда ему аплодируют, когда его ждут у входа, просят автографы. Правда, когда машину поднимают - это уж чересчур.

Все мы на этой земле - временщики. За свои дела каждый из нас будет отвечать там, на небесах. А земная мишура - она уйдёт.

Достаток для меня не самое главное. Никогда в жизни не копил денег - всё тратил мгновенно. Есть у меня деньги - я должен гульнуть.

Никогда не думаю о будущем в печальных тонах.

Нельзя людям запрещать высказывать свои искренние, сердечные чувства.

Наверное, если бы Бог не дал мне этот дар - в моем, уже немолодом возрасте суметь освоить компьютер, - я страдал бы от безделья. Так как желание петь, играть и рисовать приходит, увы, не каждый день.

Я никогда не считал себя Великим, как это делают сейчас многие "звезды и звездочки". Я всегда думал о той высочайшей вершине, до которой мне никогда не добраться. Моими учителями были Карузо, Ланца, Гобби... Я понимал, что мне до них никогда не добраться, как до звезд на небе. Поэтому я всегда считал себя лишь ищущим музыкантом.

Голос у меня и вправду до сих пор здоров, но лучше уйти раньше, чем опоздать! Ведь я всегда пел о любви, а теперь переделывать свой репертуар на "песни старца", не хочу.

Человек так устроен, если видит гадость и не верит ей, он все равно должен дочитать до конца.

Телевизор практически не смотрю.

Я тоже эмоционален, но спорить на политические темы не хочу.

Когда я даю слово, то это навсегда.

Уходил из оперы дважды. В первый раз ушел - но стали говорить, что, мол, Магомаеву трудно, он уже не может петь в опере. Я разозлился и после десятилетней паузы спел. Доказал самому себе, что могу. И ушел навсегда.

Классика требует самодисциплины, каждодневных занятий. А я не люблю тренаж и люблю свободу.

Молодежь уже не хочет одиноко стоящего человека, а хочет зрелища, попрыгунчиков, балетных девочек и чтобы все было красочно. И мне нравятся шоу Киркорова и Леонтьева. На других шоу я был, но не хочу о них говорить - они не по мне.

Мне предлагали сценарии, но какие-то дурацкие.

Сейчас любая сцена продается: хоть выпивай там с друзьями, но плати.

Я по складу патриот и среди иностранцев бы не мог: у них разговоры только о бизнесе.

Предпочитаю точку ставить сам. Но не хочу громко хлопать дверьми.

Когда-то мне Утесов говорил: я тебя, Мус-

лим, люблю, но согласись, что лучше, чем "Легко на сердце от песни веселой", не бывает. И я понял, что он считает так: ну Магомаев, ну успех, ну поклонники несут автомашину на руках, а все равно лучше меня никто не поет. И был прав - для своего времени. Точно так же для меня мое время было лучшим. Но оно прошло, и сейчас время Витаса.

Не понимаю, почему женщины рвутся за руль.

Азербайджан - отец, Россия - мать. А я, как Фигаро: и тут и там.

Я совершенно не осуждаю публику. Сейчас другая музыка, другое абсолютно все. И нет гарантии, что дальше на сцене не появится что-то вообще непонятное, несуразное, которое будет нравиться массам. Поэтому никогда нельзя говорить: «В наше время было хорошо, а сейчас плохо». Потому что может быть еще хуже.

Ходить на телевидение для меня было большой проблемой. Поэтому и записей мало.

Я по натуре, простите за сравнение, соловей: хочу – пою, не хочу – не пою. Раньше мы с Тамарой ездили с концертами, зарабатывали деньги. Иногда по два и даже по три концерта в день. Для меня это было каторгой. Просто так сложилось. Я всегда говорю, что я не Кобзон.

У меня никакой пенсии в России нет. Да и прописка появилась не так давно. Я всю жизнь прожил в Москве как бакинец, женатый на москвичке.

После того как я женился на Тамаре, я стал более скромно себя вести.

Я никогда не говорил, что я монах. На моем пути было достаточно прекрасных женщин... Но все это только до Тамары Ильиничны...

Мужчина должен быть главным в семье - хоть на Востоке, хоть на Западе. Но не настолько главным, чтобы командовать женой, заставляя ее шагать маршем. Как умный глава, ты должен помогать жене, заботиться, оберегать, ухаживать.

Обожал я по лестницам падать. В «Тоске» я все время с лестницы летал двадцать ступенек вниз. Специально заказывал такие декорации, чтобы кататься. На публику огромное впечатление производил. Вот эта шалость детская во мне всегда была.

Вытащить на сцену целый оркестр - это сейчас может себе позволить лишь спонсор Баскова или Киркоров.

Пусть уж лучше меня запомнят по записям, пластинкам тех лет. Да, сейчас спою, несомненно, более умудренно, глубоко. Но голоса такого, как в двадцать пять лет, у меня уже, конечно, не будет.

Помню, когда меня приглашали в программу "Это было, было...", где крутили мои старые записи, то я отказался от съемок: "Почему - было? Вот он я - есть, я живу!" Как можно так говорить. Ведь ни Фрэнк Синатра, ни Лайза Минелли никогда не участвовали в передачах типа "Это было". Они просто стали при жизни классиками эстрады.

Компьютер - это моя страсть и моя слабость. И не только Интернет, а еще самые разнообразные программы. Например, с помощью фотошопа я "меняю имидж" многим своим знакомым.

У меня все были талантливые, и дед, и отец, и мать. Что же я бездарностью должен был вырасти?

Она возвращалась всегда неожиданно, как снег на голову. Могла в 3 часа ночи появиться. Мама - можно сказать, ярко выраженная актриса и в жизни, и на сцене. Всегда была несколько экстравагантна. Насколько я помню, за время своей театральной деятельности она сменила городов пять-шесть. Есть такие артисты, которые не хотят в одном и том же театре работать. По натуре уже гастролеры. Вот такая у меня была мама.

1news.az

SOSİAL ŞƏBƏKƏLƏR AZƏRBAYCANDA AİLƏ MODELİNƏ CİDDİ ZƏRBƏ VURUR

İnternet həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilib. Kompüterdən istifadə edən insanların ayrı-ayrı sosial şəbəkələrdə "dövr etməsi", dostluq və tanışlıqlar şəbəkəsi isə artıq gündəlik normaya çevrilməkdədir. Amma bəlkə heç birimiz təsəvvür eləmirik ki, ilk baxışdan çox cəlbedici, dostlarla bol görünən bu virtual dünya real həyatımızda müxtəlif problemlərə yol açır.

Azərbaycanda hər 27 nəfərdən biri "Facebook" istifadəçisidir

"Sosial şəbəkə" termini elmi leksikona 1954-cü ildə ingilis sosioloq Barns tərəfindən daxil edilib. Tərifə görə, sosial şəbəkə sosial obyektlərdən (birlik, sosial qrup, insan) ibarət olan qovşaqları birləşdirən sosial strukturdur. İnternetdə sosial şəbəkə interaktiv, çoxlu istifadəçisi olan saytdır. İlk sosial şəbəkənin yaranması ötən əsrin 90-cı illərinin ortalarına təsadüf edir. Bu, "odnoklassniki.ru"-nun sələfi hesab edilən "classmates.com" idi. 1999-cu ildə yaradılan "Livejournal", 2003-cü ildə meydana çıxan "MySpace" də öz növbəsində xeyli populyarlıq qazandı. Hazırda sosial şəbəkələr içərisində ən populyarı 2004-cü ildə yaradılmış "Facebook" hesab edilir. 2006-cı ildə Rusiyada yaradılan "odnoklassniki" və "V kontakte" də xeyli populyardır.

2011-ci il fevralın 1-nə olan məlumata əsasən, bu ilin yanvar ayı ərzində "Facebook" sosial şəbəkəsində qeydə alınmış Azərbaycan istifadəçilərinin sayı 12,4% və ya 38,2 min nəfər artaraq, 312 720 nəfərə çatıb. Azərbaycan əhalisinin 3,7%-i və ölkədə mövcud internet istifadəçilərinin 8,4%-i "Facebook"dan yararlanır. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan vətəndaşlarının hər 27 nəfərindən biri "Facebook" istifadəçisidir. Sözügedən şəbəkədən Azərbaycanda istifadə edənlərin 50%-i 18-24 yaş qrupuna, 26%-i 25-34 yaş qrupuna, 9%-i 16-17 yaş qrupuna, 6%-i 13-15 və 35-44 yaş qruplarına, 2%-i 45-54 yaş qrupuna, 1%-i isə 56-64 və 65-dən yuxarı yaş qruplarına aiddir. Azərbaycanda "Facebook"dan istifadə edənlərin 63%-i kişilərdir. Hazırda Azərbaycan "Facebook" şəbəkəsində istifadəçilərin sayına görə Latviya, Qazaxıstan, Belarus, Moldova, Ermənistan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Türkmənistan və Tacikistanı qabaqlayaraq 94-cü yeri tutur. Rusiya bu siyahıda 3 663 900 istifadəçi ilə 29-cu yerdə qərarlaşıb. Qeyd edək ki, "Facebook" sosial şəbəkəsinin istifadəçilərinin ümumi sayı 618 517 020-yə çatıb.

Sosial şəbəkələrdən istifadə ailədaxili münasibətlərə ləkə gətirir

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İnformasiya Texnologiyaları İnstitutunun direktoru Rasim Əliquliyev APA-ya bildirib ki, sosial şəbəkələrin meydana gəlməsi XXI əsrin ən böyük inqilablarından biri olmaqla yanaşı, bir sıra problemlər də yaradıb: "Təkcə "Facebook" sosial şəbəkəsinin 500 milyon-dan artıq "sakini" var. Elə bil yeni bir internet dünya, yeni bir internet ölkə yaranıb, insanlar da bu ölkənin vətəndaşlarına çevrilib. Bu "vətəndaşlar" bir-birinə qarşı istənilən münasibəti göstərə bilərlər. Amma bu, real münasibətlərdən fərqli olaraq, bir qədər hüquqdan kənar münasibətlərdir. Çünki hər bir ölkədə sosial münasibətlər qanun əsasında qurulur, əgər onlar bir-birinə qarşı hansısa təhqirə yol verirlərsə, qanun işə düşür, Konstitusiya öz sözünü deyir. Amma internet üzərində virtual sosial şəbəkələrin meydana gəlməsi artıq qanundan kənar mühit yaradır. Sosial şəbəkələrin bu gün yaratdığı ən böyük problem budur. Belə qanundan kənar mühit başqa dinləri, başqa mədəniyyətləri, başqa mental dəyərləri daşıyanları birdən-birə sosial mühitə gətirir. İkinci ən böyük problem ondan ibarətdir ki, sosial şəbəkələrin qanundan kənar mahiyyəti insanların içində olan ədəbsizlik, mədəniyyətsizlik və tərbiyəsizliyi üzə çıxarır. Birdən-birə hər bir vətəndaş ailənin üzvü olmaqla, həmin qanuni tələblərdən və mental dəyərlərdən uzaqlaşır, onun daxilində olan gizli, ictimai qınaqdan kənarda olan "mən"i üzə çıxır. O "mən" ictimai mühitdən kənar, çox təhlükəli "mən"dir. O "mən"in içərisində tərbiyəsizlik, əxlaqsızlıq var. İnsanlar ata-anasının, müəlliminin, qonşusunun yanında demədiyini orda demək imkanı əldə edir. Və düşünür ki, bu, qanundan kənardır, bunu heç kim bilmir, düşünür ki, burda özünü gizlədə, anonimliyini təmin edə bilər. Həmin insan abstrakt olan bir azadlıq mühitinə düşür. Amma o azadlıq təhlükəli azadlıqdır. Ona görə ki, burda tənzimləyici mexanizmlər yoxdur. Çünki XXI əsrin internetinin yeni dəyərləri hələ formalaşmayıb".

R. Əliquliyevin sözlərinə görə, belə hüquqdan kənar mühit ziyanlı bir "kislota" kimi ailə münasibətlərində özünü göstərir: "Ənənəvi, mental dəyərlərə söykənən ailə münasibətlərinə sosial şəbəkələrin gəlməsi ailənin daxilində olan münasibətlərə ləkə gətirir. Baxırsan ki, qadın sosial şəbəkədə olur, özünün marağında olan insanları tapır, ər burda öz marağında olan insanları tapır, qız burda tapır, oğul orda tapır. Ailə məkan kimi qalır, amma daxilində olan dəyərlərə turşu düşdüyü üçün onları dağıtmağa başlayır. Ailə daxilində kiçikdən böyüyə, böyükdən kiçiyə olan münasibətlər istiqamətini dəyişir. Ailə üzvlərinin hər biri sosial şəbəkələrin subyektlərinə çevrilir, bununla da ailənin daxilində olan struktur dağılmağa başlayır. Ailə daha əvvəlki ailə olmur, milli mənəvi dəyərlərin

daşıyıcısı olmaq funksiyasını get-gedə itirməyə başlayır. Ailədə olan hər bir insan artıq özünü azad subyekt kimi hiss edir. Bu da, əlbəttə ki, mental dəyərlərə, ölkənin böyük qanunlarına ziddir. Ailə institutu yeni bir forma alır. Sosial şəbəkələrin gələcəkdə cəmiyyətə vəd etdiyi münasibətlər bundan ibarətdir".

Sosial şəbəkə boşanmaya da səbəb olur

Qadın Krizis Mərkəzinin rəhbəri Mətanət Əzizova APA-ya bildirib ki, rəhbərlik etdiyi quruma sosial şəbəkələrdə yaranmış problemlərlə əlaqədar müraciət edən şəxslərin dəqiq statistikası aparılmasa da, müraciət edənlər var. Bəzən internet və sosial şəbəkələrdə aktiv iştirak etmə boşanmaya da səbəb olub. Yaxud da bu, ailədə münaqişə yaradıb. Bəzən şəbəkələrdə iştirak ailə zorakılığının bir elementi də ola bilər: "Mərkəzə bəzən kişilər müraciət edərək bildiriblər ki, həyat yoldaşı ona xəyanət edib. Söhbət edərkən məlum olur ki, xanım hansısa sosial şəbəkədə olub, köhnə dostları, sinif yoldaşları ilə danışıb. Evin kişisi bunu virtual xəyanət sayıb. Həyat yoldaşının internetdə kiminləsə yazışmasını xəyanətə bir addım qəbul edib. Bəzən isə əksinə olur. Xanımlar köhnə dostları ilə sosial şəbəkələrdə yazışan həyat yoldaşlarının hərəkətini xəyanət kimi qəbul edirlər. Bütün bunlar əvvəlcə xırda münaqişəyə, sonra isə boşanmaya səbəb olur.

Maraqlıdır ki, müraciət edənlərin arasında evdar qadınlar deyil, ali təhsilli şəxslər də var. Bizə bir həkim qadın müraciət etmişdi, onun həyat yoldaşı kütləvi informasiya vasitələrinin birində çalışır. O, həyat yoldaşına çoxlu məktublar yazıldığını görüb və bunu düzgün qəbul etməyib, son nəticədə də onlar boşandılar. Bəzən tənhalığa görə bizə müraciət edən insanlara hansısa saytlarda özlərinə dost tapmağı məsləhət görürük. Amma fikir verirəm ki, son vaxtlar gənclərin arasında sosial şəbəkələrdə çərçivələrə əməl etməmək, özlərini apara bilməmək tendensiyaları artıb. Bəzən mədəniyyətsizlik, hətta tərbiyəsizlik belə edirlər. Bu, xoşagəlməz hallara gətirib çıxarır. Mən də sosial şəbəkənin üzvüyəm, özümə qarşı orada təhqir, söyüş də olub. Hətta elə vəziyyət yaranıb ki, o sosial şəbəkədən çıxmalı olmuşam".

M. Əzizova deyib ki, adətən sosial şəbəkələr üzündən problemi yaranan şəxsləri psixoloq yanına göndəririlər: "Əgər insanda qısqanma varsa, o baxmayacaq ki, bu, sosial şəbəkədə, yoxsa real həyatda olub. Bəzən həyat yoldaşını həddsiz qısqanan qadınlara təklif edirik ki, müvəqqəti olsa da, sosial şəbəkədən çıxsınlar. Ailədə vəziyyət düzələndən sonra isə yenidən sosial şəbəkəyə qayıda bilərlər. Məncə, elə sosial şəbəkələr var ki, həqiqətən də problem yarada bilər. Elə insanlar var ki, sosial şəbəkələrdən tanışlıq, pornoqrafik şəkilləri və saytları bir-birinə ötürmək üçün istifadə edilər. Məhz sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə edilmədiyinə görə biz təklif edirik ki, onlar bu şəbəkələrdən uzaqlaşsınlar. Ailədə iki insan bir-birinə xoş sözlər deyib ünsiyyət yaratmaqdansa, real həyatı internet həyatına dəyişir. Bu da onların bir-birindən uzaqlaşmasına və sonda boşanmasına səbəb olur. İnternetdən uzaqlaşmaq bəzən ailədə barış yarada bilər".

M. Əzizovanın sözlərinə görə, problemlərdən çıxış yolu kimi təbliğatı gücləndirmək lazımdır: "Hər bir insan bilməlidir ki, sosial şəbəkədən istəyi nədir. Bu, narkotik kimi bir şeydir. Bəzən insan bu saytlara o dərəcə bağlanır ki, bir gün bu sayta girməsə, özünü çox narahat hiss edir. İnsanları öyrətmək lazımdır ki, sosial şəbəkələrlə necə davranmaq lazımdır. Hər bir insan bilməlidir ki, internetdə nə qədər oturmalıdır. Şəbəkələrin müsbət və mənfi tərəfləri tam açıqlanmalıdır. Əgər bu, ailədə problem yaradırsa, buna əvvəlcədən fikir vermək lazımdır. Əgər həyat yoldaşı internetdə gündən-günə daha çox vaxt keçirirsə, deməli, bu, artıq qadın və kişi üçün bir şüuraltı zəng olmalıdır. Buna qarşı mübarizə aparmaq, tez-tez qonaq getmək, ünsiyyəti artırmaq, havaya çıxmaq lazımdır. Hələlik sosial şəbəkələrdə çox vaxt keçirmə kütləvi təhlükəyə çevrilməyib. Sosial şəbəkələrdə oturmaqdansa, tanışlıq və porno saytlarda oturmaq daha çox ailələrin dağılmasına səbəb olur. Sosial şəbəkənin əsas məqsədi ünsiyyət və dostluq qurmaqdır. Amma bizdə bu şəbəkələrdən düzgün istifadə olunmur".

Sosial şəbəkələrin yaratdığı problemlər üzündən psixoloqlara müraciət edən şəxslərin sayı həddindən artıq çoxdur

Psixoloq Azad İsazadə APA-ya bildirib ki, sosial şəbəkələr cəmiyyətdə ünsiyyət yaratmaq tələbindən yaranıb: "Şəhərlərdə daş evlərin içində oturub bir-birimizlə ünsiyyət qurmuruq. Sosial şəbəkələr imkan verdi ki, insanlar sərhədsiz, kimlə istəyir ünsiyyət qursun. Mən hesab etmirəm ki, sosial şəbəkələr birbaşa boşanmaların sayına təsir göstərir. Sadəcə, ailə üzvlərindən biri sosial şəbəkədə kiminləsə ünsiyyət qurmuş həyat yoldaşını qısqana bilər. Amma bir şeyi başa düşməliyik ki, cütlükdə əks tərəf ünsiyyət axtarırsa, deməli, problem onun özündə deyil, əks tərəfdədir. Həmin şəxs qarşı tərəfə lazım olan ünsiyyəti verə bilmir ki, o da bunu kənarda, tanış olmayan insanda axtarır".

A. İsazadənin sözlərinə görə, sosial şəbəkələrin yaratdığı problemlər üzündən psixoloqlara müraciət edən şəxslərin sayı həddindən artıq çoxdur: "Bunların arasında hətta boşanmaya gətirən hallar da var. Şəbəkə sadəcə vasitə kimidir. Ailənin içində problem olur ki, kişi və ya qadın axşamlar internetdə yazışır. Amma internetdə cins yoxdur. Çünki orada yazılan kişi və ya qadın adının arxasında bilinmir kim oturub, onun sifəti necədir, yaşı neçədir. İnternet cinssiz mühitdir. Ona görə internetə qısqanmaq da düzgün deyil. Sadəcə, kimsə mənimlə ünsiyyət qurmursa, internetdə ünsiyyət qurursa, deməli, problem mənim özümdədir". Psixoloq deyib ki, hazırda sosial şəbəkədə ya-

ranmış problemlərlə əlaqədar ona müraciət edən 8 nəfərlə iş aparır. Yanvar ayı başlayandan isə belə problemli 15 şəxsə psixoloq yardımı göstərib: "İldən-ilə internetlə bağlı edilən müraciətlərin forması dəyişir. İki il əvvəl daha çox kompüter oyunları ilə bağlı problem yaranırdısa, indi daha çox sosial şəbəkələrlə bağlı müraciət edirlər. Adətən bir nəfər bütün şəbəkələrdə olur. Birindən çıxır, o birisinə girir. Bu zaman həm də gecə yuxusu ilə bağlı problem yaranır. Bütün gecəni otururlar, ünsiyyətdə olduqları insanlar gedib yatmayana qədər yatmırlar. İnsanları sosial şəbəkələrdə bu qədər vaxt keçirməyə ünsiyyətin çatışmazlığı vadar edir. Əsasən də gənclər ünsiyyət qurmaq, əylənmək üçün istər-istəməz maddi vəsait xərcləməlidirlər. Amma internetdə oturub eyni vaxtda bir neçə dostla ünsiyyətdə olmaq mümkündür. İnsanlar bir növ öz həyatlarını sosial şəbəkələrə açıb tökürlər. Burada heç bir norma yoxdur".

A. İsazadənin sözlərinə görə, psixoloqa müraciət edənlər içərisində yeniyetmələr, xüsusən də yeniyetmə qızlar üstünlük təşkil edir: "Əsas problem yenə də ünsiyyətdir. Oğlanlar yenə harasa çıxa bilirlər. Qızlar üçün isə evdən kənar ünsiyyət bir qədər problemləşib. Əsasən də axşamlar. Əvvəllər telefon əsas ünsiyyət vasitəsi idi, indi "Facebook" onu əvəz edir. Elə olub ki, ailədə əvvəlcə biri, sonra onun acığına o biri internetdə tanışlıq yaratmağa başlayıb. Sonda ikisində də bu məsələ açılıb, konflikt yaranıb, proses boşanmaya qədər gəlib çıxıb. Demirəm səbəb şəbəkədə fəaliyyət göstərmək idi, amma bu, onların arasında olan çatı daha da genişləndirdi və son damla oldu".

Din sosial şəbəkələrdə tanışlıqların əleyhinə deyil

"Məşədi Dadaş" məscidinin axundu Hacı Şahin Həsənli APA-ya bildirib ki, hər hansı yenilik, elmi tərəqqi dini baxımdan müsbət qiymətləndirilir. Problem heç də sosial şəbəkələrin varlığında deyil, onlardan hansı məqsədlərlə istifadə olunmasındadır: "İstisna eləmək olmaz ki, bəzi hallarda insanlar arasında virtual tanışlıqlar ailələrin dağılmasına səbəb ola, onların əxlaqına mənfi təsir göstərə bilir. Amma bunun günahını sosial şəbəkələrdə axtarmaq düzgün olmazdı. Ümumiyyətlə, bunun əsas günahını insanların bu və ya digər əxlaqi dəyərlərə bağlılığında görmək lazımdır. Şəbəkələrin varlığı müsbət haldır. İnsanlar kiminləsə ünsiyyət qurmaq, tanışlıqlarını artırmaq istəyir, bu normaldır. Din də bu cür tanışlıqların əleyhinə deyil. Əsas olan ünsiyyətin mövzusudur. Bu isə sosial şəbəkələrlə yox, cəmiyyətin mənəvi durumu ilə bağlıdır". Azyaşlı uşaqların sosial şəbəkələrdə iştirakının əleyhinə olduğunu bildirən axund deyib ki, valideynlər tərəfindən bunun qarşısını almaq üçün nəzarət mexanizmləri olmalıdır: "Belə hallara qarşı mübarizə aparmaq üçün cəmiyyətin immuniteti olmalıdır. Azyaşlılar özbaşına buraxılarlarsa, bunun ciddi fəsadları ola bilər".

İnsanlar sosial şəbəkələrin müsbət cəhətləri ilə yanaşı, mənfi cəhətlərini də bilməlidirlər

Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin informasiya cəmiyyətinin inkişafı şöbəsinin müdiri İsfəndiyar Əliyev də APA-ya bildirib ki, Azərbaycanda internet və sosial şəbəkələrlə bağlı tənzimlənmə aparılmır. Ona görə də ölkədə sosial şəbəkələr tam müstəqil fəaliyyət göstərir: "Sosial şəbəkələrin müsbət cəhəti də çoxdur. İnsanların bir-biri ilə ünsiyyət qurmasında, müəyyən məsələlərin müzakirəsində çox böyük üstünlüklər yaradır. Amma sosial şəbəkələrdən düzgün istifadə etmədikdə müəyyən problemlərə rast gəlmək olar. Xüsusən insanların aldadıl-ması, müxtəlif cərəyanlara cəlb edilməsi mümkündür. Ən vacib məqam insanların bu sahədə maarifləndirilməsidir. İnsanlar sosial şəbəkələrin müsbət cə-hətləri ilə yanaşı, mənfi cəhətlərini də bilməlidirlər. Bilirsiniz ki, sosial şəbəkələrdə çoxlu sayda informasiya toplanır. Bu informasiyalardan pis məqsədlər üçün də istifadə edilə bilər. Buna görə də sosial şəbəkələrdə işləyərkən mütləq məlumatlı olmaq lazımdır. Orda gənclərimizi, qızlarımızı bizim istəmədiyimiz cərəyanlara cəlb etmək imkanları var. İnsanları aldadaraq, müəyyən münasibətlər quraraq, onlardan sonra istifadə edə bilərlər. Bu təhlükə hər zaman var. Buna görə də insanlar çox diqqətli olmalıdırlar. Sosial şəbəkələrə daxil olarkən insan özü haqqında məlumatlar yerləşdirir. Öz profilini özü yaradır. Sonra həmin informasiyalar onun əksinə istifadə oluna bilər".

Bir daha internet asılılığının fəsadları barədə...

İnternet asılılığı insanlarda bir sıra fiziki və psixoloji fəsadların yaranmasına səbəb olur. Bu isə həm onların özləri, həm də cəmiyyət üçün arzuolunmaz haldır. Mütəxəssislərin qənaətincə, internet asılılığının əsas psixoloji fəsadları bunlardır:

- Komüter arxasında özünü yaxşı hiss etmə və eyforiyaya qapanma;
- Kompüterdən ayrılmağın problemə çevrilməsi;
- Kompüter arxasında keçirilən vaxtın tədricən artması;
- Ailəyə, yaxınlara və dostlara qarşı etinasızlıq;
- Kompüterdən kənarda olarkən mənəvi boşluğun, depressiyanın, əsəb gərginliyinin yaranması;
- Öz fəaliyyəti haqqında işdə müdiriyyətə, evdə isə ailə üzvlərinə yalanlar uydurma;
- İş və ya təhsillə bağlı problemlərin yaranması.

İnternetdə uzun müddət vaxt keçirmə karpal kanalı sindromu (əl əzələlərinin uzun müddət gərilməsi nəticəsində yaranan problem), gözlərdə quruluq, miqren tipli baş ağrıları, bel ağrıları, qida rejiminin pozulması, şəxsi gigiyenaya qarşı etinasızlıq, yuxusuzluq kimi fiziki fəsadlar da yaradır.

APA

MOZAİKA

DÜNYANIN ƏN BÖYÜK TORPAQ MÜLKƏDARLARI

Onların arasında kral və sultanlar daha çoxdur

"Forbes" jurnalının son sayında dünyanın ən böyük torpaq mülkədarlarının yeni reytinq siyahısı açıqlanıb.

Reytinqə Böyük Britaniya kraliçası II Yelizaveta başçılıq edir. Səudiyyə Ərəbistanının kralı Ağdulla 2-ci yerdədir.

İlk onluqda sonrakı yerlərdə Roma Papası, Mərakeş kralı Məhəmməd, Tayland kralı Bumibhol, Oman sultanı Qabus, Nepal kralı Qyanendra, "Kidman Holdings", İordaniya kralı Abdulla və "AA Company" holdinqi var.

ABŞ PREZİDENTLƏRİNİN PARADI

Madam Tüsso muzeyinin Vaşinqton filialı Corc Vaşinqtondan tutmuş Barak Obamayadək bütün ABŞ prezidentlərinin mum heykəllərindən ibarət sərgi açmışdır.

Prezidentlərin bir çoxu, o cümlədən Barak Obama və Con Kennedi xanımları ilə birlikdə təqdim olunmuşdur. Ronald Reyqanın yanında onun sevimli konfetlərini satan avtomat qoyulmuşdur. Eksponatların boynundan asılmış kiçik lövhəciklərdə siyasi xadimlərin bioqrafiyasından ən maraqlı faktlar verilmişdir. Sərginin ərsəyə gəlməsinə 2 milyon dollar xərclənmişdir. Prezidentlərin fiqurlarını hazırlamaq üçün muzeyin 70-dək mütəxəssisi bir neçə ay gecə-gündüz çalışmışdır.

Tüsso muzeyi filialının əməkdaşları bildirirlər ki, bu eksperimenti təkrarlamağa, məsələn, ABŞ-ın birinci xanımlarının mum fiqurlarından ibarət daha bir kolleksiya üzərində işləməyə hazırdırlar.

İNTERNET İSTİFADƏÇİLƏRİNİN 2%-DƏ ASILILIQ VAR

Dünyada internet istifadəçilərinin təxminən 2%-də beynəlxalq şəbəkədən asılılıq var

RİA «Novosti»nin verdiyi məlumata görə, rusiyalı psixoterapevt Vitalina Burova bu qənaətdədir.

«İnternet istfiadəçilərinin sayı nə qədər artacaqsa, internetdən asılılıq da o qədər çoxalacaq», - deyə o, qeyd edib: «Özünü yüksək qiymətləndirə bilməyən, özünə inanmayan, impulslarını idarə edə bilməyən, hansısa məhdudiyyətləri çətin həzm edən, normal sosial münasibətlərdə problemləri olan şəxslərdə müxtəlif şeylərdən asılılıq olur. Spirtli içki, narkotik və sair kimi, internetdən də asılılıq ola bilər».

Mütəxəssis bildirib ki, internetdən asılılıq xüsusilə 17-21 yaş arası şəxslərdə daha çoxdur. Belə şəxslərin əksəriyyətini kişilər təşkil edir.

GÖZ ALDADAN KÖRPÜ

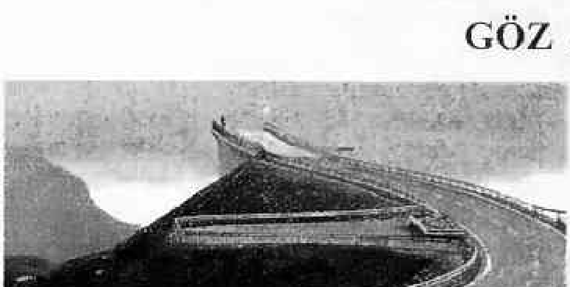

AFP bildirir ki, Norveçdə ölkənin materik hissəsi ilə Averoy adasını birləşdirən "Atlanterhavsveien" yolundakı "Storseisundet Bridge" körpüsü baxanları heyrətə salır. 1989-cu ildə istifadəyə verilmiş körpünün uzunluğu 8,3 kilometrdir.

Kənardan baxanda belə təsir yaranır ki, körpünün tikintisi başa çatmayıb və ora ilə hərəkət edən avtomobillər də uçuruma düşür.

Amma belə deyil...

MİŞEL OBAMA: «PREZİDENT, NƏHAYƏT, SİQARETİ TƏRGİTDİ»

ABŞ-ın birinci xanımı Mişel Obama əri Barak Obamanın nəhayət, siqareti atdığını bildirib

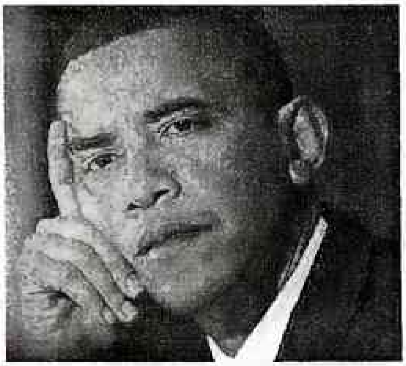

«The Washington Post» qəzetinin verdiyi məlumata görə, o, jurnalistlərə açıqlamasında Ağ Ev sahibinin ötən il 1 dənə də olsun siqaret çəkmədiyini söyləyib.

Xatırladaq ki, bir müddət əvvəl Ağ Evin mətbuat katibi «10 aydır prezidenti siqaret çəkən görmədiyini» bildirmişdi.

Barak Obamaya şəxsi həkimi ötən ilki müayinədən sonra siqareti atmasını məsləhət görmüşdü.

AYAQQABI AVTOMOBİL

Çinin «Kang Shoe» ayaqqabı istehsalçısının qeyri-adi reklamı

Lenta.ru saytının verdiyi məlumata görə, qurum ayaqqabı formalı avtomobil yaradıb. Avtomobilin kuzası adi dəri ayaqqabıdır. Onun uzunluğu 3, eni isə 1 metrdir. Ayaqqabı-avtomobilin mühərriki haqda məlumat verilmir. Yalnız o məlumdur ki, ayaqqabının batareyası tam dolu olduqda, o, 400 kilometr yol qət edə bilir. Onun maksimal sürəti isə saatda 35 kilometrdir.

Şirkət bu qeyri-adi ayaqqabının hazırlanmasına 6 ay vaxt sərf edib. O, 4 min funt sterlinqə başa gəlib. İndi ondan daha 40 nüsxə hazırlanması və dünyanın bir sıra ölkələrində satışa çıxarılması nəzərdə tutulub.

"ULDUZ OLSAM DA, QIZIM BUNU BİLMİR"

Cessika Alba ailə sevinclərindən danışıb

"Mail Online" bildirir ki, məşhur Hollivud ulduzu Cessika Alba milyonların sevimlisi olduğuna görə özünü "əsl ulduz" kimi hiss etmədiyini deyib.

"Ulduz olsam da, qızım bunu bilmir. Əslində, belə də olmalıdır. Hər dəfə evə qayıdanda Meri qaçaraq qarşıma çıxır və onu qucağıma alıb öpürəm. Bundan gözəl nə ola bilər ki?" - hamilə Alba bildirib.

29 yaşlı aktrisanın dediyinə görə, dünyada ailə sevincindən gözəl heç nə yoxdur.

DÜNYANIN ƏN BAHALI ŞƏHƏRLƏRİ

Fransanın "Le Point" qəzetində dünyanın on ən bahalı şəhərinin siyahısı dərc edilmişdir. Bu siyahıya Anqolanın paytaxtı Luanda başçılıq edir. Əhalisinin 57 faizinin yoxsulluğun son həddində yaşadığı bu şəhərdə brilyant istehsalı ilə məşğul olan xarici müəssisələrdə çalışanlar yalnız yaxşı yaşayır və rahat həyat tərzi keçirirlər.

Bahalı şəhərlər sırasında dünyanın tanınmış şəhərlərindən London 17-ci və Nyu-York 27-ci yerdə gəldiyi halda, Yaponiyanın paytaxtı Tokio ikinci yeri tutur. Belə bahalığa əsas səbəb kimi dünyanı bürümüş maliyyə böhranı gətirilir.

Afrika qitəsinin daha bir ölkəsinin-Çadın N'Camen şəhəri siyahıda 3-cü yerdə, Moskva (4), İsveçrənin Cenevrə şəhəri (5), Yaponiyanın daha bir şəhəri Osaka 6-cı yeri tutur. Sadə BigMac menyusu üçün 27,08 dollar ödəməyin lazım gəldiyi Qabonun Librevill şəhəri 7-ci, İsveçrənin Sürix şəhəri 8-ci, Honkonq 9-cu və Danimarkanın paytaxtı Kopenhagen 10-cu yerdə gəlir.

Bu şəhərlərə yolu düşənlərin pul kisələri pulla dolu və daim açıq olmalıdır. Çünki hər addımda pul xərcləmək lazım gələcəkdir.

Лейла Джамильзаде,
врач-терапевт Университета Хазар

ГРИПП ИЛИ ПРОСТУДА?

Этот вопрос частенько беспокоит нас всех.Как же отличить одно от другого?Попробуем разобраться.

При гриппе температура поднимается сразу,больной может точно назвать не только день,но и час когда он заболел;при простуде высокая температура бывает не так часто,её может вообще не быть.Для гриппа характерна ломота во всём теле,болят руки и ноги,нередки головная боль,боль в глазах;во время простуды эти ощущения редки и выражены гораздо слабее.Грипп протекает с общей слабостью,повышенной утомляемостью(анэргия).Простуда переносится намного легче.

Симптомы гриппа были впервые описаны Гиппократом в 412 году до н.э. под названием "инфлюэнца". От страшной "испанки"-гриппа штамма AH1N1 в 1918-1920 годах погибли более 20 млн. человек, почти как во время войны.

Заражение гриппом присходит воздушно-капельным путём. Из дыхательных путей вирус попадает в кровь, с которой разносится по организму. Вызывает жар, насморк, кашель, головные и мышечные боли. Если запустить, могут быть осложнения на лёгкие, сердце-до сих пор во время эпидемий от гриппа погибают десятки тысяч людей.

Главная опасность гриппа-его изменчивость. Каждые 2 года появляется новый штамм, от которого не защищает ранее выработанный иммунитет. Единственный способ уберечься-сделать прививку. Самые современные-инактивированные сплит-вакцины, для изготовления которых берутся частички уже "убитого" гриппа. Поэтому заразиться от вакцины нельзя. Зато она помогает организму в выработке защитных антител. У многих из нас идея прививки от гриппа не вызывает энтузиазма, т.к. каждому кажется, что именно его "пронесёт" от этой напасти. Дело в том, что это как раз тот случай, когда лучше "перестраховаться". Грипп не похож на обыкновенную простуду своими последствиями. А они очень тяжёлые и серьёзные: отит, астма, круп (асфиксия), пневмония, поражение сердечно-сосудистой и мышечной систем, развитие иммунодефицитных состояний вследствие подавления и истощения иммунной системы, обострение уже имеющихся хронических заболеваний. Кроме того, ОРВИ (острой респираторной вирусной инфекцией) болеет не каждый, а грипп-единственная в настоящее время инфекция, периодически вызывающая пандемии с охватом до 50% населения земного шара.

При ОРВИ вы ещё думаете, идти на работу или нет. Грипп такого выбора не оставляет, т.к. вы просто не в силах выйти из дома.

Особенно важна вакцинация от гриппа пациентам после 50 и старше, т.к. по статистике, именно эта возрастная группа чаще других страдает от серьёзных осложнений после гриппа. Осторожны должны быть и члены семей, где есть совсем маленькие дети (до 6 месяцев), ведь им вакцинация противопоказана. Чтобы ребёнок не подхватил инфекцию, прививку должны получить все проживающие в доме, даже няня и домработница, если они есть. В первую очередь надо вакцинироваться также взрослым и детям с хроническими заболеваниями дыхательной и сердечно-сосудистой систем; женщинам планирующим беременность; малышам от 6 месяцев до 2-х лет, а также при болезнях почек, крови, обменных заболеваниях. Прививку лучше сделать заранее, т.к. на выработку антител организму нужны 2-4 недели, затем высокая концентрация их держится несколько месяцев. Потом она постепенно спадает, но всё равно иммунитет сохраняется около года. Если по каким-то причинам вакцинация не была сделана вовремя, её можно провести и после на-

чала эпидемии гриппа, причём это стало возможным совсем недавно, с появлением новых вакцин на основе "убитых" вирусов. Прежде же вводились живые вакцины и поэтому делать их во время эпидемии было просто опасно.

В то же время если привить человека, уже инфицированного вирусом гриппа, то вакцина может и не подействовать. Поэтому, действуем заранее.

Новые вакцины универсальны, они способны эффективно стимулировать иммунитет без побочных реакций. Ежегодно Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ) на основе исследований делает прогноз, какие 3 штамма вируса, вероятнее всего, появятся в том или ином регионе в наступающем эпидемиологическом сезоне. Именно они и должны входить в вакцины, которые производители ежегодно обновляют соответственно прогнозу. Штаммы вируса во всех вакцинах одинаковы. Препараты отличаются друг от друга степенью расщепления вируса и уровнем очистки его антигенов.

Вакцинацию проводят в Баку в крупных государственных клиниках и лицензированных платных медцентрах.

Когда вакцинацию от гриппа делать нельзя?

При обострениях хронических заболеваний, при простуде. Но через 2 недели после выздоровления-обязательно. Абсолютное противопоказание-аллергия на белок куриных яиц, т.к. он входит в состав вакцины. Обычно у таких людей после употребления в пищу куриных яиц (в любом виде) появляется отёк губ и горла.

Постарайтесь уберечь от заболевания и тех, кто живёт с вами в одной квартире: почаще проветривайте комнаты, изолировав больного в одной из них. Затем приведите его в проветренную комнату, и проветрите ту, где был больной, ведь инфекция-воздушно-капельная.Именно поэтому неплохо пользоваться 4-х слойной марлевой маской и стирать её, а затем проглаживать горячим утюгом хотя бы 2 раза в день, если находитесь рядом с больным. Помните, не так опасны сам грипп и простуда, как их осложнения.

Поэтому начните с профилактики, а если уже заболели-не переутомляйтесь, не выходите на улицу и применяйте большие дозы витамина "С" вместе с обильным питьём и вышеназванными антивирусными препаратами.

NAR ŞİRƏSİ İNFEKSİYALARIN MƏHVEDİCİSİ KİMİ TANINMIŞDIR

Həkimlər iddia edirlər ki, təzə sıxılmış nar şirəsi cərrahiyyə əməliyyatlarından və xroniki xəstəliklər zamanı ağrılı prosedurlardan sonra infeksiyaların profilaktikası üçün gözəl vasitədir. Nar şirəsinin müntəzəm qəbul edilməsi hemodializ – böyrəklərin ağır patologiyası zamanı qanın təmizlənməsi prosedurunu keçirmiş pasiyentlərin vəziyyətini yaxşılaşdırır. Bu barədə Amerika Nefrologiya Cəmiyyətinin ABŞ-ın Denver şəhərində keçirilmiş illik müşavirəsində açıqlama verilmişdir. Nar şirəsi infeksiya fəsadlarının miqdarını azaltmaqla yanaşı, ürək-damar sisteminin möhkəmlənməsinə kömək edir.

Müəyyən edilmişdir ki, nar şirəsi qan təzyiqini azaldır. Sağlamlaşdırıcı effektə narın dənələrində olan çoxlu antioksidant maddələrin təsiri sayəsində nail olunur. Edinburq Universitetinin mütəxəssisləri əmindirlər ki, nar şirəsi artıq çəki ilə də mübarizə aparmağa imkan yaradır. Alimlər aşkar etmişlər ki, gündə yarım litr olmaqla nar şirəsinin müntəzəm qəbul edilməsi qanda piy turşularının toplanmasını ləngidir və "problemli yerlərdə" piyin miqdarını azaldır.

Nar şirəsinin tərkibində müxtəlif üzvi turşular, suda həll olunan polifenollar, 6 əvəz olunmayan və 9 əvəzedilən amin turşuları vardır. Nar şirəsi habelə C, B qrupu və E, A, PP vitaminləri ilə zəngindir. Bundan əlavə nar şirəsində kalium, kalsium, fosfor, maqnezium, natrium və dəmir də vardır. Nar şirəsi kaliumun miqdarına görə bütün meyvə şirələri arasında mütləq liderdir.

YUXU DƏRMANI QOCALMA PROSESİNİ SÜRƏTLƏNDİRİR

Britaniya alimləri növbəti sensasiyalı kəşf etmişlər. Sən demə, yuxu dərmanı cürbəcür xəstəliklərin əmələ gəlməsi riskini artırır, habelə orqanizmin qocalma prosesini sürətləndirir. Alimlər qırx mindən artıq müxtəlif yaşlı qadın üzərində tədqiqat apararaq belə qənaətə gəlmişlər ki, həblərin köməyi ilə yatan insanların yuxusu faydalı olmur. Hazırda İngiltərə sakini olan hər on qadından biri "yuxusuzluq" problemi ilə qarşılaşır. Bu qadınlar müstəqil yuxuya gedə bilmədikləri üçün yuxu həbləri qəbul edirlər.

Professor Sureya Sara Alber demişdir ki, müntəzəm olaraq yuxu həbləri qəbul edən qadınlar özlərini aldadırlar. Belə ki, süni yuxu əsla faydalı deyildir. Üstəlik, qadınların vaxtlından əvvəl qocalmasına səbəb olur.

ALBERT VUDS YENİDƏN AVROPA KANOE ASSOSİASİYASININ PREZİDENTİ SEÇİLMİŞDİR

Azərbaycan Milli Avarçəkmə Federasiyasının mətbuat xidmətindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Portuqaliyanın Portu şəhərində Avropa Kanoe Assosiasiyasının (ECA) X Konqresi keçirilmişdir. Quruma üzv olan 31 ölkənin nümayəndələri toplantıda iştirak etmişlər. Azərbaycan Milli Avarçəkmə Federasiyasının texniki direktoru Leyla Əliyeva da tədbirdə iştirak etmişdir.

ŞAHMAT ÜZRƏ DÜNYA ÇEMPİONU 9 YAŞLI UŞAĞA UDUZMUŞDUR

Şahmat üzrə hazırkı dünya çempionu, hindistanlı qrossmeyster Vişvanatan Anand Daşkənddə keçirilən eyni vaxtda şahmat oyunu zamanı iki özbək yeniyetməyə uduzmuşdur.

20 lövhədə keçirilən eyni vaxtda oyun seansı 15:5 hesabı ilə Anandın xeyrinə başa çatmışdır. Altı yeniyetmə şahmatçı – Akmal Fayzullayev, Talqat Qubaydulin, Maftuna Mamatkulova, Əlişir Beqmuratov, Oleq Artyomenko və Saidakbar Saydaliyev hindistanlı qrossmeysterlə heç-heçə oynamışlar.

Qadın şahmatçılardan ibarət Özbəkistan yığmasının üzvü Xulkar Tohirjanova və 8 yaşınadək oğlanlar arasında 2010-cu ildə Çində keçirilmiş Asiya çempionatının mükafatçısı, 10 və 12 yaşınadək Özbəkistan çempionatlarının mükafatçısı Temur İqonin dünya çempionuna qalib gəlmişlər.

Anand Daşkəndə FİDE-nin versiyası ilə şahmat üzrə sabiq dünya çempionu, Özbəkistan qrossmeysteri Rüstəm Qasımcanovla yoldaşlıq görüşü keçirmək üçün martın 27-də gəlmişdir.

Görüşü Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının prezidenti Kirsan İlyumjanov izləmişdir.

AZƏRBAYCAN CÜDOÇULARI AVROPA KUBOKU YARIŞLARINDA 16 MEDAL QAZANMIŞLAR

Antalyada yeniyetmələr arasında keçirilən Avropa kuboku yarışlarında Azərbaycan cüdoçuları 16 medal qazanmışlar. Azərbaycan Cüdo Federasiyasından AzərTAc-a verilən məlumata görə, finalda komanda yoldaşı Elbrus Zamanova qalib gəlmiş İsgəndər Talışınski (55 kq) birinci yeri tutmuşdur. Bu çəki dərəcəsində bürünc medalın sahibi də həmyerlimiz Əlfani Qardaşxanzadə olmuşdur.

Öz çəki dərəcələrində Sadiq Məhərrəmov (50 kq), Eşqin Məmmədov (60 kq) və Cəlil Şükürov (90 kq) gümüş, Nəzakət Məhərrəmova (48 kq), Fəridə Həsənxanova, Əfsanə Hüseynova (hər ikisi 52 kq), Mirsədi Həsənli, Cavidan Ümüdov (hər ikisi 50 kq), Rəşad Rufullayev (60 kq), İslam Abdurəhimzadə (66 kq), Firuddin Dadaşov (73 kq), Qurban Qurbanov (81 kq) və Zaur Hüseynli (90 kq-dan artıq) isə bürünc medal qazanmışlar.

HONQ-KONQDA UŞU ÜZRƏ KLUBLAR ARASINDA DÜNYA ÇEMPİONATI KEÇİRİLİB

Lent.az-ın məlumatına görə, yarışda Azərbaycanı təmsil edən "Savalan" klubunun idmançıları 4 qızıl, 1 gümüş, 1 bürünc medal qazanıb.

Komandamızın üzvlərindən Tomris Həsənova gənclərin yarışında 2 qızıl, Azər Həsənsoy veteranların mübarizəsində 1 qızıl, 1 gümüş medala sahib olub. Daha bir qızıl medal Rafael Tarıverdiyevin aktivinə yazılıb. Bürünc medala isə Mürsəl Quliyev yiyələnib.

LİONEL MESSİ DÜNYADA ƏN ÇOX QAZANAN FUTBOLÇUDUR

Argentina yığmasının və İspaniyanın "Barselona" klubunun hücumçusu Lionel Messi dünyada ən çox qazanan futbolçudur. Xarici KİV-lərin hesablamalarına görə, bu oyunçu ildə 31 milyon avro pul qazanır.

Həmin siyahıda ikinci yerdə İspaniyanın "Real" klubunun və Portuqaliya yığmasının yarımmüdafiəçisi Kriştianu Ronaldo (27 milyon avro), üçüncü yerdə isə İngiltərənin "Mançestr Yunayted" klubunun oyunçusu Ueyn Runidir. Onun illik gəliri 20,7 milyon dollardır.

Fransalı ekspertlərin məlumatına görə, dünyada ən yüksək məvacibli məşqçi "Real"ın hamisi Joze Mourinyodur. Onun əməkhaqqısı 13,5 milyon avro təşkil edir. Bu siyahıda ikinci yeri 10,5 milyon avro ilə Xosel Qvardiola ("Barselona") tutur. "İtaliyanın "İnter" klubunun sabiq məşqçisi Rafael Benites isə 10,2 milyon avro gəlirlə üçüncü yerdədir.

AZƏRBAYCAN GÜLƏŞÇİLƏRİ DÜNYA ÇEMPİONATINDA BÜRÜNC MEDAL QAZANMIŞLAR

Mahaçqalada (Rusiya) sərbəst güləş üzrə dünya çempionatı başa çatmışdır. Turnirdə Azərbaycan, Bolqarıstan, Gürcüstan, İran, Qırğızıstan, Kuba, Rusiya, Özbəkistan, Ukrayna, eləcə də birləşmiş Macarıstan və Qazaxıstanın yığmaları iştirak etmişlər.

AzərTAc xəbər verir ki. Azərbaycan turnirdə 9 idmançı – Namiq Sövdümzadə (55 kq), Zəlimxan Hüseynov (60 kq), Emin Əzizov, Xaqan Süleymanov (hər ikisi 66 kq), Aleksandr Qostiyev (74 kq), Novruz Təmrəzov (84 kq), Aslanbəy Alborov, Camaləddin Maqomedov (hər ikisi 96 kq) və Əli İsayevlə (120 kq) təmsil olunmuşdur.

Püşkatmanın nəticələrinə görə, Azərbaycan yığması "B" qrupunda yarışmışdır. Burada komandamızın əsas rəqibi İran millisi olmuşdur. Güləşçilərimiz iranlılara uduzsalar da, Gürcüstan, Kuba, habelə birləşmiş Macarıstan və Qazaxıstanın yığmalarının atletlərindən güclü olmuşlar.

Üç qələbə ilə qrupda ikinci yeri tutan komandamız üçüncü yer uğrunda mübarizədə Özbəkistan güləşçilərini 6:1 hesabı ilə məğlubiyyətə uğratmışdır. Turnirin qızıl medalını isə artıq ikinci dəfə Rusiya yığması qazanmışdır.

AVROPA ÇEMPİONATININ İŞTİRAKÇILARI AÇIQ MƏKTUB YAZMIŞLAR

Eks-le-Bendə (Fransa) keçirilən Avropa çempionatının iştirakçıları Fransa Şahmat Federasiyasına, Avropa Şahmat İttifaqına və şahmat ictimaiyyətinə açıq məktubla müraciət etmişlər. Açıq məktubu imzalayanlar elektron vasitələrdən və kənardan göstərilən köməkdən istifadə edilməklə iştirakçıların aldadılması haqqında yayılmış şayiələrlə əlaqədar narahat olduqlarını, bu səbəbdən Avropa çempionatında oyunçuları rahat oynamaq və rəqiblərin qaydaları pozmamasından arxayın olmaq imkanından məhrum edən əsəbilik yaranmasını bildirmişlər.

AzərTAc xəbər verir ki, bununla əlaqədar, açıq məktubu imzalayanlar bir sıra tələblər irəli sürmüşlər: istənilən oyunçu barəsində şübhə yarandığı halda hakimlərə həmin oyunçunun ciblərini axtarmaq hüququ verilsin; zala heç bir elektron vasitə gətirməyə imkan verilməsin; oyunçulardan birinin tələbinə görə elektron lövhələr söndürülsün.

Qeyd edək ki, bu çempionatda Azərbaycandan 8 şahmatçı iştirak edir - Rauf Məmmədov, Namiq Quliyev, Eltac Səfərli, Qədir Hüseynov, Vasif Durarbəyli, Nicat Məmmədov, Rüfət Bağırov və Kənan İzzət.

KİTABXANAMIZIN YENİ KİTABLARI

Qarayeva G, Hacıqədirli A. Yaxın və Orta Şərq ölkələrinin yeni tarixi : 1871-1918. (II hissə). – Bakı: Adiloğlu, 2010. –244 səh.

Palçev İ. Azərbaycan - Qafqaz pələngi. –Bakı: Mütərcim, 2009. –156 səh. –ISBN 978-9952-28-022-7

Murad X. Dupduru bulaq kimi: bayatılar. - Dumduru pınar gibi: maniler. - Pure like spring: bayaties : (3 dildə). –Bakı: Qanun, 2010. –228 səh. –ISBN 978-9952-26-111-0

Əjdər Ol. Portret hekayələr. –Bakı: Əli və Nino, 2010. –148 səh. –ISBN 978-9952-26-105-9

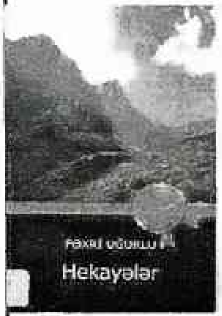

Uğurlu F. Hekayələr. –Bakı: Əli və Nino, 2010. –328 səh. –ISBN 978-9952-26-109-7

Sveyq S. Bəşəriyyətin ulduzlu saatları : tarixi miniatürlər–Bakı: Qanun nəşriyyatı, 2010. –408 səh. –ISBN 978-9952-26-095-3

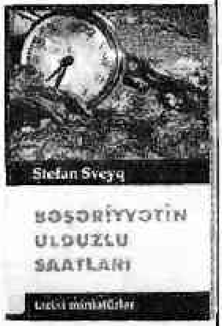

Əlləzoğlu E. Odunçu geri qayıdır. –Bakı: Əli və Nino, 2010. –412 səh. –ISBN 978-9952-26-110-3

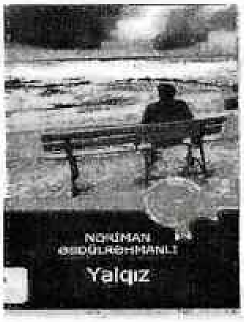

Əbdülrəhmanlı N. Yalqız. –Bakı: Əli və Nino, 2010. –400 səh. –ISBN 978-9952-26-101-1

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti, "Dünya" məktəbinin müdiriyyəti və müəllim kollektivi Xəzər Universitetinin və "Dünya" məktəbinin müəllimi, əməkdar elm xadimi, professor

Bəhlul Abdullanın

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, ailəsinə dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti universitetin Təsərrüfat şöbəsinin müdiri Məleykə Hüseynovaya anası

Həcər Hacıyevanın

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti, "Dünya" məktəbinin müdiriyyəti və müəllim kollektivi "Dünya" məktəbinin müəllimi Mədinə Karahana atası

Adil Həsənoğlunun

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti universitetin İngilis dili və ədəbiyyat departamentinin müdiri Eldar Şahgəldiyevə yaxın qohumu

Yelmar Zamanovun

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti universitetin işçisi Namik Əmirova atası

Tofiq Əmirovun

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

"ELM VƏ SƏNƏT MƏCLİSİ"NİN

Martın 15-də Xəzər Universitetinin ənənəvi "Elm və sənət məclisi"nin 46-cı məşğələsi keçirildi. Məşğələni giriş sözü ilə açan Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı məruzəçi – İtaliyada çalışan rus araşdırmaçı-alimi, tarix elmləri namizədi Mixail Talalay haqqında məlumat verərək, onu iştirakçılara təqdim etdi. M.Talalay "Faşizmə qarşı İtaliya müqavimət hərəkatı və onun azərbaycanlı iştirakçıları" mövzusunda geniş məruzə etdi. Bildirdi ki, son illər İtaliya Müqavimət Hərəkatının tarixini araşdırmaqla məşğuldur. Aradan uzun illər keçsə də, həyat hələ də İkinci Dünya müharibəsinin tarixinin yeni-yeni səhifələrini açmaqda davam edir. Bu yaxınlarda Milan Dövlət Arxivində Müqavimət Hərəkatının iştirakçısı olan, lakin doğma Vətəni Azərbaycanda tanınmayan 13 azərbaycanlı hərbi əsirin sənədləri aşkar edilmişdir.

Qonaq özü ilə İtaliya müqaviməti haqqında sənədli film gətirmişdi. İtaliya rejissoru Anna Robertinin çəkdiyi bu film "Əl-ələ" adlanır. Adından da göründüyü kimi, filmdə müharibə illərində sovet hərbi əsirlərinin, o cümlədən azərbaycanlıların italyanlarla əl-ələ verib bu ölkəni faşist taunundan azad etmələrindən bəhs edilir.

Bakı Dövlət Universitetinin professorları Süleyman Əliyarlı və Eldar İsmayılov bildirdilər ki, İkinci dünya müharibəsinin bir çox faktlarının üstü hələ də açılmamışdır. Bəzi faktlar politoloq və publisist Ruqiyyə Əliyevanın "Azərbaycanlılar Avropa Müqavimət Hərəkatında" kitabından məlum olmuşdur. Kitabın bir fəsli İtaliyanın azad olunmasında iştirak etmiş azərbaycanlı partizanlar barəsindədir. Tanınmış tarixçi-alim, Florensiya Universitetinin professoru Renato Rizaliti kitabın həmin fəslini italyan dilinə tərcümə etmişdir. Həmin kitab sayəsində İtaliya özünün Müqavimət Hərəkatı tarixindən və onun iştirakçıları olan azərbaycanlılar haqqında yeni faktlarla tanış olmuşdur.

Böyük Vətən müharibəsi veteranı, "Vətənpərvər sertifikatı"na layiq görülmüş 92 yaşlı Xançoban Cəfərov xatirələrini bölüşərək bildirdi ki, "sertifikatı" Mərkəzi Aralıq dənizi Müttəfiq Qoşunlarının komandanı, marşal N.Aleksander imzalamışdır.

Məşğələdə həmçinin Şəmistan Nəzərli (Müdafiə Nazirliyi), Solmaz Rüstəmova-Tohidi, Esmiralda Həsənova və Esmiralda Ağayeva (AMEA-nın Şərqşünaslıq institutu), Elxan Rzayev (QHT), Hamlet İsaxanlı, Ruqiyyə Əliyeva və digərləri çıxış etdilər.

Məşğələdə Şərqi Pyemont Universitetinin filologiya doktoru, "Enthumena" ədəbiyyat nəzəriyyəsi, tənqid və fəlsəfə jurnalının baş redaktoru Stefaniya Sini, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin ailə üzvləri iştirak edirdilər.

Study tour in Turkey

(for the beginning look for p.33)

The second day of the visit was intended to acquaint us with overall university success and Alumni and Development issues at Sabanci Univeristy. Mr. Salih Ariman, Director of Institutional Development gave us brief presenation of the history of Sabanci University's establishment, its philosophy and achivements. We visited the Institutional Development Center and met with Ms. Şule Yalçin, Manager of Alumi Relations and Career Development, who gave us information about Career Services and the Alumni Office. She organized a virtual tour to Alumni and Career events organized by the university throughout the year. Then we met with Ms. Asli Özgüz, Institutional Development Specialist, who acquainted us with fundraising activities, which are donations mainly from alumni and faculty members. These funds are used for student scholarships.

Later on the same day, we had a chance to meet with the Student Information Systems Specialist, who made a presentation of Banner-ST SunGard Higher Education/Digital Campus, where all student information is located and stored, ranging from payment information to student family information.

We were acquainted with the major building operations and collection maintenance in Sabanci University as well. Mr. Deniz Balanci led us through the modern Information Center, the main building in an extensive university information system. He provided a brief history of the university and its modern library with access to the institution's entire collection via a single, customizable entry point - creating an experience that is comprehensive, fast, and familiar. Special attention was paid to solutions for the discovery and delivery of local and remote resources, such as books, journal articles, and digital objects, such as

- Summon,
- Ebscohost Discovery Services,
- Primo Central, and
- Encore Synergy.

This short study tour experience etched lasting memories in each of us, and we gained insights that will serve to enhance our work at our own institution and as a foundation for further contacts and partnership programs with librarians and colleagues from Sabanci University. We have learned about the growth of digital campus services in Turkey, where virtual services mesh with the digital age and meet the challenges of matching holdings with appropriate spaces.

Məşğələsi

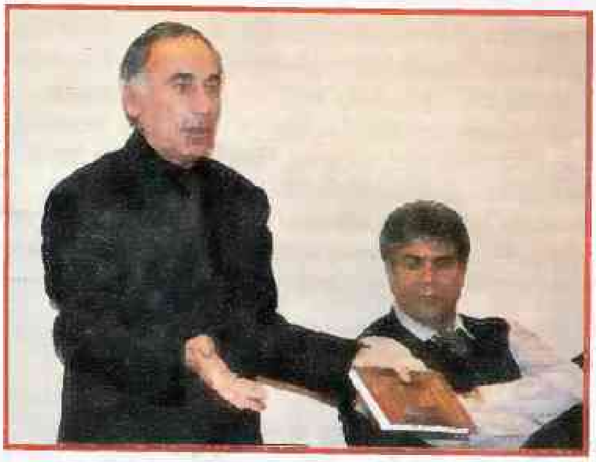

Study tour in Turkey

"XƏZƏR" VEB DÜNYASINDA

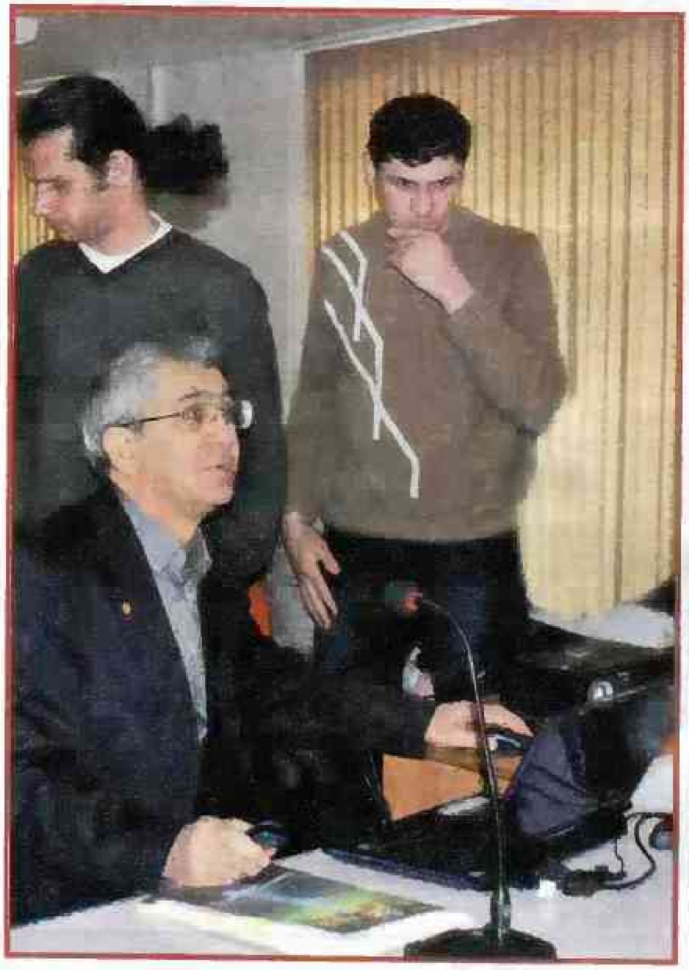

Xəzər Universitetində "Xəzər universiteti Veb dünyasında" mövzusunda konfrans keçirildi. Konfransın məqsədi Xəzər Universitetinin Veb dünyasındakı fəaliyyətini daha da genişləndirmək idi. Konfransda Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı məruzə etdi. O, internetin bu gün həyatımızdakı rolundan, onun müsbət və mənfi xüsusiyyətlərindən, Xəzər Universitetinin Veb dünyasındakı fəaliyyətindən danışdı. Bundan əlavə, universitetin yeni saytının xəritəsi slayd şəklində iştirakçılara təqdim olundu. Konfransın gedişində son 1 il ərzində fəaliyyət göstərən "Veb komanda"nın artıq bir institut olaraq formalaşması haqqında fikir mübadiləsi keçirildi. Sonra söz komandanın rəhbəri Rəşad Əliyevə verildi. O, komandanın ötən müddətdə gördüyü işlərdən və problemlərdən danışdı. Mövzu ətrafında müzakirələr aparıldı və suallar cavablandırıldı. H. İsaxanlının yekun sözü ilə konfrans işini başa çatdırdı.

XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN TƏLƏBƏSİ BEYNƏLXALQ TƏLƏBƏ OLİMPİADASININ QALİBİDİR

Xəzər Universiteti Kompüter mühəndisliyi fakültəsinin dosenti, fizika-riyaziyyat elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Səxavət Talıbovun rəhbərliyi ilə fakültənin tələbələri Azər Hüseynli, Aslan Aslanlı və Zaməddin Abbasov martın 12-də Lənkəran Dövlət Universitetində informasiya texnologiyalarına dair keçirilən Beynəlxalq Tələbə Olimpiadasında iştirak etdilər. Müxtəlif ali məktəblərdən 47 nəfər tələbənin iştirak etdiyi bu tədbirdə Xəzər Universitetinin tələbəsi Azər Hüseynli Olimpiadanın mütləq qalibi oldu. Digər iki tələbəmiz isə Olimpiadada fəal iştiraka görə sertifikatla mükafatlandırıldılar. Tələbələrimizi təbrik edir, təhsillərində onlara yeni-yeni nailiyyətlər arzulayırıq.

HALLİBÖRTON AVRASİYA LİMİTED ŞİRKƏTİNİN TƏQDİMATI

Martın 1-də Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə Hallibörton Avrasiya Limited şirkətinin təqdimatı keçirildi. Şirkətin İnkişaf meneceri Moham Bejan şirkət haqqında ətraflı məlumat verdikdən sonra şirkətin İnsan resursları şöbəsinin rəhbəri Lali Əlizadə iştirakçılara işə qəbul üçün ərizə formaları payladı. Bu mərhələni uğurla başa vuran iştirakçılar müsabiqəyə dəvət olunacaqlar. Şirkət nümayəndələri bir sıra başqa layihələrdə də Xəzər Universiteti ilə sıx əməkdaşlığın nəzərdə tutulduğunu qeyd etdilər.

BISC BAKI BEYNƏLXALQ TƏLƏBƏ KLUBU "XƏZƏR"DƏ

Martın 2-də Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə Bakı Beynəlxalq Tələbə Klubunun təqdimatı keçirildi. Klubun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Dilmurad Nəbiyev və əməkdaşı Aysəba Umutlu iştirakçılara klub haqqında ətraflı məlumat verdilər. Klubun digər əməkdaşı Maria Hankey əcnəbi tələbələri təşkilatın bir sıra gələcək layihələri ilə bağlı məlumatlandırdı. Sonda tələbələrin sualları cavablandırıldı.

XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ SEMİNAR

Xəzər Universiteti Peşə inkişaf mərkəzi və Neft mühəndisliyi departamentinin təşkilatçılığı ilə Xəzər Mühəndislər Cəmiyyəti (Caspian Engineers Society) martın 7-də universitetdə seminar keçirdi. Neft mühəndisliyi departamentinin müdiri Qəşəm Zeynalov tələbələri və məruzəçini salamladıqdan sonra Şlumburger şirkətinin Qazma mühəndisi Araz Cavadov "Qazma: kəşfiyyatdan istismara" mövzusunda məruzə etdi. Seminarda Xəzər Universitetinin Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin və digər universitetlərin tələbələri iştirak etdilər.

AVROPADA XOCALI AKSİYALARI

Fevralın 26-da Uelsin (Böyük Britaniya) Kardiff şəhərində təhsil alan azərbaycanlı tələbələr Xocalı faciəsini anıblar. Onlar şəhərdə "Xocalı üçün ədalət" kitabı, fotoşəkillər, bukletlər və xüsusi tərtibatla hazırlanmış üst geyimləri paylayıblar, yürüş keçiriblər. Tədbirin təşkilatçısı Kardiffdə magistr təhsili alan Xəzər Universitetinin məzunu Kamal Əhmədov olub.

Almaniyanın Kassel şəhərində isə Gənclər üçün Təhsil Mərkəzi və Alman-Azərbaycan Dialoq Platformunun birgə təşkilatçılığı ilə etiraz nümayişi olub. Nümayiş Kassel şəhərinin mərkəzi meydanından başlayaraq şəhər meriyasının qarşısına qədər davam edib.

VROTSLAV UNİVERSİTETİNİN PROFESSORLARI "XƏZƏR"DƏ

Fevralın 21-22-də Polşanın Vrotslav Universitetinin Sosial elmlər fakültəsinin dekanı professor Dariusz Dolinski və dekan müavini professor Leszek Koczanowicz Xəzər Universitetinin qonağı oldular və tələbələr qarşısında mühazirə oxudular.

Universitetin rektoru Con Rayder qonaqları qəbul etdi.

"DÜNYA" MƏKTƏBİNİN ŞAGİRDLƏRİ "XƏZƏR"DƏ

"Dünya" məktəbinin bu il məzun olacaq şagirdləri martın 14-də Xəzər Universitetində oldular. Onlar öncə universitetin İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktoru Əlövsət Əmirbəyli ilə görüşdülər. Ə. Əmirbəyli onlara fakültələr, ixtisaslar, universitetdə keçirilən olimpiadalar və onları maraqlandıran digər məsələlər haqqında geniş məlumat verdi. Sonra şagirdlər universitet ilə tanış oldular, prorektor və dekanlarla görüşdülər, onlardan ətraflı məlumatlar əldə etdilər. Sonra onları universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı qəbul etdi. H. İsaxanlı şagirdlərin hansı ixtisaslara maraq göstərdikləri ilə yaxından tanış oldu, onların çoxsaylı suallarını cavablandırdı. Görüşdə Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının müşaviri Nailəxanım İsayeva iştirak etdi.

TEFL TƏŞKİLATININ TƏQDİMATI

Martın 14-də Xəzər Universiteti Peşə İnkişaf mərkəzinin təşkilatçılığı ilə universitetdə TEFL təşkilatının təqdimatı keçirildi. Təşkilatın kadrlar şöbəsinin rəhbəri Yeganə Hüseynova müxtəlif proqramlar haqqında qısa məlumat verdi. Sonra təşkilatın rəhbəri Sakit Quliyev müxtəlif vakansiyalar, gənclərə dəstək layihələri, müxtəlif kurslar və s. məsələlər haqqında ətraflı danışdı. Sonda tələbələrin sualları cavablandırıldı.

"DÜNYA" MƏKTƏBİ

"Xəzər Xəbər"dərgisinin "Dünya"məktəbi üçün əlavəsi

NOVRUZ SEVİNCİ

Yazın gəlişini "Dünya" məktəbinin şagirdləri böyük sevinclə qeyd etdilər. Bayram iki gün - martın 17-18-də silsilə şəklində keçirildi. Əvvəlcə məktəbin hazırlıq sinfi də daxil olmaqla 1-5-ci siniflər şənləndilər. 5-ci siniflərin hazırladıqları tamaşa balacaların çox xoşuna gəldi. Tamaşada kimlər yox idi: kəpənək, çəyirtkə, müdrik qoca, ayı, ovçu və s. Bütün personajlar əlbir olub Qışı qovdular və Bahar qızı xilas etdilər. Şənlik elə Bahar qızın təbriki ilə də sona çatdı.

Martın 18-də isə yuxarı sinif şagirdləri bayram tədbirini davam etdirdilər: Kosabaşı, Keçəl, Kosa, Bahar qız hər kəsi əyləndirməyi bacardılar. Sonda uşaqlar məktəbin həyətində qalanmış tonqalın ətrafında şənliklərini davam etdirdilər.

Günün sonunda məktəbin müəllim kollektivi də bayramqabağı əylənməyi unutmadı. Müəllimlər Bahar qızın rəqsini alqışlayaraq, özləri də oyun havasına qoşuldular. Nailəxanım İsayeva və məktəbin direktoru Mərufə Mədətli müəllimlərin bayramını təbrik edərək, xoş arzularını söylədilər.

Bir sözlə, hər kəs gözəl bayram əhval-ruhiyyəsi ilə tətilə yollandı.

XOCALI XATİRƏSİ

Fevral ayının 28-də "Dünya" məktəbində Xocalı soyqırımına həsr olunmuş tədbir keçirildi. Tədbirdə müharibə dövrünün hərbi müxbiri Şəmistan Əlizamanlı, keçmiş döyüşçü, ehtiyatda olan mayor İsmayıl Həkimli iştirak etdilər. Aparıcılar Əziz Əzizzadə və Aydan Nəsibova qonaqları salamlayaraq, o illərin dəhşətli qırğınlarını xatırladılar. Tədbirdə düşmənə nifrət hissi ilə Xocalı soyqırımının dəhşətlərini əks etdirən videolentlər, slaydlar göstərildi. 8a sinfinin şagirdi Sima Cabbarovanın hazırladığı "Qaçqınlar və məcburi köçkünlər" adlı slayd-film nümayiş etdirildi.

Qonaqlara söz verildi və onlar döyüş illərininin xatirələrini şagirdlərə danışdılar.

Sonda Şəmistan Əlizamanlı Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimova həsr etdiyi mahnısını ifa etdi.

Hər iki qonaq məktəbin xatirə kitabına öz ürək sözlərini yazdılar.

BENEFICIAL BAZAAR

Last month I informed "Xəzər Xəbər" readers about our CAS project on "Protection of Animals," which we consider very important for animal rights in Azerbaijan. We contacted those people who would like to be involved in this process and fight against the killing of innocent animals.

Naila Rahimova, our CAS teacher, helped us to arrange a meeting with an organization which is interested in the protection of animals. It was very interesting to talk to them. We made our presentation to Azer Karayev and his assistant, and they really appreciated our work. They advised us to contact Leila Akhundova, who is one of the members of the organization working with animal rights. We called and invited them to our school. After the meeting we decided to become a member of the organization Alyans and collaborate with them in the projects they are planning to do.

We are happy to be part of the projects as one of the requirements of our IB curriculum is to do some activities in society. We joined their group on Facebook in order to be informed about their arrangements.

Last week Nailakhanim told us about "Beneficial Bazaar" in "Icherisheher." We decided to help them. We had to sell some things to collect money to build an asylum for animals. On Saturday, March 12 at 9 o'clock we were in Icherisheher.

Everybody brought things that we didn't use at home like DVDs, paintings, jewelry, toys, books, clothes, etc. There were approximately 20 tables where we put the things for sale. I was selling CDs and DVDs, Gulendam was selling "pakhlava" and "shekerbura," and Yaqubali was taking photos and asking people to sign a petition if they supported us. At the end we sold lottery tickets. We were happy that we could do something, even if it was small, to help animals. The head of the organization, Mansura Rasulzadeh, thanked us for this great job. We asked them to invite us to their meetings and charity programs. They promised to collaborate with us.

Cavid Isayev,
IB 1 student

STAFF DEVELOPMENT SESSIONS AT DUNYA

The **English Department** uses a variety of staff development approaches. One of them is Staff Development Sessions, which were suggested recently by English teacher Ayten Rustamova. All the teachers warmly welcomed this challenging idea and Nargiz Mahmudzadeh, Head of the English Department, made up the sessions' schedule straightaway.

The first **'Reading'** session took place in Room 105 on February 16. Some teachers came up with fruitful ideas about how they could improve their own reading skills day by day. A couple of ideas were shared and decisions were agreed upon.

The **'Pronunciation & Tone of Language'** session on February 23 turned out to be catchy as it reinforced the importance of using correct pronunciation tips while speaking English. Intonation was said to be essential while expressing oneself effectively in every situation. The participants started strengthening their speaking skills right away.

The **"Spoken Language"** session on March 2nd was met with great satisfaction. It reinforced the necessity of using idioms, phrasal verbs and snappy vocabulary to make language appealing.

The **"Listening"** session on the 9th of March appeared to be more practical, and very likely enjoyable, as it seemed to engage almost every teacher.

The forthcoming sessions are 'Letter Writing' on March 16, 'Essay Writing' on April 6, 'Diplomatic Communication' on April 13 and 'Body Language' on April 20.

Here I have only to add: **'Thank you, staff, for this great job!'**

Nargiz Mahmudzadeh
Head of English Department,
Dunya School

ENGLISH TEACHERS AT WORKSHOP

On the 26th of February, I and two other English teachers of Dunya School, Shafag Abilova and Leila Mammadova, participated in the 3rd Annual Workshop for Teachers of Foreign Languages that took place in the XXI Century International Education and Innovation Centre.

We were given a hearty welcome by the principal of the school, Vafa Mammadova, and her staff. I was impressed by the amazing, inspiring atmosphere of the school. The principal started her speech by greeting all the participants and wishing them good luck.

We took part in two workshops: one led by Rena Hasanova, English teacher of Dunya IB School, on "Teaching Literature"; and one by Khatira Salimova, teacher of XXI century IEIC, on "How to Make Reading Enjoyable."

Both of the workshops were certainly successful, fruitful and light-hearted. But I would like to mention the friendly atmosphere created by Miss Rena's warm attitude that made the workshop as interesting and inspiring as it could be. We were all involved in a lively discussion, sharing our feelings and ideas. It is always good to gain some useful thoughts, techniques and different teaching methods.

At the end of the workshop we were awarded certificates of attendance. I enjoyed being there, getting acquainted with some of the participants, and coming back in a grateful mood.

Gunel Mammadova,
English teacher

6A STUDENTS INDULGED IN READING & LISTENING

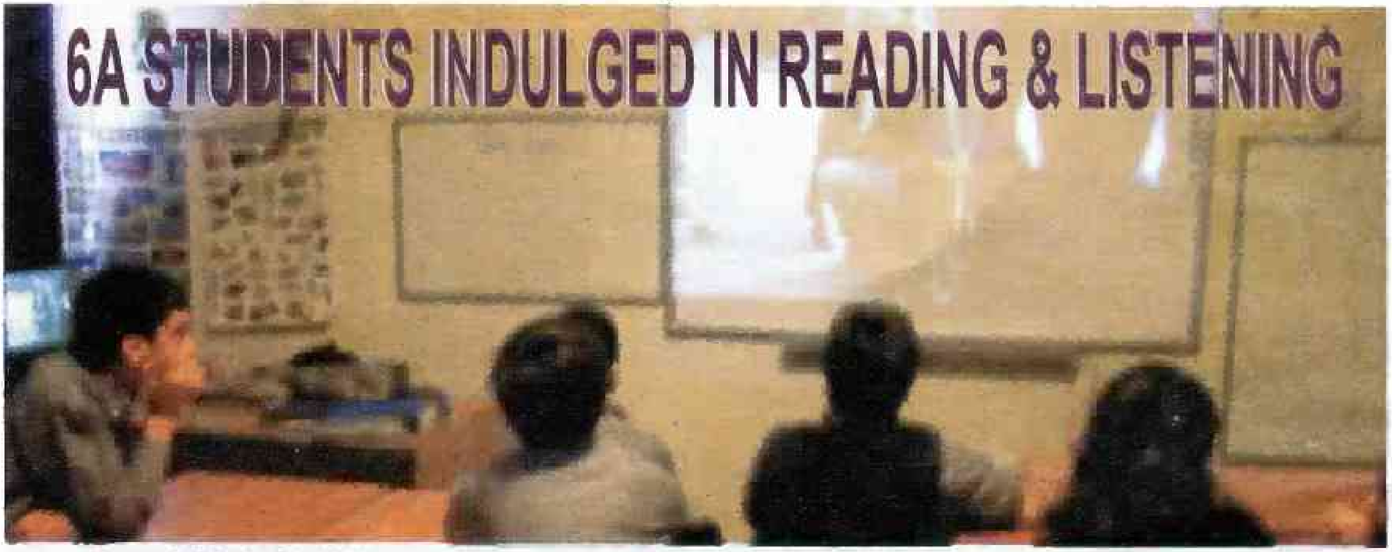

Banuchichak, 6A: We've read the book *Jane Eyre* by Charlotte Bronte and we've also watched its film. There are some differences between the book and the movie. For example, there are no such moments in the book that Mr. Brocheleret cuts Jane's and Helen's hair, but such moments exist in the film. Besides, in the book Helen Burns and Jane Eyre became friends when Helen was reading a book. But in the film Helen gave bread to Jane and they became friends.

In the book Bertha tore Jane's wedding dress into pieces, but Bertha burned it in the film.

I liked that film. The hero of the film had a hard life, but she loved her life. She was not beautiful, but she was incredible inside. This is the reason why Mr. Rochester married her. Although he was blind, she married him, because she loved him.

Fidan, 6A: Why did Jane Eyre marry Mr. Rochester? For money or love...?

In my opinion, she married him for love. At the end of the story she became a truly rich woman. Jane Eyre was extremely faithful because when St. John wanted to marry her she refused him. He was handsome, but she didn't love him.

Mahbuba, 6A: We've read and watched *Jane Eyre*. Jane Eyre loved Mr. Rochester. In the end he became blind, but Jane married him because she was loyal and she loved him. St. John was also a kind, rich, handsome man. But when St. John asked, 'Jane, would you marry me? Jane said, "no." This is because she didn't love him.

Intigam, 6A: I liked that book, because it was a sad, romantic story. There were a lot of difficult moments in her life. Her parents passed away when she was a child. Her aunt's son behaved terribly. There were some problems between Jane and Mr. Rochester. But they were together at the end of the story. This is because they loved each other.

Movsum, 6A: I think Jane married Mr. Rochester for his money. He was rich. Although he was blind, she married him. She wanted money, not him.

Jeyhun, 6A: I think she married because of her love and feeling. I enjoyed watching that movie.

7B STUDENTS EARN CERTIFICATES

On February 14, the students of 7b created PowerPoint presentations. The topic was "best restaurant menu to attract tourists."

Creating a menu is an appetizing way to get students focused on descriptive writing. Menus use certain words to make food sound more delicious. They often contain special language to make items sound tempting. These words and expressions can also convince the tourists to order more food, such as appetizers or dessert; it is useful for students to learn these expressions in order to sound more knowledgeable and achieve better sales.

The students' mission was to create with their cooperative group members the most interesting, delicious, colorful, tantalizing, tempting restaurant menu they could imagine.

The class was divided into groups of 3 and group members worked together for the duration of the project. They chose their own restaurant name and selected a menu. The students searched for information, using a wide range of sources, varying from the Internet to different restaurant brochures.

Teams enjoyed the project work and said they learned a lot. They particularly mentioned that they gained confidence and improved their English, teamwork and presentation skills.

The best presentations were awarded certificates by the English department.

Leila Mammadova
English Teacher

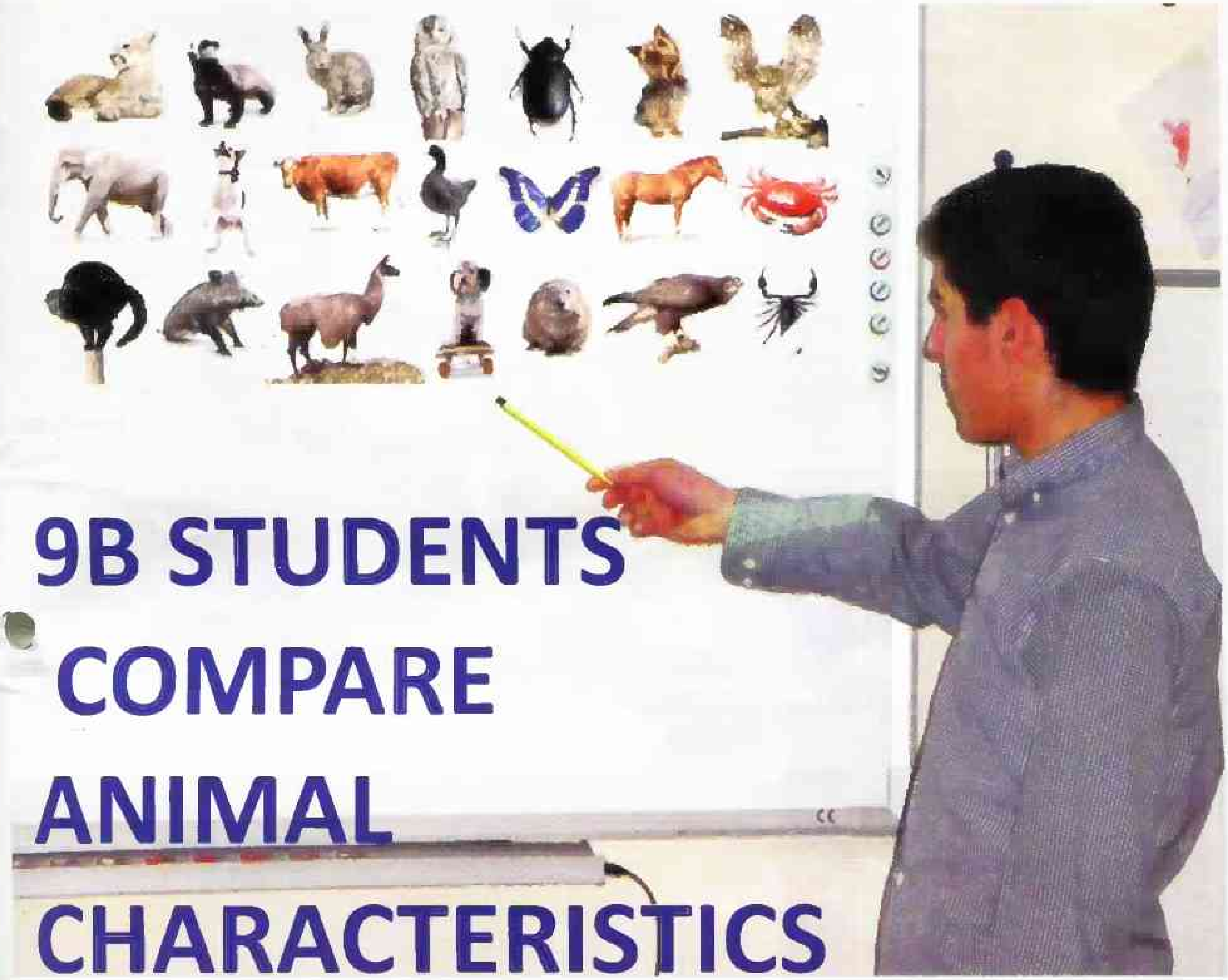

9B STUDENTS COMPARE ANIMAL CHARACTERISTICS

On March 10, a group of 9B students, Nargiz, Vagif, Anar, Aisha and Azin, came up with various projects about animals. They individually studied some endangered animals and threats to their survival on the net. Some of them discussed the benefits of certain pets. They learned some new words to describe character traits. They exchanged the pros and cons of treatment of animals and species which turned out to be worth saving even if they aren't popular or of any known value to people. They took turns presenting their views. Later on, they expressed themselves in writing using passive voice with modals. The lesson was quite challenging and engaged almost all the students.

Gulustan Sadigova,
English teacher

XƏZƏR UNİVERSİTETİ

Universitetdə bakalavr pilləsində aşağıdakı 24 ixtisas üzrə kadr hazırlığı aparılır:

I qrup üzrə:
- Kompüter elmləri
- Neft-qaz mühəndisliyi
- Kompüter mühəndisliyi
- İnşaat mühəndisliyi
- Riyaziyyat və informatika müəllimliyi
- Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi *(Yeni ixtisas)*

II qrup üzrə:
- Mühasibat uçotu və audit
- Maliyyə
- İqtisadiyyat
- Menecment
- Marketinq
- Biznesin idarə edilməsi
- Tarix və coğrafiya müəllimliyi *(Yeni ixtisas)*

III qrup üzrə:
- Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi
- Xarici dil (ingilis dili) müəllimliyi
- İbtidai sinif müəllimliyi
- Filologiya (İngilis dili və ədəbiyyatı)
- Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı)
- Tərcümə (ingilis dili)
- Jurnalistika
- Politologiya
- Regionşünaslıq (regionlar üzrə)

IV qrup üzrə:
- Kimya və biologiya müəllimliyi *(Yeni ixtisas)*
- Psixologiya *(Yeni ixtisas)*

Ünvan: Məhsəti küçəsi, 11.
(Neftçilər metrosunun yaxınlığında)
Əlaqə telefonları: 012 417-91-33, 012 421-68-11, 012 421-79-16
Faks: 012 498-93-79
Internet: http://www.khazar.org

Xaricdə ən çox tanınan,
xaricə ən çox tələbə göndərən,
xaricdən oxumağa tələbələrin ən çox gəldiyi,
xarici müəllimlərin ən çox işlədiyi ali məktəbdir.

Xəzər Universiteti Azərbaycanda yeganə universitetdir ki, onun tədris siyasəti və diplomları Avropa və Amerikanın aparıcı universitetləri tərəfindən tanınır.

Xəzər Universiteti 2011 -ci ildə İspaniyanın məşhur Dövlət Elmi-Tədqiqat Mərkəzinin Webometrics reytinqində dünyanın 6 min ən yaxşı universitetləri sırasına daxil edilmişdir.

* * *

Xəzər Universiteti beynəlxalq əlaqələrin qurulması, beynəlxalq layihə və proqramlarda iştirak, dünyanın aparıcı universitetləri ilə müəllim və tələbə mübadiləsi və digər sahələrdə təsirli tədbirlər görməklə kadr hazırlığı sahəsində əsaslı nailiyyətlər əldə etmiş, böyük nüfuz qazanmışdır. Xəzər Universiteti bu gün həm Azərbaycanda, həm də Azərbaycandan kənarda özünəməxsus yeri olan, özünün xüsusi çəkisi olan bir ali təhsil müəssisəsidir.

Prof. Misir Mərdanov
Azərbaycan Respublikasının Təhsil Naziri

Universitetin maddi-texniki bazası

Məhsəti küçəsi, 11 ünvanda (Neftçilər metrosunun yaxınlığında) yerləşən 5 mərtəbəli tədris korpusunda, eləcə də yenicə istifadəyə verilmiş və ən müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş 7 mərtəbəli tədris korpusunda, şəhərin mərkəzində Bəşir Səfəroğlu küçəsi, 122 ünvanda 4 mərtəbəli və Alatava 2 (Tbilisi prospekti, Mebel fabrikinin yanı) ünvanda 6 mərtəbəli yeni tədris korpuslarında geniş auditoriyalar, zəngin kitabxana, ən müasir kompüter mərkəzləri və s. ilə birgə yüksək keyfiyyətli təhsil almaq üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Təhsil və karyera imkanları

Təhsildə fərqlənən tələbələr təhsillərini Amerika, Kanada, İngiltərə, Fransa, Almaniya, Hollandiya, İsveç, İtaliya, Türkiyə, Çin, Yaponiya və s. ölkələrin tanınmış universitetlərində davam etdirmək imkanı qazanırlar.

Xəzər Universitetində əsas təhsil dili ingilis dilidir. Bu, tələbələrin müasir dərsliklərdən istifadə etməsi, təhsillərini xaricdə davam etdirməsi, xaricdən gələn müəllimlərin effektli dərs deməsi və s. kimi işlərə geniş imkan verir.

Məzunlar və yuxarı kurs tələbələri xarici şirkətlərdə yüksək maaşlı işlərə dəvət alırlar, eləcə də dövlət təşkilatlarında və ölkəmizin qabaqcıl şirkətlərində işləmək imkanı əldə edirlər.

Təhsil haqqının ödənilməsində güzəştlər

TQDK-nın keçirdiyi imtahanlarda yüksək bal toplayan tələbələrə aşağıdakı qaydada güzəştlər edilir. İmtahanlarda:

650-700 bal toplayan tələbələr təhsil haqqından tam azad edilir.
600-649 bal toplayan tələbələr təhsil haqqının cəmi 25%-ni ödəyir.
550-599 bal toplayan tələbələr təhsil haqqının 50%-ni ödəyir.
500-549 bal toplayan tələbələr təhsil haqqının 75%-ni ödəyir.

Tələbələr təhsil aldıqları müddətdə əsgəri xidmətdən azaddırlar.